

NOKUT ÅRET 2016

NASJONALT ORGAN FOR
KVALITET I UTDANNINGEN

NOKUT

DIREKTØREN HAR ORDET

Tiden er inne for å oppsummere NOKUT året 2016.

Det siste året har NOKUT fått mange nye oppgaver. 2016 var intet unntak. Det er givende å være en virksomhet som blir satsset på, og jeg opplever at vi har klart å finne en god balanse mellom drifting av kjerneoppgaver og nye utviklingsoppgaver.

Spesielt vil jeg løfte fram at vi har kommet i mål med ny studietilsynsforskrift. NOKUT tok initiativ til å endre innretningen på kvalitetssikringsarbeidet til institusjonene allerede i 2012. Regjeringen og Stortinget har nå endret det overordnende regelverk, og dette er fulgt opp i NOKUTs nye studietilsynsforskrift. Med den nye studietilsynsforskriften vrir vi kvalitetsarbeidet enda tydeligere mot det som skjer på studieprogramnivå. Det er her studentene møter faget og fagmiljøet, og institusjonen må legge til rette for studentenes læring og sikre at de oppnår det planlagte læringsutbyttet. Det er gledelig at vi nå er klare til å sette i gang med det nye og forbedrede tilsynet i 2017.

NOKUT skal bidra til at samfunnet skal ha tillit til kvaliteten i høyere utdanning og fagskoleutdanning. Ett av bidragene er at sektoren må forvente mer tilsyn framover.

Som tidligere år gjennomførte NOKUT også i 2016 flere godt besøkte frokostseminarer, samt en rekke fagseminarer og konferanser. De ulike arrangementene er viktige for å skape mer oppmerksomhet, stimulere til debatt og gi økt kunnskap om kvaliteten i høyere utdanning og fagskoleutdanning. En nyskaping av året var vår første Utdanningsfest som vi brukte til å markere utnevnelsen av fire nye Sentre for fremragende utdanning (SFU), og til å feire alle som daglig bidrar til at studentene får en solid utdanning. Vi har store forventninger til de fire nye utdanningsmiljøene som nå har fått SFU-status og ser fram til resultatene av arbeidet.

Studiebarometeret har etablert seg som en viktig undersøkelse både for myndighetene og for universitetene og høyskolene. Undersøkelsen har gitt oss ny kunnskap om hvordan studentene vurderer kvaliteten på studieprogrammet sitt. I 2016 fikk vi supplert denne med en pilot på den nye underviserundersøkelsen. Å også få underviserens vurdering av utdanningskvaliteten har vært viktig for å bringe inn underviserens stemme i diskusjonen om kvalitet i norsk høyere utdanning. Regjeringen har i Fagskolemeldingen signalisert at det også skal etableres et studiebarometer for fagskolestudentene. Det ser vi frem til.

Høsten 2016 nådde vi en viktig milepæl i NOKUT. Da lanserte vi en digital søkerportal for godkjenningsordningene våre for utenlandsk utdanning. Portalen skal gi bedre tjenester for brukerne og mer effektiv saksbehandling. Det er viktig, ikke minst med tanke på at NOKUT over tid har hatt kraftig søknadsvekst.

I 2015 opplevde vi stor økning i antallet flyktninger som kom til Norge. Dette medførte en kraftig vekst i antall søknader om NOKUTs generelle godkjenning av utenlandsk høyere utdanning i 2016, særlig fra Syria. Vi ser at denne veksten fortsetter i 2017. Søknadstilfanget for de tradisjonelle arbeidsinnvandringslandene som Polen og Litauen økte ikke i 2016, men har begynt å øke igjen i 2017. Topp tre land på søknadstoppen er nå Polen, Syria og Litauen.

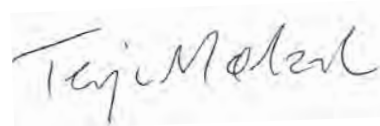
I 2016 etablerte vi en ny og etterspurt godkjenningsordning for utenlandsk fag- og yrkesopplæring. Dette betyr at vi har fått et utvidet mandat på godkjenningsområdet ved at vi nå også skal godkjenne utdanninger på videregående nivå. I første omgang omfatter ordningen to land og noen utvalgte fagområder.

Vi skal også teste ut en godkjenningsordning for utenlandsk fagskoleutdanning.

I alle godkjenningsordningene våre for utenlandsk utdanning merker vi økt press, så vi forventer derfor noe lengre saksbehandlingstid også i 2017.

NOKUT-året 2016 gir en oversikt over hva vi har gjort og brukt ressursene på i 2016.

God lesning!

NOKUTS ROLLE OG SAMFUNNSOPPDRAG

NOKUT er et faglig uavhengig organ under Kunnskapsdepartementet. NOKUTs mandat og oppgaver er definert i Lov om universiteter og høyskoler, og i Lov om fagskoler med tilhørende forskrift gitt av Kunnskapsdepartementet.

- NOKUT fører tilsyn med nærmere 4 000 utdanningstilbud ved rundt 160 læresteder i Norge. Dette gjør vi for at alle utdanninger ved norske universiteter, høyskoler og fagskoler skal ha tilfredsstillende kvalitet, at flest mulig utdanninger er fremragende og at samfunnet er godt informert om tilstanden i sektoren.
- I 2016 mottok vi 7 650 søknader om NOKUTs generelle godkjenning av utenlandsk utdanning. Godkjenningsordningene våre skal sikre at personer med utenlandsk utdanning effektivt kan benytte kompetansen sin i Norge, og at arbeidsliv og utdanningsinstitusjoner har god informasjon om hva utenlandsk kompetanse tilsvarer i Norge.
- Vi frambringer og tilrettelegger informasjon om utdanningskvalitet, og er ansvarlige for Senter for fremragende utdanning (SFU-ordningen). Som kompetansesenter for utenlandsk utdanning gir vi råd og informerer om alle de norske godkjenningsordningene.

INNHOOLD

06–09

Glimt 2016

10–25

Kvalitet i norsk utdanning

26–31

Godkjenning av utenlandsk utdanning

32–35

Ein synlig samfunnsaktør

36–37

Eit kompetent, påliteleg og effektivt forvaltningsorgan

38–41

Dette er NOKUT

GLIMT 2016

Fire nye SFU-er

Løyvingane til SFU-ordninga auka med heile 25 millionar kroner i 2016.

- Løyvingane er historiske og ein siger for alle som arbeider med utdanningskvalitet på dette nivået. NOKUT har stor tru på ordninga, og eg ser fram til å følgje med på årets utlysing av nye senter, sa NOKUT-direktør Terje Mørland.

Med dei fire nye sentera som fekk SFU-status i 2016, finst det no totalt 8 senter for framifrå utdanning.

Senter for
framifrå
utdanning

Senter for framifrå utdanning (SFU-ordninga) er ei nasjonal prestisjeordning for utdanningsverksemd i høgare utdanning. Ordninga blei oppretta av Kunnskapsdepartementet i 2010 og blir forvalta av NOKUT.

SFU-MAGASINET:
www.nokut.no/SFU-magasinet

Studentenes dom er klar

I begynnelsen av februar presenterte vi resultatene fra fjorårets studiebarometer.

Undersøkelsen gjennomføres på høsten, og resultatene presenteres på nyåret. Norske studenter er mest fornøyde med arbeidslivsrelevansen på studiet sitt, men mener at de har for liten mulighet til å påvirke studiets innhold og opplegg.

– Studentene er generelt godt fornøyde med kvaliteten på studiet sitt, men studiebarometeret avdekker også at det er store forskjeller mellom de ulike studieprogrammene og hvor kritiske studentene er. NOKUT forventer at institusjonene tar studentene på alvor og rydder opp der varsellampene blinker rødt, sa direktør i NOKUT, Terje Mørland.

STUDIEBAROMETERET

Studiebarometeret er en nasjonal spørreundersøkelse om studentenes opplevde studie-kvalitet. I 2015 var det 29 000 studenter som svarte på undersøkelsen, dvs. 47 prosent av alle 2.- og 5.-årsstudenter ved norske universiteter og høyskoler.

Undersøkelsen dekker så godt som alle norske universiteter og høyskoler, og totalt inngår rundt 1 800 studieprogrammer.

Fagområde innan helse og oppvekst godkjent

AOF Haugaland blei den andre fagskulen i Noreg med fullmakt til å opprette og endre utdanningstilbud utan å søkje NOKUT om godkjenning først, da NOKUT innvilga søknaden deira om godkjenninga av fagområdet helse og oppvekst.

- Vi gratulerer AOF Haugaland med fagområdegodkjenninga. Fagskulen har eit godt grep om kvalitetsarbeidet sitt. Dei har opparbeidd gode rutinar for å følgje opp det ansvaret som følgjer med ei fagområdegodkjenning, sa NOKUT-direktør Terje Mørland etter NOKUTs avgjerd.

I tillegg til å opprette nye tilbud, kan dei gjere vesentlege endringar i utdanningane sine innanfor dette området. Dette gjeld også utdanningane som NOKUT har godkjent tidlegare.

Fagområdegodkjenning liknar på institusjonsakkreditering av høyskular og universitet på den måten at tilbydaren får faglege fullmakter til å opprette og endre utdanningstilbud. Fullmakta gjeld innanfor eit avgrensa fagområde. Godkjenninga er meint å gjere fagskulen betre i stand til raskt å tilpasse seg arbeidsmarknaden sine behov for kompetanse.

Berre tilbydarar som har fått fullmakt frå NOKUT til å opprette utdanningstilbud innanfor eit avgrensa fagområde, kan sjølve opprette nye utdanningstilbud.

Workshopar og seminar på godkjenningsfeltet

I byrjinga av mars arrangerte NOKUT ein workshop om utdanningssystemet i og utdanningsdokument frå Eritrea og Syria. Nærmare 70 optaks- og godkjenningsmedarbeidarar frå universitets- og høgskulesektoren deltok på seminaret.

Som ein del av Akademiske dagnad arrangerte NOKUT to seminar i november: «Integrating Refugees in Higher Education: How to move from Dagnad to a Robust and Effective System of Recognition and Inclusion», saman med Universitets- og høgskulerådet (UHR)» og «Seminar om utdanning frå Syria, Eritrea og Afghanistan – godkjenningsmåtar i Noreg»

Kvart år arrangerer NOKUT ulike seminar, workshopar og konferansar på godkjenningsfeltet. Målet er å auke kunnskapen om utdanningssystem, kvalifikasjonar og utdanningsdokument i dei landa som vi behandlar søknader frå. Mykje av kunnskapen og erfaringane våre om utdanningssystema blir samla i NOKUTs Landdatabase.

Seks høyskoler måtte søke NOKUT om akkreditering av den nye grunnskoleutdanningen

I 2016 besluttet Kunnskapsdepartementet å legge om grunnskolelærerutdanningen fra en fireårig bachelorutdanning til en femårig mastergrad. NOKUT fikk oppdraget med å bidra til å sikre høy kvalitet i de nye utdanningene før første opptak høsten 2017.

NOKUT vurderte alle institusjonene som skulle tilby den nye lærermasteren. I midten av februar ble det klart at seks høyskoler måtte søke NOKUT om akkreditering av den nye femårige grunnskolelærerutdanningen. Dette var Høgskulen i Volda, NLA Høgskolen, Høgskolen i Østfold, Samisk høyskole, Høgskolen Stord/Haugesund og Høgskulen i Sogn og Fjordane.

Det har vært mye aktivitet i løpet av 2016 for å sikre en smidig overgang til femårig grunnskolemaster. 16. februar arrangerte NOKUT informasjonsseminar for alle berørte institusjoner, og 16. juni arrangerte NOKUT søkerseminar for de nye lærermasterne. Søknadsfristen for å søke om akkreditering var 15. september.

Institusjoner med selvakkrediteringsrett fikk tid fram til 31. januar 2017 til å vedta nye masterprogram etter dagens studietilsynsforordning. Høsten 2017 starter de første studentene på de nye grunnskoleutdanningene.

NOKUT-frukost om rom for meir læring

Kva skal til for å motivere norske studentar til å lære eir? I ein ny studie frå NOKUT etterlyser studentane tydelegare krav og forventningar frå lærestadene.

- Studieinnsats og motivasjon vert sett som viktig for å redusere fråfallet i norsk høgare utdanning. Det er dessutan sentrale faktorar for å få fleire til å fullføre utdanninga si på normert tid, og med eit godt læringsutbytte. Dette utgjør noko av baketeppet for studien vår «Rom for meir læring?», sa Ole-Jacob Skodvin, analysedirektør i NOKUT.

I 2016 arrangerte vi 6 NOKUT-frukostar, skreiv fleire kronikkar og 8 blogginnlegg (NOKUT-bloggen). Vi sende og ut 16 nyhende-brev. Nyhende-brev inneheld styrevedtak og informasjon om konferansane og seminara våre.

Historiens første Utdanningsfest

NOKUTs første utdanningsfest ble arrangert 1. november og ble en stor suksess. Målet med festen var å skape en arena der sektoren kunne bli inspirert, feire seg selv, kære de fire nye sentrene for fremragende utdanning og dele ut Utdanningskvalitetsprisen 2016.

Dagen etter ble NOKUT-konferansen om høyere utdanning 2016 gjennomført. Å skape en kultur for utdanningskvalitet på høyskoler og universiteter avhenger av et samspill mellom studenter, faglige og administrative ansatte, ledelse, myndigheter og samfunnsliv. Spørsmålene som ble forsøkt besvart på konferansen, var: Hvordan kan vi fremme og utnytte dette samspillet? Hvordan strekker vi oss mot det fremste, og tenner læringsgnisten?

NOKUT har de fleste årene siden opprettelsen i 2003 arrangert NOKUT-konferansen om høyere utdanning. Målet med konferansen er å ta opp aktuelle temaer som bidrar til økt utdanningskvalitet, og skape synlighet rundt disse temaene. Konferansen er også en viktig møteplass for universitets- og høyskolesektoren. Konferansen samler årlig mellom 350 og 500 deltakere.

Ei ny studietilsynsforskrift blir til

Arbeidet med å få på plass ei ny forskrift for tilsyn med utdanningskvaliteten i høgare utdanning (studietilsynsforskrifta) var ei av dei viktigaste oppgåvene NOKUT jobba med i 2016. Formålet med den nye studietilsynsforskrifta er å tydeleggjere kva krav og forventningar som blir stilte til utdanningskvaliteten i høgare utdanning.

Gjennom forskrifta ønskjer NOKUT også å tydeleggjere universiteta og høgskulane sitt ansvar for å sikre og vidareutvikle kvaliteten i sine egne studietilbod. Dette gjeld både ved etablering av nye studietilbod og i utviklinga av noverande tilbod i porteføljen.

Den nye studietilsynsforskrifta blei send ut på høyring i byrjinga av september med høyringsfrist 9. desember 2016. Vi inviterte til ein høyringskonferanse om ny studietilsynsforskrift 30. september. NOKUT fekk inn mange gode innspel frå sentrale aktørar i sektoren.

Stortingets avgjerd om å innføre strengare krav for å få akkreditert master- og doktorgradsprogram betydde at krava for å bli akkreditert som vitskapleg høgskule og universitet blei skjerpte i Stortingsmeldinga «Konsentrasjon for kvalitet», ofte kalla strukturmeldinga. I juni blei Kunnskapsdepartementets studiekvalitetsforskrift endra på grunn av desse krava. NOKUT har så konkretisert endringane vidare i den ny studietilsynsforskrifta, som blei vedteken i februar 2017.

Ny godkjenningsordning for utenlandsk fag- og yrkesutdanning

NOKUTs nye ordning for godkjenning av utenlandsk fag- og yrkesopplæring ble lansert i midten av november.

– Dette er en viktig godkjenningsordning som lenge har vært etterspurt av partene i arbeidslivet. Et viktig mål med den nye ordningen er å sikre at folk med utdanning fra utlandet får brukt kompetansen sin i det norske arbeidsmarkedet, sa direktør i NOKUT, Terje Mørland.

Med hjelp av sakkyndige vurderer NOKUT om opplæringen kan godkjennes som sidestilt med norsk fag- og yrkesopplæring.

– En måned etter at ordningen er lansert, ser vi at omtrent 95 prosent av søkerne har polske kvalifikasjoner, og bygg og anleggsgagnene er, ikke uventet, i overvekt, sa seksjonssjef Joachim Gümüs Kallevig i NOKUTs fagutdanningsseksjon.

I løpet av 2017 vil NOKUT utvide antall fag- og yrkesopplæring som omfattes av ordningen, fra 5 til 15.

Den nye godkjenningsordningen for utenlandsk fag- og yrkesopplæring omfatter i første omgang søkere fra Tyskland og Polen med fag- og svennebrev fra følgende yrker: betongfagarbeider, frisør, kjøttskjærer, rørlegger og tømmer. Søker må ha lovlig opphold i Norge eller yrkesmessig tilknytning til Norge for å kunne søke om godkjenning.

- NOKUTS NYHETSREV: www.nokut.no/Nyhetsbrev
- FØLG OSS PÅ TWITTER: www.twitter.com/NOKUT_No
- NOKUTS PUBLIKASJONER: www.nokut.no/NOKUTs-publikasjoner

Ny digital søkerportal lansert i november

NOKUT har digitalisert søknadsprosessen for godkjenning av høyere utenlandsk utdanning gjennom en ny søkerportal og integrert denne med saksbehandlingsstøtte og nytt arkivsystem.

Erfaringer etter innføringen tyder på at dette er en effektiv og brukervennlig portal for søkerne. Internt vil den nye løsningen gi en bedre støtte for saksbehandlerne og automatisert dokumentflyt.

– Dette er en viktig milepæl for NOKUT, sa NOKUTs direktør Terje Mørland. Den nye søkerportalen vil bety en stor forbedring for søkerne våre og gi grunnlag for en mer effektiv saksbehandling. Bare innenfor høyere utdanning forventer vi nærmere 10 000 søknader i 2017.

All saksbehandling og kontakt med NOKUT vil nå kunne skje digitalt. Dette betyr at de som søker om generell godkjenning av høyere utdanning fra utlandet, kan følge med på hvor søknaden er i søknadsprosessen og kommunisere med NOKUT gjennom «dine meldinger». Søkerne vil også kunne hente ut godkjenningsdokumentet.

Nord universitet får tid til å omstille seg

I desember kom rapporten om Nord Universitet. Nord universitet har utfordringer med å oppnå kvalitet på linje med samanliknbare universitet og med å oppfylle dei nye og strengere krava Kunnskapsdepartementet stiller for universitetsstatus, viser NOKUTs innleiande tilsyn med universitetsstatusen.

NOKUT gir no universitetet høve til å betre dette.

– Universitetet har vore gjennom ein stor omstillingsprosess. Eit heilskapleg systematisk kvalitetsarbeid ved institusjonen er ikkje på plass enno. Vi varslar derfor om eit tilsyn med dette systematiske kvalitetsarbeidet i 2018. Vi følgjer dermed rådet til dei sakkunnige om å vente med å revidere universitetsstatusen, sa NOKUT-direktør Terje Mørland.

NOKUT har i oppgave å føre tilsyn med og bidra til å utvikle kvaliteten på alle norske utdanningar og institusjonar. I tillegg informerer vi om kvalitetstilstanden i høgare utdanning. Det er universiteta og høgskulane sjølve som har ansvaret for kvaliteten i eigne studietilbod.

NOKUT som premissgivar og fagpolitisk rådgivar

I desember 2016 publiserte NOKUT rapporten «Hva vet vi om kvalitet?» som eitt av fleire innspel til Kunnskapsdepartementets kvalitetsmelding. I rapporten identifiserer NOKUT faktorar som har tyding for læringsutbyttet til studentane og utdanningane sin relevans, og viser korleis dei kan målast og vurderast.

Rapporten viser på kva område vi har gode informasjonskjelder og metodar for å vurdere utdanningskvaliteten, men viser også kvar datakvaliteten eller datatilgangen ikkje er god nok og kva område ein derfor må arbeide meir med.

NOKUT vil framover styrkje arbeidet med å skaffe, bearbeide og formidle informasjon om utdanningskvalitet til utdanningssektoren og samfunnet. I tillegg til dei pågåande og planlagde prosjekta med kvantitative datakjelder, vil vi blant anna vise til god praksis og spreie kunnskap om dette til utdanningsmiljøa.

I 2016 publiserte NOKUT fleire analyserapportar, oppsummeringar og notat, samt rapportar knytte til statistikk fra Studiebarometeret og rapportar om SFU-tema.

KVALITET I NORSK UTDANNING

NOKUT skal føre tilsyn med kvaliteten i norsk høyere utdanning og fagskoleutdanning. Dette gjør vi gjennom tilsynet med institusjoner og utdanninger basert på nasjonale og internasjonale standarder, incentivordninger (SFU og Utdanningskvalitetsprisen) og gjennom å frembringe, sammenstille og analysere kunnskap om utdanning og kvalitet.

NOKUT skal bidra til at alle utdanninger ved norske universiteter, høyskoler og fagskoler har tilfredsstillende kvalitet, at flest mulig utdanninger er fremragende og at samfunnet er godt informert om tilstanden i sektoren.

Dette skal vi gjøre gjennom å:

- godkjenne og føre tilsyn med institusjoner og utdanninger ut fra nasjonale og internasjonale standarder
- forvalte og utvikle virkemidler for å stimulere kvalitetsutvikling
- frambringe, sammenstille og analysere kunnskap om utdanning og kvalitet
- informere om utdanning og kvalitet
- skape møteplasser for meningsutveksling og sette viktige tema på dagsorden
- gi råd til myndighetene og utdanningsinstitusjonene.

NOKUT har tilsynsansvar for over 4 000 utdanningstilbud ved rundt 160 fagskoler, høyskoler og universiteter i Norge.

Dette tilsynet gjennomfører vi ved å akkreditere (godkjenne) nye utdanninger og institusjoner etter søknad fra institusjonene. Vi fører også tilsyn med eksisterende virksomhet på eget initiativ. Tilsynet vårt skjer med utgangspunkt i de krav og føringer som er nedfelt i NOKUTs studietilsynsforskrift, NOKUTs fagskoleforskrift og overordnet lovverk. I tillegg til å kontrollere at utdanningskvaliteten oppfyller minstekravene i lov og forskrift, skal tilsynet vårt også stimulere institusjonene til videre kvalitetsutvikling.

ANSVAR FOR UTDANNINGSKVALITETEN I EGNE STUDIEPROGRAMMER

NOKUTs tilsynsdirektør Øystein Lund understreker at selv om NOKUT både skal sikre og utvikle kvaliteten i høyere utdanning og fagskoleutdanning, så er det utdanningsinstitusjonene selv som har hovedansvar for utdanningskvaliteten i egne studieprogram.

– NOKUTs rolle som vokter av utdanningskvaliteten ved universiteter, høyskoler og fagskoler er godt innarbeidet ved institusjonene. NOKUTs andre rolle, som veileder og kvalitetsutvikler, ble styrket av Stortinget i 2009 og er noe vi vektlegger stadig mer, sier NOKUTs tilsynsdirektør Øystein Lund. Han ser ingen fare ved at NOKUT både bidrar til å utvikle kvaliteten i utdanningen og fører tilsyn med institusjonene som gir utdanning.

– De fleste tilsynsmyndigheter har i dag denne dualiteten – de er både utvikler og kontrollør. Dette utgjør ingen konflikt, samtidig som det selvsagt er viktig å være rollene bevisst. Både tilsynsarbeidet og utviklingsarbeidet vårt bidrar på hver sin måte til å bedre utdanningskvaliteten for studenter ved norske læresteder, sier Lund.

Tilsynsdirektøren gjør det klart at NOKUT aldri er inne og gir råd om hva universiteter, høyskoler eller fagskoler skal gjøre på fritt grunnlag.

– Vi påpeker mangler basert på definerte minstekrav og kriterier. Institusjonene har et selvstendig ansvar for å sikre og å utvikle egen utdanningskvalitet for å oppfylle disse kriteriene.

– Vi har også et nasjonalt ansvar for å etablere og spre generell kunnskap om utdanningskvalitet, fortsetter Lund.

Dette gjør NOKUT gjennom Studiebarometeret og den nye Underviserundersøkelsen og ulike utviklingsprosjekter, som etableringen av SFU-ordningen og nasjonale deleksamener. I tillegg kommer NOKUT-portalen, som inneholder statistikker som er relevante og viktige for å kunne vurdere kvaliteten i høyere utdanning. Portalen bruker vi i vårt eget tilsynsarbeid, men den er også tilgjengelig for utdanningsinstitusjonene og andre.

– I de senere årene har vi også styrket analysekompetansen vår, sier Lund. Denne kompetansen forsøker vi å dele blant annet gjennom rapporter, seminarer, konferanser og frokostmøter, sier Lund.

– NOKUT har også en oppgave i å veilede utdanningsinstitusjonene for at de skal oppfylle kravene i lov og forskrift. NOKUT veileder både gjennom søknadsprosesser, men også i økende grad selvakkrediterende institusjoner som er pålagt å bruke de samme kravene som NOKUT i prosessene sine. Vi kan si at de får hjelp til selv å ta ansvaret for god utdanningskvalitet, opplyser Lund.

NOKUTs råd og veiledninger skal føre fagmiljøene videre slik at de gir kunnskap til studentene på en best mulig måte.

NOKUTS TILSYNSARBEID HVORDAN GIKK DET I 2016?

Godkjenning av nye utdannings- tilbud

I søknadsrunden 2015/16 mottok NOKUT totalt 96 søknader om nye utdanningstilbud. Dette er 18 færre søknader enn i forrige runde. Størst nedgang var det i antall søknader om nye fagskoletilbud.

I 2015/2016 kom det inn 53 søknader om nye fagskoletilbud og 43 søknader om nye bachelor- og masterprogram.

Det kom inn to søknader om ph.d-akkrediteringer før fristen 1. november 2015. Disse ble saksbehandlet i 2016, og begge fikk positive vedtak.

De to akkrediterte ph.d-utdanningene er:

- Nautiske operasjoner, som er en fellesgrad som tilbys av Norges arktiske universitet, Høgskolen i Sørøst-Norge, Høgskolen Stord/Haugesund, NTNU (Høgskolen i Ålesund)
- ICT Engineering som tilbys av Høgskolen i Bergen

Godkjenning av nye fagskole- områder

En akkreditert institusjon kan selv opprette utdanningstilbud som ligger innenfor rammen av fullmakten, uten å måtte søke NOKUT om akkreditering. På samme måte er det for fagskoler med fagområdegodkjenning. Her har tilbyder fullmakt til selv å opprette utdanningstilbud innenfor et begrenset fagområde.

Tilbyder må søke NOKUT for å få denne fullmakten. Så langt er det kun to fagskoler som har fått slike fullmakter. Den første var fagområdet grønn design- og miljøfag ved Norges grønne fagskole – Vea. I 2016 ble fagområdet Helse- og oppvekstfag ved AOF Haugaland godkjent som det andre.

Revidering av utdanningstilbud

NOKUT går jevnlig gjennom en lang rekke utdanningstilbud for å vurdere om det er grunn til å opprette en tilsynssak. De mest alvorlige tilfellene går videre til revidering, som er en full gjennomgang av alle kriteriene i fagskole- eller studietilsynsfor-skriften.

I 2016 reviderte NOKUT 20 utdanningstilbud ved ni institusjoner. Fem utdanningstilbud opprettholdt akkrediteringen/godkjenningen. Fem akkrediteringer/godkjenninger ble trukket tilbake, mens for ni utdanningstilbud ble det funnet mangler og satt en frist i 2017 for å rette opp disse.

I 2016 førte revideringene til at NOKUT trakk tilbake godkjenningen for fire fagskoletilbud og én utdanning ved et universitet.

Revidering av utdanningstilbud

Luftfartsskolen	Fagskoleutdanningene trafikkflyger fly og trafikkflyger helikopter
Rudolf Steinerhøgskolen	Årsenhet i billedkunsthøgskole (60 sp)
Høgskolen i Sørøst-Norge	Bachelorgrad i marinteknisk drift og bachelorgrad i nautikk
Høgskolen i Østfold	8 mindre studietilbud innen eiendoms- og byggfag
Nord universitet	Bachelorgrad i nautikk, maritim økonomi og leiting
Høgskolen i Sørøst-Norge	Bachelorgrad i økonomi og ledelse
Fagskolen i Vestfold	Maritim fagskoleutdanning av «skipsoffiser» og «maskinoffiser»
Petroleumsteknisk akademi AS	Fagskoleutdanningene boreteknologi og brønnservice
ITC – Boreskolen	Fagskoleutdanningen petroleum boreteknikk

- ◆ Opprettholdt akkrediteringen/godkjenningen
 ◆ Godkjenning trukket tilbake
◆ Gitt oppretningsfrist - endelig vedtak i 2017
 ◆ Nedlagt av tilbyder

Evaluering av kvalitetssikringssystemene

Alle læresteder som tilbyr høyere utdanning, skal ha et godkjent system for kvalitetssikring av utdanningen. I 2016 evaluerte NOKUT 9 kvalitetssikringssystemer ved universiteter og høyskoler og godkjente 8 av dem. Ved Høgskulen for landbruk og bygdeutvikling fant NOKUT vesentlige mangler og ga lærestedet en frist på ett år for å utvikle systemet.

NOKUT har nå gjennomført to runder med evaluering av universiteters og høyskolars kvalitetssikringssystemer. I 2017 vil vi starte på en tredje runde hvor vi skal føre tilsyn med universiteters og høyskolars systematiske kvalitetsarbeid. Det nye i denne runden er at det i studietilsynsfor-skriften er fastsatt krav til det systematiske kvalitetsarbeidet, og at vi i stor grad vil fokusere på det studienære kvalitetsarbeidet.

Evaluering av kvalitetssikringssystemer

Skrivekunstakademiet i Hordaland Bergen Arkitekthøgskole Fjellhaug Internasjonale Høgskole Høgskolen i Lillehammer Nerf University College Atlantis Medisinske Høgskole Rudolf Steinerhøgskolen	Godkjent
Norges Dansehøgskole	Godkjent etter fornyet evaluering
Høgskulen for landbruk og bygdeutvikling	Gitt oppretningsfrist - endelig vedtak i 2017

STØRRE TILSYNSPROSJEKTER

Tilsyn med barnevern-, vernepleier- og sosionomutdanningene (BSV-tilsynet)

Hvem omfatter tilsynet: Alle læresteder som tilbyr disse utdanningene, totalt 38 bachelorprogram ved til sammen 14 læresteder.

Status: De sakkyndiges rapport er sendt ut til lærestedene. De skal svare på vurderingene gjort av de sakkyndige komiteene og dokumentere oppretting av påpekte mangler ved utdanningene. De har frist til høsten 2017.

Tilsyn med tekniske fagskoler.

Hvem omfatter tilsynet: Alle de 141 tekniske fagskoleutdanningene, gitt av til sammen 23 tilbydere.

Status: Tilsynet ser spesielt på nettbaserte utdanninger og utvikling av gode læringsutbyttebeskrivelser. På bakgrunn av dette har NOKUT startet revideringen av to utdanninger i 2016:

- ITC – Boreskolen: fagskoleutdanningen petroleum boreteknikk – ble nedlagt av tilbyder
- Bergen tekniske fagskole: fagskoleutdanningene bygg og elkraft – revideringen igangsatt

Samarbeid med eksterne aktører

Hvem omfatter tilsynet: 220 studietilbud ved universiteter og høyskoler som samarbeider med eksterne aktører om å tilby høyere utdanning.

Status: Tilsynet startet opp våren 2015, og NOKUT fant eksempler på at flere av universitetene og høyskolene tilbød høyere utdanning i samarbeid med aktører som ikke hadde fullmakter til å tilby slik utdanning. Rammene for samarbeid og ansvar mellom partene varierte. I noen tilfeller så det ut som de eksterne aktørene hadde tatt over det fullstendige ansvaret for studiet som ble tilbudt.

NOKUT igangsatte i forlengelse av dette tilsynet revideringer av akkrediteringen ved fire forskjellige læresteder. Resultatet ble at akkrediteringen til bachelorgraden i økonomi og ledelse ved Høgskolen i Sørøst-Norge ble trukket tilbake. To læresteder fikk opprettingsfrist til 2017. Dette er de åtte studietilbudene innen eiendoms- og byggfag ved Høgskolen i Østfold og bachelorgraden i nautikk, maritim økonomi og ledelse ved Nord universitet. For revideringen av det erfaringsbaserte masterstudiet i eiendomsutvikling ved NMBU er det ennå ikke fattet noe vedtak.

NOKUT gjennomfører jevnlig større tilsynsprosesser der utvalgte fagområder eller tematikk vurderes i samme tilsynsprosess. I 2016 gjennomførte vi flere slike tilsyn. Dette var tilsyn med alle Barnevern-, vernepleier og sosionomutdanningene, tilsyn med tekniske fagskoler og tilsyn med universiteter og høyskoler som samarbeider med eksterne aktører om å tilby høyere utdanning.

VIKTIGE UTVIKLINGSPROSJEKTER

KOMBINERTE FAGEVALUERINGER SAMSPILL MELLOM FORSKNING OG UTDANNING

Til tross for at norsk høyere utdanning skal være forskningsbasert, har det fram til nå ikke vært nok oppmerksomhet om koblingen mellom utdanning og forskning i NOKUTs evalueringer. Derfor samarbeider nå NOKUT og Forskningsrådet om å utvikle en modell for å kunne gjennomføre felles evalueringer av forskning og utdanning ved studieprogrammer.

Et av målene for prosjektet er å skape bedre verktøy for å evaluere sider ved utdanningsvirksomheten som hittil ikke har vært tilstrekkelig belyst i NOKUTs evalueringer og tilsynsvirksomhet.

En arbeidsgruppe har utviklet en modell og funnet indikatorer for utdanningskvalitet. Sentralt i den kombinerte modellen står samspillet mellom forskning og høyere utdanning. Resultatene så langt er brukt til å utvikle en samspillskomponent i den nyutviklede modellen.

Den første felles evalueringen vil bli prøvd ut i forbindelse med Forskningsrådets evaluering av samfunnsvitenskapelige fag våren 2017. Funnene i prosjektet vil gå inn i NOKUTs arbeid med å utvikle prosessene i tilsynet av utdanningskvalitet ved norske læresteder.

ER EN MASTER EN MASTER? INTERNASJONAL BENCHMARKING AV MAS- TERGRADER

NOKUT leder et pilotprosjekt som skal sammenligne ulike aspekter ved masterutdanningene i Norge, Sverige og Nederland. Målet med prosjektet er å utvikle og teste en modell som kan finne indikatorer for kvalitet på studieprogramnivå på tvers av landegrensene. Et annet mål er at prosjektet skal bidra til kvalitetsutvikling ved at studieprogrammene som deltar, diskuterer ideer og deler erfaringer om gjennomførte tiltak.

Sommeren 2016 var metoden ferdig utviklet. Den første operasjonelle fasen ble gjennomført høsten 2016. Da møttes studieprogrammiljøene fra de tre landene til en rekke seminarer med programmiljøene.

Resultatet så langt er at gruppen har blitt enige om hvilke faktorer som er spesielt viktige for å oppnå høy kvalitet på mastergradsnivå i samfunnsøkonomi og molekylærbiologi i de ulike landene. De oppdaget også at det er strukturelle forskjeller i organiseringen av utdanningene. Dette kan ha stor verdi i arbeidet med å videreutvikle utdanningskvaliteten på studieprogrammene.

Tilbakemeldingene fra programmene som har deltatt, har vært svært positiv. De oppfatter at diskusjonene har gjort dem mer bevisst på egne valg og praksis, og gitt dem innspill til hvordan andre programmiljøer løser felles utfordringer.

STUDIEBAROMETERET

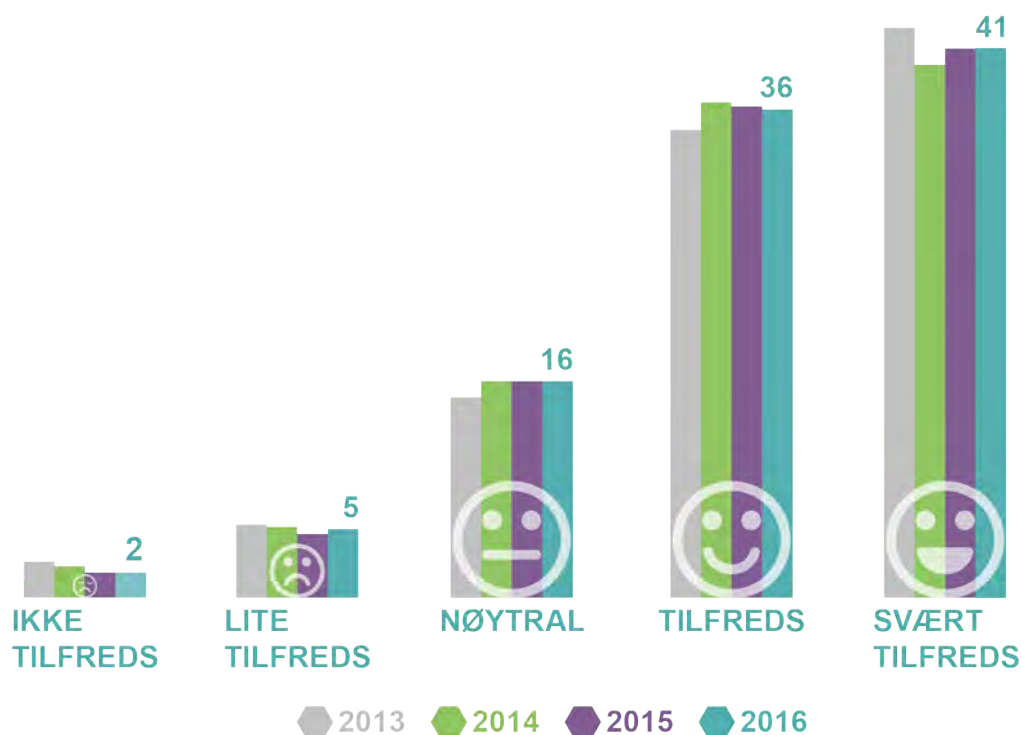
STUDENTENES ÅRLIGE DOM

Hvert år går vi ut til norske studenter og spør hva de mener om kvaliteten på studieprogrammet de er i gang med. Spørreskjemaet sendes til mer enn 60 000 2.- og 5.-års studenter fordelt på 1 800 studieprogrammer ved alle landets universiteter og høyskoler.

I 2016 var det fjerde gangen NOKUT sendte ut undersøkelsen. Resultatene legges frem i begynnelsen av februar hvert år og benyttes aktivt i NOKUTs og institusjonenes arbeid med kvalitetsheving.

Undersøkelsen gir studentene et unikt talerør for å si hva de mener om utdanningen de er i gang med. Resultatene viser at studentene alt i alt er tilfredse med studiet, men at det er til dels store variasjoner mellom ulike studietilbud. Politistudentene er mest fornøyd, mens studenter fra 5-årig grunnskolelærerutdanning og odontologi er minst fornøyd.

Overordnet tilfredshet med studiet (tall i prosent)

UNDERVISERENS VURDERINGER AV UTDANNINGSKVALITETEN

NOKUT ønsker å synliggjøre undervisernes og fagmiljøenes oppfatninger om utdanningskvaliteten ved norske læresteder. Derfor gjennomførte NOKUT i 2016 Underviserundersøkelsen.

Mer enn 2 500 ansatte fra 25 universiteter og høyskoler svarte på NOKUTs undersøkelse om utdanningskvalitet. Underviserne er en avgjørende faktor for utdanningskvaliteten. Derfor er det viktig at oppfatningene deres løftes fram.

Undersøkelsen omfattet i denne omgang undervisere på følgende utdanninger: sivilingeniør, historisk-filosofiske fag, grunnskolelærer, ingeniør, arkitektur, sosiologi, statsvitenskap og samfunnsøkonomi. De ble bedt om å vurdere undervisning og læringsprosess, studentenes forutsetninger, engasjement og innsats, studieplan og programdesign, ledelse og forvaltning av studieprogram.

Resultatene viser at undervisere ved norske universiteter og høyskoler mener det er store variasjoner i norske studenters faglige forutsetninger og studieinnsats.

De rapporterer også at de bruker mye tid på undervisning og veiledning, at forelesning fremdeles er den dominerende undervisningsmetoden, men at de samtidig ønsker å bruke studentaktive læringsformer i større grad.

Undersøkelsen i 2016 var en forberedelse til fullskala undersøkelse våren 2017. Da sendes den ut til alle vitenskapelig ansatte ved samtlige universiteter og høyskoler. Underviserundersøkelsen skal være et supplement til studentundersøkelsen Studiebarometeret.

– Undervisernes oppfatninger vil kunne være til stor hjelp for myndighetene, lærestedene og fagmiljøene i deres arbeid med å videreutvikle kvaliteten i norsk høyere utdanning og i de enkelte studietilbudene. Vi håper at resultatene fra denne undersøkelsen skal stimulere til diskusjoner om utdanningskvalitet og tilrettelegge for at temaet kan diskuteres på undervisernes premisser, sier analysedirektør Ole-Jacob Skodvin.

De viktigste Studiebarometer-analysene:

- What explains students' overall satisfaction? A review of the main findings of the 2014 Norwegian national student survey
- Studiebarometeret 2015 – Adding a year – explaining satisfaction in teacher education in a time of reforms
- The influence of faculty expectations on students' workload: Searching for academic challenges
- Rom for mer læring?
- Studiebarometeret 2015 – gjennomføring og svarinngang
- Studiebarometeret 2015: hovedtendenser

Les rapportene på <http://www.nokut.no/studiebarometeret/analyser>

NASJONALE DELEKSAMENER

NOKUT har siden 2015 testet ut eksamen med nasjonal sensur i utvalgte utdanninger. En foreløpig oppsummering konkluderer med at slike eksamener kan være kvalitetsfremmende, men at en rekke forbedringer må på plass dersom ordningen skal bli permanent.

– Våre analyser av resultatene viser at nasjonale deleksamener kan gi oss viktig informasjon om studentenes kunnskapsnivå, og at det gir fagmiljøer mulighet til å sammenligne seg selv med andre. Det kan bidra til økt kvalitet i utdanningen, sier tilsynsdirektør Øystein Lund.

Han mener at piloten har vært vellykket, og at den har gitt mange interessante resultater, innsikt og diskusjoner:

– Prosjektet har tidvis vært debattert, men vi opplever at vi har hatt svært god dialog og godt samarbeid med de fagmiljøene som har vært involvert. Det har vært avgjørende for at vi i det hele tatt har kunnet gjennomføre piloten, mener han.

Kunnskapsdepartementet skal nå ta stilling til om de ønsker å videreføre nasjonale deleksamener.

Det ble i 2016 gjennomført nasjonale deleksamener i årsregnskap i bachelorgradsstudiet regnskap og revisjon, i matematikkdiraktikk i begge grunnskolelærerutdanningene og i anatomi, fysiologi og biokjemi i bachelorgradsstudiet i sykepleie.

Generelt er resultatene for eksamenene holdt på høsten bedre enn resultatene for de som ble gjennomført tidligere på året. Dette kan skyldes at Kunnskapsdepartementet i september bestemte at nasjonale deleksamener skal telle på vitnemålet.

Anatomi, fysiologi og biokjemi i bachelorgradsstudiet i sykepleie

Halvparten av sykepleierstudentene fikk i 2016 C eller bedre på den nasjonale deleksamenen i anatomi, fysiologi og biokjemi, mens 22 prosent strøk. Dette er et bedre resultat enn for studentene som var oppe til eksamen i 2015. Antallet som fikk A, var doblet sammenlignet med resultatene i 2015. S

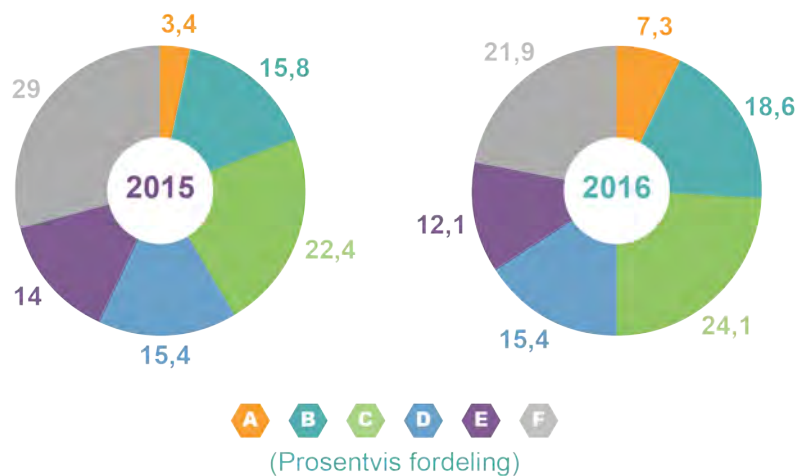
Matematikkdiraktikk i grunnskolelærerutdanningene for trinnene 1-7 og 5-10

Resultatene etter den nasjonale deleksamenen i matematikk høsten 2016 var langt bedre enn resultatene for studentene som var oppe til eksamen i mai samme år. 24,4 prosent fikk karakteren A eller B, og gjennomsnittskarakteren var nå C. Våren 2016 fikk kun 6,5 prosent karakteren A eller B, og gjennomsnittskarakteren var da E. Det var også færre som strøk på høsten: 9,2 prosent mot hele 37 prosent våren 2016.

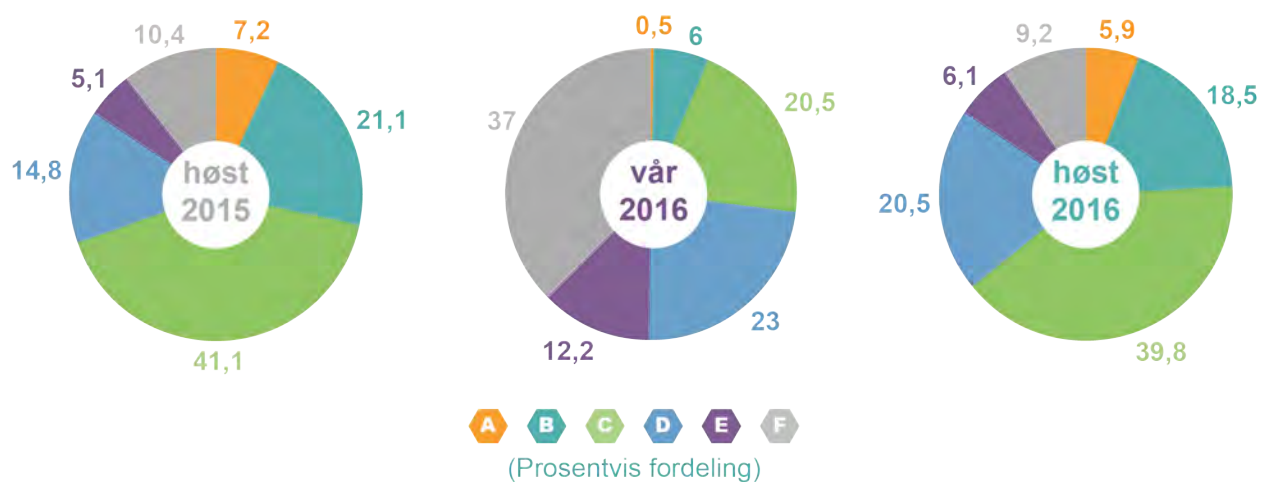
Årsregnskap i bachelorgradsstudiet i regnskap og revisjon

Andelen studenter som fikk karakteren C eller bedre, økte med 15 prosentpoeng fra 2015, og andelen stryk sank med ni prosentpoeng. Gjennomsnittskarakteren gikk opp fra D til C. Vi har ikke veldig sikre forklaringer på årsakene til forskjellene, men noen av faglærerne mener at eksamensoppgaver i 2016 kan ha vært noe enklere og mindre arbeidskrevende enn i 2015, men at årets eksamenssett likevel var bedre tilpasset bachelorgradsnivået i regnskap og revisjon.

Nasjonal karakterfordeling i sykerpleierutdanningen på deleksamen i anatomi, fysiologi og biokjemi

Nasjonal karakterfordeling på deleksamen for grunnskolelærerutdanningene

FREM RAGENDE UTDANNINGER

SFU-ORDNINGEN ER VIKTIGE FYRTÅRN FOR KVALITET I UTDANNINGEN

Analysedirektør i NOKUT Ole-Jacob Skodvin er ikke i tvil om at SFU-ordningen har bidratt til at utdanning og viktigheten av god undervisning stadig kommer høyere i bevisstheten.

– Både myndighetene og universitetene og høyskolene er nå mer opptatt av tiltak som vil fremme god utdanningskvalitet. Vi håper at dette bare er starten på en bølge som vil fortsette å endre Utdannings-Norge, og som vil gi studentene en stadig bedre utdanning, sier han.

Skodvin forklarer at NOKUT gjennom SFU-ordningen premierer det arbeidet som samler studenter, undervisere, støttetjenester og utdanningens kunnskapsbase til å utvikle bedre utdanningskvalitet.

– Vi hadde ni gode finalister i årets SFU-runde. Vi håper at de som ikke nådde opp denne gangen, fortsetter det gode arbeidet, og at også mange nye utdanningsmiljøer vil arbeide for å få senterstatus.

FIRE NYE SFU-SENTER

I 2016 fekk Norge fire nye senter for framifrå utdanning. Sentera sine arbeidsområde spanner vidt: frå å innlemme entreprenørskap i utdanninga på alle fagfelt og å få fleire studentar til å velje informasjonsteknologi som utdanningsveg, til problemløysing ved hjelp av datamaskiner og bruk av digital teknologi og interaktivitet som eit kunstnarleg verkemiddel.

– Miljøa som har fått senterstatus er heilt i verdstoppen når det gjeld utdanning. Dei er med på å inspirere og vise veg for alle som ønskjer å ta norsk utdanning til nye høgder, og dei har vist at det nyttar å satse, sa NOKUT-direktør Terje Mørland.

Felles for fagmiljøa som fekk senterstatus i 2016 er at dei gjennom utdanning svarer på viktige utfordringar som samfunnet står overfor. Fagmiljøa har teke utgangspunkt i noverande framifrå utdanning og har gode og innovative planar for vidareutvikling gjennom senteret. Dei ønskjer også å dele det dei gjer gjennom samarbeid med andre på tvers av institusjonar og fagfelt.

NTNU og Nord Universitet:
ENgage – Centre for Engaged
Education through Entrepreneurship

Universitetet i Oslo:
CCSE – Center for Computing in
Science Education

Høgskolen i Lillehammer:
CEFIMA – Centre of Excellence in
Film and Interactive Media Arts

NTNU og Nord Universitet:
ExcITEd – Excellent IT Education

I 2016 lyste NOKUT ut ein konkurranse der det kunne bli inntil seks nye senter. Kwart av dei nye sentra kunne få midlar tilsvarande 4–8 millionar kroner per år i ein femårsperiode, med moglegheit for forlenging med fem år til. Resultatet blei fire nye senter. Det finst no til saman 8 senter for framifrå utdanning.

SFU-MAGASINET OG SFU-RAPPORTER

I samarbeid med SFU-sentrene gir NOKUT ut to magasiner i året med nyheter fra Norges fremste utdanningsmiljøer. Her deler sentrene utvikling, forskning og god praksis innenfor høyere utdanning med andre læresteder.

Det er i 2016 produsert flere rapporter knyttet til SFU-ordningen

- På vei mot det fremste?
- Fra knutepunktfunksjon til SFU
- Hvordan dokumentere kvalitet?
- Helse- og sosialfagutdanningene – ekstra hindre på veien mot SFU?
- SFU-prosessen i et institusjonsperspektiv
- SFU fra et studentperspektiv
- The Potential of Centres of/for Excellence in Higher Education
- Sigma: A Case Study of an Enduring Centre for Excellence

SFU | MAGASINET

NYTT FRÅ DEI FREMSTE UTDANNINGSMILJØA I NORG

OM SFU-ORDNINGEN

Status som SFU-senter tildeles miljøer som allerede kan oppvise fremragende kvalitet og innovativ praksis i utdanningen, og som har gode planer for videreutvikling og innovasjon. Et viktig krav til sentrene er formidling av oppnådde resultater og kunnskapsspredning.

Det overordnede målet med SFU-ordningen er å bidra til utvikling av fremragende kvalitet i høyere utdanning og synliggjøring av at undervisning og forskning er likestilte oppgaver for universiteter og høyskoler.

En viktig målsetting med SFU-ordningen er å stimulere til fremragende FoU-basert utdanning. SFU-ordningen skal særlig fremme og premiere arbeidet som finner sted i interaksjonen mellom studenter, undervisere, støttetjenester og utdanningens kunnskapsbase.

Les mer på www.NOKUT.NO/SFU

UTDANNINGSKVALITETSPRISEN TIL NY UNDERVISNINGSMODELL

NMBU stakk av med prisen på ein million kroner for å ha utvikla og oppnådd stor internasjonal suksess med ein ny undervisningsmodell i mastergradsstudiet i agroøkologi.

Undervisningsmodellen bidrar til å setje studentane i stand til å løyse komplekse, globale utfordringar gjennom deltaking, involvering, refleksjon og dialog.

- Vinnaren viser at systematisk satsing på utdanningskvalitet gir resultat. Eg er overtydd om at studentane lærer meir når dei må gå inn i reelle problemstillingar og reflektere over sine erfaringar undervegs, slik som dei gjer på dette masterstudiet, sa kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen før han delte ut prisen til årets vinnarar.

Aksjonslæring inneber at studentar, lærarar og andre aktørar samarbeider med kvarandre, og også reflekterer rundt felles erfaringar og verkelege utfordringar i ein internasjonal kontekst. Studentane kjem tidleg i studiet i kontakt med feltet som dei seinare vil møte i arbeidslivet.

Bruken av denne modellen gir eit verdifullt bidrag til å utdanne kandidatar som er i stand til å løyse komplekse globale utfordringar.

Kunnskapsdepartementets pris for framifrå arbeid med utdanningskvalitet i norsk høgare utdanning, Utdanningskvalitetsprisen, blei i år delt ut for sekstende gong. Prisen har som mål å lønne framifrå arbeid med utdanningskvalitet i norsk høgare utdanning, og stimulere institusjonane og fagmiljøa til systematisk arbeid med å vidareutvikle kvaliteten på utdanningane sine. Prisen er på ein million kroner og blir delt ut til kun eitt tiltak.

ANALYSER OG UTREDNINGER

I NOKUT arbeider vi kontinuerlig med å styrke utrednings- og analysearbeidet vårt for at det skal kunne bidra til å stimulere kvalitetsutvikling i størst mulig grad.

NOKUTs egne analyser og utredninger, artikler i fagtidsskrifter og oppsummeringer er viktige bidrag i arbeidet med å belyse kvalitetsarbeidet og utdanningskvaliteten ved norske læresteder.

Analysene og publikasjonene i 2016:

- Hva vet vi om kvalitet?
- Working Life Relevance
- Bachelorgraden som selvstendig grad
- Tilbakemelding og veiledning i høyere utdanning
- Hva sier egentlig universitetsrangeringer om utdanningskvaliteten?
- Rom for mer læring?

Les mer på www.nokut.no/NOKUTs-publikasjoner

VIKTIGE UTVIKLINGSOPPGAVER 2017 IMPLEMENTERE NY STUDIETILSYNSFORSKRIFT

Den nye studietilsynsforskriften ble vedtatt i februar 2017. Universitetene, høyskolene og NOKUT vil i 2017 bruke mye tid på å tilrettelegge tilsynsvirksomheten etter kravene i den nye forskriften.

NOKUT vil i løpet av 2017 arrangere flere seminarer og workshoper. Vi planlegger også å besøke alle større universiteter og høyskoler for å kartlegge ønsker og behov og etablere en god dialog om hvordan NOKUT kan stimulere til ytterligere arbeid med sikring og utvikling av kvaliteten i studiene.

NOKUT er i gang med å lage søkerveiledninger til studietilsynsforskriften, i tillegg til veiledning til institusjoner med selvakkrediteringsfullmakt, slik at de kan gjennomføre akkreditering av egne studier i henhold til den nye forskriften.

GODKJENNING AV UTENLANDSK UTDANNING

NOKUT skal bidra til at personer med utenlandsk utdanning effektivt kan benytte kompetansen sin i Norge, og at arbeidsliv og utdanningsinstitusjoner har god informasjon om hva utenlandsk kompetanse tilsvarer i Norge. Dette gjør vi blant annet gjennom å godkjenne enkeltpersoners utenlandske utdanning, og å informere om utenlandsk utdanning og systemer for godkjenning i Norge. Vi skal også gi råd til myndighetene, arbeidslivet og utdanningsinstitusjonene om utenlandsk kompetanse.

NOKUTs generelle godkjenning av utenlandsk høyere utdanning er vår største godkjenningsordning. Flyktingestrømmen i 2015 medførte vekst i antall søknader til NOKUT i 2016, særlig fra Syria. Vi ser at økningen fortsetter i 2017. Mange flyktninger har ikke med seg sine utdanningsdokumenter. I noen tilfeller er det heller ikke mulig for NOKUT å få verifisert dokumentene hos myndighetene i utdanningslandet. Vi har derfor i 2016 pilotert en ny godkjenningsordning som retter seg spesielt mot flyktninger. Den nye ordningen kaller vi NOKUTs kvalifikasjonsvurdering for flyktninger. Ordningen er intervjubasert.

På godkjenningsfeltet er NOKUTs ansvarsområde fra og med 2016 utvidet til også å omfatte godkjenning av utenlandsk fag- og yrkesopplæring. Fra 2017 har vi også ansvaret for å starte uttesting av en godkjenningsordning for utenlandsk fagskoleutdanning, i første omgang som en vurderingsordning.

Året 2016 har derfor vært preget av rekruttering av nye medarbeidere, utvikling og igangsetting av nye godkjenningsordninger og etablering av kontakt med nye interessentgrupper. Arbeidet med å innføre og utvide de nye godkjenningsordningene fortsetter i 2017.

Overgang til digitalt søknads- og saksbehandlingsystem for NOKUTs godkjenning av utenlandsk utdanning, tok mye tid i 2016. Digitalisering av saksbehandlingen er en betydelig investering som allerede har begynt å gi bedre tjenester for brukerne, og som etter en innkjøringsfase også forventes å gi gevinster i form av mer effektiv saksbehandling i løpet av 2017.

GODKJENNING AV UTENLANDSK FAG- OG YRKESOPPLÆRING

– Et viktig mål med den nye godkjenningordningen av fag- og yrkesopplæring er å sikre at flere med utdanning fra utlandet får brukt kompetansen sin i det norske arbeidsmarkedet, sier direktør i avdeling for utenlandsk utdanning Stig Arne Skjerven.

Høsten 2016 startet NOKUT opp med å godkjenne europeisk fag- og yrkesopplæring. Godkjenningene av fag- eller svennebrev skal gjøre det lettere å få brukt fagutdanningen i Norge.

Polen og Tyskland var de to første landene NOKUT godkjente fag- og svennebrev fra. Yrkene var betongfagarbeider, frisør, kjøttskjærer, rørlegger og tømrer.

Med hjelp av sakkyndige vurderer NOKUT om opplæringen kan godkjennes som sidestilt med norsk fag- og yrkesopplæring. Det yrkesfaglige innholdet er det avgjørende element i godkjenning om sidestilling. Dette betyr blant annet at opplæringen må være basert på slutført opplæring av minst tre års varighet og inneholde minimum ett års dokumentert praktisk opplæring. Søkere må ha lovlig opphold i Norge eller yrkesmessig tilknytning til Norge for å kunne søke om godkjenning.

– Dette er en viktig godkjenningsordning som lenge har vært etterspurt av partene i arbeidslivet. I løpet av 2017 vil vi utvide antall fag- og yrkesopplæringer som omfattes av ordningen. Et viktig mål med den nye ordningen er å sikre at folk med utdanning fra utlandet får brukt kompetansen sin i det norske arbeidsmarkedet, sier direktør i avdeling for utenlandsk utdanning Stig Arne Skjerven.

BEHOVET FOR Å ETABLERE EIT EUROPEISK KVALIFIKASJONSPASS FOR FLYKTNINGAR

Den noverande ustabiliteten i mange land i verda, samt auka mobilitet og betre tilgang til informasjon på sosiale medium, gjer innvandring mogleg for ein større del av befolkninga.

For å støtte og sikre at nykomne flyktningar og innvandrarakar vil vere i stand til å delta i arbeidsmarknaden og/eller studere vidare i Europa, har NOKUT og UK NARIC føreslått å etablere ei ordning med namnet European Qualifications Passport for Refugees. Eit hurtig og fleirnasjonalt system for godkjenning av utanlandsk kompetanse kan gjere det enklare for flyktningar å studere eller arbeide. Dermed kan personar også reise mellom ulike europeiske land utan å måtte vente lenge på å få kompetansen sin kartlagd og godkjend.

Det er viktig at European Qualifications Passport for Refugees er gyldig i ein avgrensa periode, til dømes på inntil fem år. Dette vil gje flyktningane tilstrekkeleg tid til å søkje om godkjenning i landet der dei bur, og det vil ikkje svekke dei nasjonale godkjenningsordningane i medlemslanda.

NOKUT har i løpet av 2016 bidrege aktivt i etableringa av European Qualifications Passport for Refugees. Dette er eit pilotprosjekt i Hellas som blir gjennomført i regi av Europarådet og greske styresmakter, i samarbeid med UNHCR og godkjenningsskontor (ENIC-NARIC) frå Hellas, Italia, Storbritannia og Noreg.

Kva inneheld eit kvalifikasjonspass?

Dette er eit dokument som inneheld vurdering av den høgaste oppnådde kvalifikasjonen i heimlandet, samt gjev relevant informasjon om arbeidserfaring og språkkompetanse. I tillegg skal dokumentet innehalde informasjon om utdanningssystemet der utdanninga er teken og informasjon om vegen vidare, som til dømes behov for autorisasjon og godkjenning. Denne informasjonen skal bidra til å gje styresmaktene i europeiske land betre føresetnader for å tilretteleggje for busetjing.

NOKUTS GODKJENNINGSARBEID HVORDAN GIKK DET I 2016?

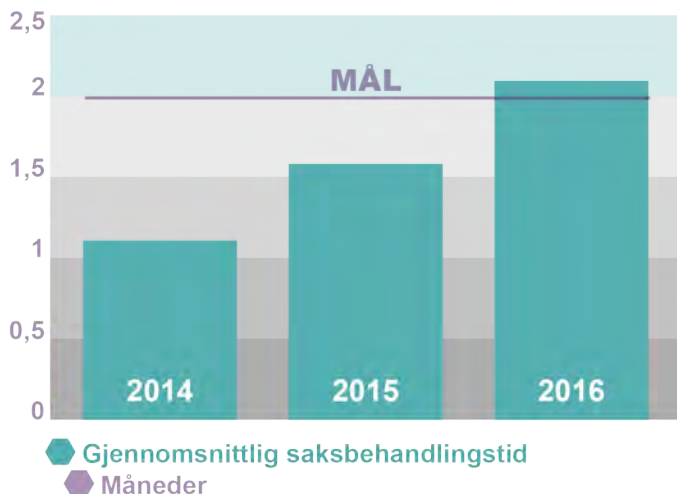
NOKUT mottok til sammen 7 650 søknader om godkjenning av utenlandsk høyere utdanning i 2016, en liten økning fra året før. Den største endringen i 2016 er den store økningen i antall søkere fra Syria. Topp tre på søknadstoppen er nå Polen, Syria og Litauen.

Topp 10 land 2016 generell godkjenning

1083		Polen
871		Syria
586		Litauen
533		Serbia
445		Storbritannia
411		Filippinene
339		Russland
339		India
276		USA
256		Romania

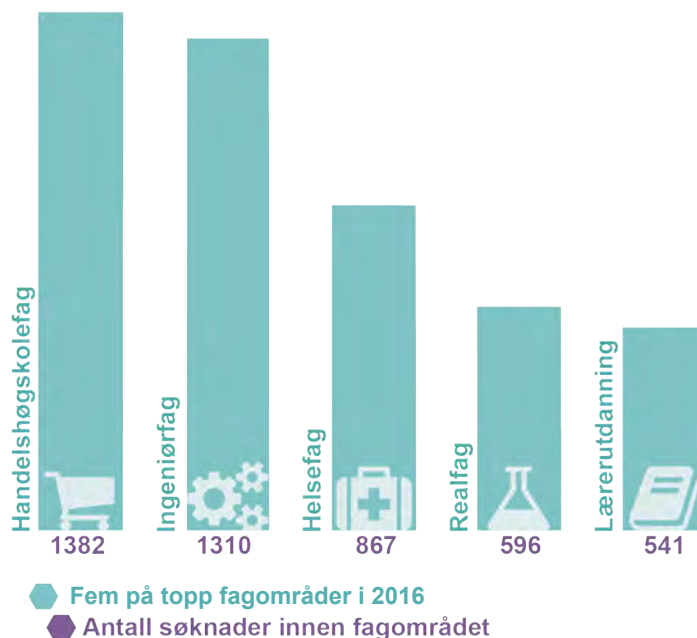
Saksbehandlingstiden økte i 2016

Gjennomsnittlig saksbehandlingstid har i 2016 ligget på 2,1 måneder. Utover året har den gradvis økt. Dette skyldes blant annet en økning av de mere tidkrevende søknadene fra typiske flyktningeland som Syria og Eritrea. Antallet søknader fra disse landene har steget kvartal for kvartal. Også overgangen til den nye digitale søkerportalen har tatt ressurser bort fra saksbehandlingen. Vi ser også at det har vært en kraftig vekst i andelen søknader fra flyktninger i begynnelsen av 2017.

De vanligste utenlandske utdanningene som ble godkjent

I 2016 var handelshøgskolefag og ingeniørfag de utdanningene flest ønsket å få godkjent. Disse fagene lå også øverst i 2015. Det samme gjorde også de tre neste på listen – helsefag, realfag og lærerutdanning.

NOKUTS UVD-ORDNING OMFATTER NÅ ÅTTE LAND

NOKUT gjennomgår jevnlig landene som vi godkjenner utdanninger fra, for å se om vi kan ha tilstrekkelig tiltro til utdanningsdokumenter fra landene. For åtte land har NOKUT ikke tilstrekkelig tiltro til utdanningsdokumentene. Dette gjelder Afghanistan, Den demokratiske republikken Kongo, Irak, Liberia, Sierra Leone og Somalia, i tillegg til de to nye landene som er lagt til i 2016: Jemen og Libya.

Godkjenningen av utdanningen til søkere fra disse landene går automatisk over til NOKUTs UVD-ordning. Dette er en godkjenningsordning for personer som ikke kan få utdanningen sin godkjent på grunn av manglende, mangelfull eller ikke verifiserbar dokumentasjon.

Som en del av UVD-ordningen blir søkerens utdanning og kompetanse kartlagt, før søkerne så blir intervjuet av sakkyndige på fagområdet. Ut fra resultatene her avgjør sakkyndige om kvalifikasjonen er reell, og om den er på linje med en norsk tilsvarende utdanning.

I 2016 gjennomførte NOKUT 123 UVD-vurderinger. 80 av disse ble godkjent. Den vanligste grunnen til at de sakkyndige ikke kunne godkjenne utdanningene som likestilt med norsk utdanning, er at det ikke kunne sannsynliggjøres at kandidatene faktisk har de kvalifikasjonene som de oppgir å ha. I 2015 gjennomførte NOKUT 120 vurderinger.

TURBOVURDERINGER

NOKUT har to tilbud om hurtige vurderinger, eller turbovurderinger, av utenlandske dokumenter og utdanninger; en for arbeidsgivere og en for universiteter og høyskoler. Målet er at disse sakene skal behandles i løpet av fem virkedager.

Det fattes ikke bindende vedtak, men det gis rådgivende uttalelser. I 2016 mottok NOKUT 162 henvendelser om turbovurderinger. Dette er en liten økning fra 2015 da NOKUT mottok 155 henvendelser.

Arbeidsgivere

NOKUT hjelper arbeidsgivere med å forstå dokumentene til jobbsøkere eller ansatte med utenlandsk høyere utdanning. Denne vurderingen er ikke et juridisk bindende vedtak, men en uttalelse som skal være til hjelp for arbeidsgivere. NOKUT vurderer:

- om utdanningen er godkjent i utdanningslandet
- hvilken grad den utenlandske utdanningen tilsvarende i det norske utdanningssystemet
- innen hvilket fagområde utdanningen er tatt

Universiteter og høyskoler

NOKUT bistår universitet- og høyskolesektoren i opptaket av ph.d.-studenter med utenlandsk studiebakgrunn. Tjenesten gir en kort vurdering av omfanget av og nivået på den utenlandske høyere utdanningen. NOKUTs vurdering er ikke en vurdering av det faglige innholdet eller av søkerens karakternivå. Universitetet eller høyskolen må selv gjennomføre den faglige vurderingen av søkere. NOKUT utarbeider en kort vurdering, som sier noe om:

- utdanningen er godkjent i utdanningslandet
- hvilken grad den utenlandske utdanningen tilsvarende i det norske utdanningssystemet

VIKTIGE UTVIKLINGSOPPGAVER I 2017

ETABLERE MIDLERTIDIG VURDERING FOR UTENLANDSK FAGSKOLEUTDANNING

I mars 2016 fikk NOKUT i oppdrag fra Kunnskapsdepartementet å etablere en ordning for godkjenning av utenlandsk fagskoleutdanning. Inntil departementet bestemmer at fagskoleloven §14 skal tre i kraft, skal det gis rådgivende uttalelser om utenlandsk fagskoleutdanning.

NOKUT har i 2016 etablert en intern arbeidsgruppe og en ekstern referansegruppe for å bistå i utviklingen. Det har også vært en dialog med Kunnskapsdepartementet om flere prinsipielle spørsmål. Hvilke land og fagretninger den nye godkjenningsordningen for fagskoleutdanning skal omfatte, er ikke avklart.

PILOTPROSJEKTET NOKUTS KVALIFIKASJONSVURDERING FOR FLYKTNINGER

NOKUT er ferdig med et pilotprosjekt for å teste ut en ny type metodologi for vurdering av flyktningers kvalifikasjoner – NOKUTs kvalifikasjonsvurderinger for flyktninger. Konklusjonen er at dette kan være et viktig supplement til de allerede eksisterende godkjenningsordningene i NOKUT.

Dokumentet er gyldig i tre år. Målet er at søkerne i løpet av dette tidsrommet får anledning til å komme i arbeid eller videre studier, forbedre språkkunnskaper, eller – om de fortsatt har behov for det – søke om formell godkjenning eller autorisasjon av sin utdanning.

I oktober 2016 fikk NOKUT klarsignal fra Kunnskapsdepartementet til å arbeide videre med denne ordningen for personer som ikke kan benytte ordinære godkjenningsordninger eller UVD-ordningen.

Gitt tilstrekkelig med ressurser vil NOKUT starte opp ordningen i løpet av 2017, under navnet NOKUTs kvalifikasjonsvurdering for flyktninger.

I 2016 ble det gjennomført flere fagseminarer:

- workshop for UH-sektoren om utdanning fra Eritrea og Syria
- workshop om Hviterusland og Ukraina
- «Integrating refugees in higher education» (seminar for UH-sektoren i samarbeid med UHR)
- seminar om utdanning fra Syria, Eritrea og Afghanistan for godkjenningskontorer, hjelpeapparatet

EN SYNLIG SAMFUNNSAKTØR

– Jeg er glad for at NOKUT blir lyttet til når vi kommer med råd vi mener er viktige. For vi skal bruke kompetansen vår til at det tenkes nytt, både i forvaltningen og samfunnet som helhet, sier Mørland.

NOKUT-BLOGGEN: Direktøren blogger om aktuelle temaer innen NOKUTs vide ansvarsområde. Bloggen er populær, og den gir NOKUT mulighet til å nå direkte ut til sektoren og andre som er interessert i fagområdene våre.

Les bloggen her: www.nokut.no/nokutbloggen

VIKTIG ROLLE SOM FAGPOLITISK RÅDGIVER

NOKUT skal aktivt stimulere til utvikling og forbedring av høyere utdanning, fagskoleutdanning og systemet for godkjenning av utenlandsk kompetanse. Dette gjør vi blant annet gjennom å formidle god praksis, gi fagpolitiske råd og være en synlig ambassadør for utdanningskvalitet.

NOKUT har en viktig rolle som regjeringens utdanningspolitiske rådgiver.

– På områdene der NOKUT har spesiell fagkompetanse ser vi det som en viktig oppgave å gi råd til Kunnskapsdepartementet. Vi synliggjør våre faglige vurderinger slik at politikerne får et så godt grunnlag som mulig før de fatter beslutninger, sier direktør Terje Mørland.

Mørland trekker spesielt fram alle innspillene NOKUT ga i forbindelse med arbeidet med Kvalitetsmeldingen og Fagskolemeldingen i 2016. På sistnevnte inngikk opprettelse av et eget studiebarometer for fagskolene og en fagskolepris.

På godkjenningsområdet fremhever han den nye ordningen med kvalifikasjonsvurderinger for flyktninger som ikke kan benytte NOKUTs ordinære godkjenningsordninger, og at NOKUT lenge har pekt på behovet for en omfattende gjennomgang av alle godkjenningsordningene.

– Andelen flyktninger som søker om godkjenning av utenlandsk utdanning har økt sterkt i 2016, og derfor har det vært viktig for NOKUT å støtte opp om den akademiske dugnaden ved universiteter og høyskoler for å få flyktninger med oppholdstillatelse raskere integrert i samfunnet. I november 2016 arrangerte NOKUT sammen med Universitets- og høyskolerådet relevante aktører til et seminar om hvordan man går fra akademisk dugnad til akademisk integrering, avslutter Mørland.

• NOKUTS NYHETSREVY:
www.nokut.no/Nyhetsrevy

• FØLG OSS PÅ TWITTER:
twitter.com/NOKUT_No

• NOKUTS PUBLIKASJONER:
www.nokut.no/NOKUTs-publikasjoner

Frokostseminarene vi holdt i 2016 var:

- Studiebarometeret 3.0
- Resultatene fra Nasjonal deleksamen for sykepleier-utdanningene.
- Rom for mer læring?
- Internasjonale universitetsrangeringer: "fleip eller fakta"?
- Tilbakemelding og veiledning: Hva forklarer studentenes misnøye?
- Er en akademisk bachelorgrad god nok for arbeidslivet?

SKAPER OPPMERKSOMHET OM UTDANNINGSKVALITET

Også i 2016 arrangerte NOKUT flere godt besøkte frokostseminarer. Fem av dem i Oslo og ett i Trondheim sammen med NTNU. Tilbakemeldinger viser at NOKUT-frokost har etablert seg som en viktig møteplass for folk som er opptatt av utdanning, politikk og samfunnsspørsmål.

Blant fjorårets tema var de nasjonale deleksamenene og hvordan de kan bidra til å heve kvaliteten i høyere utdanning. Resultatene fra Studiebarometeret ble lagt frem 2. februar og skapte en viktig debatt både i offentligheten og i sektoren. En egen undersøkelse og analyse som viser at det er rom for mer læring, ble lagt fram på en NOKUT-frokost i juni.

– NOKUT-frokost har vært en strategisk satsing over flere år, og vi er fornøyde med at vi har lykket med å dra folk opp av senga for å diskutere hvordan vi sammen skal videreutvikle utdanningskvaliteten. Vi ser fram til nye gode møter i 2017, sier kommunikasjonsdirektør Gard Sandaker-Nielsen.

NOKUT arrangerte også en rekke fagseminarer og konferanser om norsk og utenlandsk utdanning.

Nytt av året var Utdanningsfesten som ble organisert i tilknytning til at 4 nye SFU-ene ble utnevnt. De ulike arrangementene er viktige for å skape oppmerksomhet om og stimulere til videreutvikling av kvalitet i utdanningen.

– På mediefronten var NOKUT mer synlig enn noengang, ikke bare i Norge, men også i internasjonal fagpresse. NOKUT-bloggen og NOKUTs twitterkonto har vært levende gjennom hele året, og vi opplever at det vi uttaler oss om og legger fram nye fakta om, i stadig større grad blir lyttet til og lagt vekt på, avslutter Sandaker-Nielsen.

LISE IVERSEN KULBRANDSTAD

NY STYRELEDER I NOKUT

Kunnskapsdepartementet oppnevnte i november 2016 Lise Iversen Kulbrandstad til ny styreleder i NOKUT. Oppnevningen gjelder fra 1. januar 2017 og til 31. desember 2020. Kulbrandstad er professor i norskdidaktikk ved Avdeling for lærerutdanning og naturvitenskap ved Høgskolen i Innlandet og har også en professor II-stilling ved Karlstads universitet.

Kunnskapsdepartementet utpeker NOKUTs styre som består av representanter fra universitet- og høyskolesektoren, arbeidsliv, en akademiker fra et nordisk land, studenter og en representant for de ansatte. Styret har det overordnede ansvaret for virksomheten og de vedtakene som NOKUT gjør.

Lise Iversen Kulbrandstad ble i november spurt om hun ville bli ny styreleder for NOKUT. Hun har arbeidet med utdanning i hele sitt yrkesliv og beskriver seg selv som en person med brennende engasjement for utdannings spørsmål. Hun svarte derfor umiddelbart ja til å ta på seg oppdraget.

– Jeg trengte ikke betenkningstid da jeg ble spurt om å være styreleder for NOKUT. Jeg visste at det ville bety muligheter til å bidra på en, for meg, ny måte i arbeidet med å fremme utdanningskvalitet. Og det ser jeg fram til!

Som rektor for Høgskolen i Innlandet kjenner Kulbrandstad godt til NOKUT.

– Søknadsprosedyrene vi måtte gjennom for å få akkreditert master- og ph.d.-studier, kunne nok tidvis irritere, men vi lærte alltid av dem. Dessuten erfarte vi at vi ble bedre til å utforme gode utdanningsprogram, at vi ble mer systematiske og ikke minst at vi oftere satte utdanningskvalitet på dagordenen, forklarer hun.

Å motta resultatene fra Studiebarometeret opplevde hun som en viktig erfaring.

– Vi var stolte av å få utdanningsprogram som skåret høyt, men lærte antakelig mest av de

utdanningsprogrammene vi måtte gå ekstra inn i fordi de skåret lavt, sier hun.

På spørsmålet om hvorfor NOKUT er viktig, svarer den nye styrelederen:

– Rett og slett fordi utdanningskvalitet er viktig. NOKUT setter arbeid med utdanningskvalitet på dagsordenen på mange ulike måter innenfor fagskoleutdanning og høyere utdanning.

Samtidig påpeker Kulbrandstad at NOKUT også har i oppgave å bidra til at samfunnet kan ha tillit til kvaliteten i de to sektorene og til godkjent utenlandsk utdanning.

– Ikke minst oppgaven med å bidra til tillit i samfunnet, gjør NOKUT viktig.

Kan vi forvente noen endringer i NOKUTs fokus og engasjement når du har blitt styreleder?

– Som styreleder vil jeg først og fremst være opp-tatt av at jeg skal lede et styre og samarbeide med NOKUTs ledelse om NOKUTS oppdrag og om den gode og spennende utviklingen NOKUT alt er inne i. Det jeg har erfart disse første ukene, er et styre og en ledelse med et sterkt engasjement og en høy og bredt sammensatt kompetanse. Det berger for godt samarbeid om alle NOKUTs oppgaver.

BORGHILD ROALD

NOKUTS STYRELEDER 2013 TIL 2016

Borghild Roald var styreleder i NOKUT i perioden 1. januar 2013 til 31. desember 2016. Roald var da professor i medisin ved Det medisinske fakultetet ved Universitetet i Oslo. Hun var også faglig internasjonal koordinator ved fakultetet og opprettet og ledet Kompetansesenter for barne- og svangerskapsrelatert patologi ved Ullevål universitetssykehus.

Borghild Roald ga seg som styreleder i NOKUT i desember 2016. Hun håper NOKUT vil fortsette å være synlig og agendasettende.

– Mist aldri hovedfokus av syne: arbeid på bred front for å sikre god utdanningskvalitet i utdanninger som samfunnet trenger og kan stole på, råder hun.

Før Roald ble oppnevnt som styreleder oppfattet hun ikke NOKUT som spesielt relevant for studiene hun var involvert i på Universitetet i Oslo.

– Mine år i NOKUTs styre har helt endret dette. Jeg tror at NOKUTs arbeid, med synliggjøring, agendasetting og nyttig analysearbeid for all tertiær utdanning, har økt kunnskapen og bevisstheten om studiekvalitetsarbeid og om NOKUT utad.

Vi fleiper ikke lenger med NOKUT som «knock out» i høgskoler og fagskoler. Roald ser på utviklingen NOKUT har gjennomgått i hennes periode som styreleder, som meget positiv.

– NOKUT var allerede inne i prosesser med nytt fokus og endrede utfordringer da jeg begynte som styreleder. Det gjaldt både utvikling av tilsyn av all tertiær utdanning i Norge, utenlandsfeltet og det viktige analysearbeidet.

På alle disse områdene vurderer jeg utviklingen som meget positiv!

Hun nevner også at NOKUT i hennes første tid som styreleder, hadde utfordringer med lokalisering. – Jeg vurderer flyttingen til Lysaker som meget vellykket. Jeg har store forhåpninger til ennå uforløste potensialer ved lokalisering nær Forskningsrådet.

Er det noe du spesielt vil trekke fram fra din periode som styreleder?

- Den nye tilsynsmodellen. Den har betydd og vil bety mye for den positive utviklingen i samarbeidet mellom NOKUT og utdanningssektoren.
- Sentre for fremragende utdanning (SFU). Synliggjøring og premiering av det kontinuerlige arbeidet for bedret utdanningskvalitet gjennom gode eksempler til etterfølging stimulerer!
- «Framsnakkingen» av fagskolene.

Roald avslutter med å takke for samarbeidet med en utmerket administrasjon og et flott, balansert sammensatt styre.

– Arbeidet som styreleder i NOKUT har vært både konstruktivt utfordrende, hyggelig og stimulerende.

EIT KOMPETENT, PÅLITELEG OG EFFEKTIVT FORVALTNINGSORGAN

NOKUT skal vidareutvikle ein effektiv, kompetent og brukarorientert organisasjon, mellom anna gjennom å ta i bruk digitale verktøy som vil effektivisere og auke kvaliteten på saksbehandlinga og frigjere ressursar til andre oppgåver og å vidareutvikle kompetanse, arbeidsprosessar og organisasjonskultur. Vi skal også å bidra til meir effektiv arbeidsdeling og samarbeid med Kunnskapsdepartementet og andre styringsorgan innanfor utdanning og forskning.

UTVIKLINGSPLAN FOR KULTUR OG KOMPETANSE FRAM MOT 2020

NOKUTs organisasjon har også i 2016 vore i sterk utvikling. Som følgje av nye oppgåver er talet på tilsette auka med rundt 20 prosent i løpet av året.

– Utviklingsplanen inneheld tiltak som vil bli sette i verk for å utvikle kulturen i organisasjonen og kompetansen i den ønskete retninga, seier administrasjonsdirektør Kathrine Dalslett Graff.

I 2016 var det særleg aktivitetar som bidreg til å etablere ei felles leiarplattform og styrke kompetansen innan prosjektstyring som sto i sentrum. I tillegg kom økonomioppfølging og aukiing av kunnskapar om klart språk.

NOKUTs verdier

DIGITALISERINGEN AV NOKUT NY SØKJEPORTAL OG NYTT ARBEIDS- VERKTØY FOR NOKUT

– NOKUTs nye elektroniske søknads- og samhandlingsløsning skal gradvis takast i bruk for alle tenestene våre innan norsk og utanlandsk utdanning. I tillegg til betre service for brukarane våre er eit viktig mål med løysinga å forenkle samarbeid og informasjonsdeling mellom offentlege etatar, seier administrasjonsdirektør Kathrine Dalslett Graff.

Målet med NOKUTs satsing har vore å utvikle ei heilskapleg samhandlingsløsning med sjølvbetening for eksterne brukarar, integrert med saksbehandlingsstønad og arkiv. Dette skal betre kvaliteten på NOKUTs tenester og gjere dei meir tilgjengelege, samtidig som det vil effektivisere den interne ressursbruken på sikt.

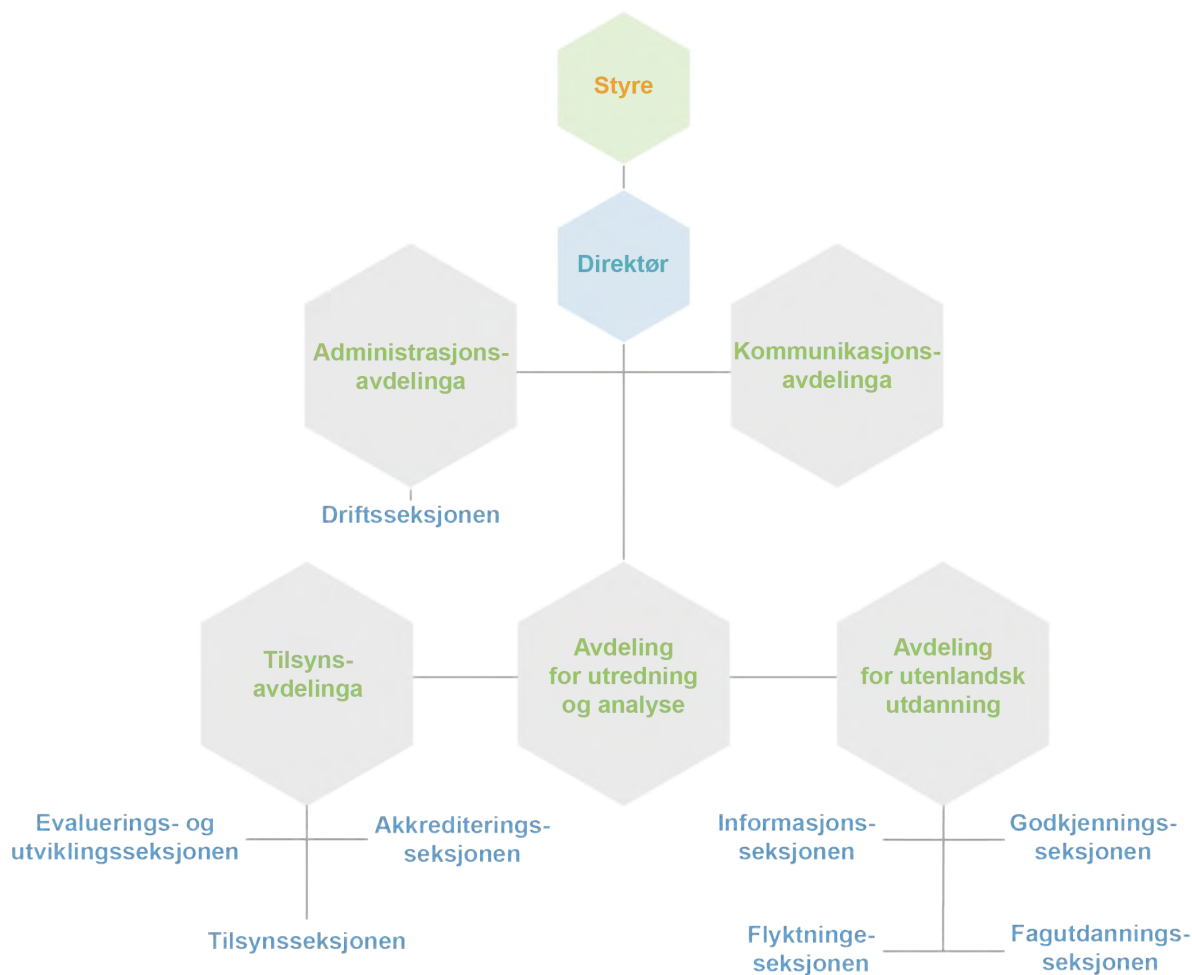
I november blei søknadsportalen for utanlandsk utdanning lansert. Erfaringane så langt tilseier at systemet i stor grad har bidrege til å gjere NOKUTs tenester meir tilgjengelege og gi søkjarar betre støtte i søknadsprosessen.

DETTE ER NOKUT

Tildelte midlar i 2016

I 2016 blei NOKUT tildelt totalt 140 125 000 kroner over Kunnskapsdepartementets budsjett.

I løpet av 2016 har NOKUT fått fleire nye oppgåver, samtidig som dei løpande oppgåvene våre har auka i omfang. Ved utgangen av 2016 hadde NOKUT 125 tilsette, og består i dag av ei administrasjonsavdeling, ei kommunikasjonsavdeling og tre fagavdelingar med til saman sju seksjonar.

NOKUTs tilsette

91

34

BLI BEDRE KJENT MED LEONIE HERTEL

STILLING SOM FØRSTEKONSULENT I
FAGUTDANNINGSSEKSJONEN I
AVDELING FOR UTENLANDSK
UTDANNING.

HVOR KOMMER DU FRA?

Opprinnelig kommer jeg fra Frankfurt i Tyskland, men jeg har bodd litt omkring i Vest-Europa i de siste årene.

HVA HAR DU STUDERT OG HVOR?

Jeg studerte Europastudier i Maastricht og tok en master i Regional and Multi-Level Politics ved Edinburgh Univeristy.

HVA HAR DU JOBBET MED TIDLIGERE OG HVOR?

Før jeg flyttet til Norge jobbet jeg i den skotske søsterorganisasjonen til Kommunenes sentralforbund (KS) i Brussel.

BLI BEDRE KJENT MED MARCO MIKA MERIGO

STILLING SOM LÆRLING I
ADMINISTRASJONSAVDELINGEN

HVA HAR DU STUDERT OG HVOR?

Jeg har gått vg1 (Salg og service) og vg2 (Salg, service og sikkerhet) og er nå inne i et to års lærlingløp, hvor jeg får fagbrev etter bestått fagprøve. Denne prøven tar jeg på slutten av mine to år hos NOKUT.

HVA ER DINE ERFARINGER SOM LÆRLING I NOKUT?

Jeg har jobbet i hele administrasjonsavdelingen og fått med meg mye nyttig kunnskap. Jeg har jobbet med reiseregninger, budsjett, honorarer,

tidsregistrering, økonomisystemer, daglig drift, IKT, arkivbehandling, HMS og rekruttering. Dette er erfaring som vil hjelpe meg med å bestå fagprøven.

HVOR GÅR FERDEN VIDERE?

Jeg har søkt opptak til en bachelor i ledelse og markedsføring via Y-veien på høgskolen Innlandet, avdeling Rena nå til høsten. For å komme inn må jeg bestå fagprøven, som jeg har i sommer. Videre vil jeg studere i Oslo etter endt bachelor på Rena. Håper på å kunne holde kontakten med NOKUT som student også :)

NOKUT HAR I ALT 20 TILSATTE MED
INNVANDRERBAKGRUNN. DETTE TILSVARER
OMTRENT HVER 5. TILSATTE.

NOKUT HAR I 2016 HATT EN LÆRLING.

Redaksjon: Nina Fjelde og Lene Ruud
Design og oppsett: Schøgren Design AS
(www.schogrendesign.com)

På www.nokut.no finner du mer informasjon om våre tjenester og arbeidsoppgaver.

NOKUT

www.nokut.no

Årsrapport 2016

Forord

Årsrapporten er den formelle tilbakemeldingen til Kunnskapsdepartementet (KD) om bruken av bevilgningen over statsbudsjettet og årets resultater. Rapporten gir en redegjørelse for NOKUTs virksomhet og resultater i 2016, samt planer for 2017. Årsrapporten skal fungere som grunnlagsdokument for KDs etatsstyring av NOKUT.

NOKUTs årsrapport for 2016 er strukturert etter rapporteringskrav fra Finansdepartementet med supplerende krav fra KD. Årsrapporten ble vedtatt av NOKUTs styre 8. mars 2017.

Lysaker 8. mars 2017

Terje Mørland

Direktør

Innhold

1	Styrets beretning	4
2	Introduksjon til virksomheten og hovedtall	5
2.1	Virksomheten og samfunnsoppdraget	6
2.2	Organisasjonen og ledelse	7
2.3	Utvalgte hovedtall	9
3	Årets aktiviteter og resultater	10
3.1	Virksomhetsmål for norsk utdanning	10
3.1.1	Analyse og vurdering av måloppnåelse for norsk utdanning.....	10
3.1.2	Rapportering på styringsparametere for 2016.....	12
3.2	Virksomhetsmål for utenlandsk utdanning.....	16
3.2.1	Analyse og vurdering av måloppnåelse for utenlandsk utdanning	16
3.2.2	Rapportering på styringsparametere for 2016.....	17
3.3	Virksomhetsmål for NOKUT som organisasjon	20
3.3.1	Analyse og vurdering av måloppnåelse for NOKUT som organisasjon.....	20
3.3.2	Rapportering på styringsparametere for 2016.....	21
3.4	Midler tildelt over andre kapitler enn kapittel 280 post 01	23
4	Styring og kontroll i virksomheten	26
4.1	Overordnet vurdering av styring og kontroll i NOKUT.....	26
4.2	Likestilling, diskriminering og tilgjengelighet	27
4.3	Andre rapporteringskrav fra KD	28
4.3.1	Økning av antall lærlinger i statsforvaltningen.....	28
4.3.2	Sikkerhet og beredskap	29
4.3.3	Brukerorientering	29
4.3.4	Tiltak for avbyråkratisering og effektivisering	29
5	Vurdering av fremtidsutsikter	31
5.1	Virksomhetsmål for norsk utdanning	31
5.1.1	Oppdrag og planlagte egeninitierte utviklingstiltak i 2017.....	31
5.1.2	Overordnet risikovurdering.....	33
5.1.3	Styringsparametere for 2017	34
5.2	Virksomhetsmål for utenlandsk utdanning.....	35
5.2.1	Oppdrag og planlagte egeninitierte utviklingstiltak i 2017.....	35

5.2.2	Overordnet risikovurdering.....	36
5.2.3	Styringsparametere for 2017	37
5.3	Virksomhetsmål for NOKUT som organisasjon	37
5.3.1	Planlagte egeninitierte utviklingstiltak i 2017	37
5.3.2	Overordnet risikovurdering.....	38
5.3.3	Styringsparametere for 2017	39
5.4	Budsjett 2017.....	40
5.4.1	Driftsinntekter	40
5.4.2	Budsjettvirkning av hovedprioriteringene.....	41
6	Årsregnskap	43
6.1	Ledelseskomentarar til årsregnskapet 2016	43
6.2	Bevilgningsrapportering og artskontorapportering	46
6.3	Virksomhetsregnskapet etter SRS	50
6.3.1	Prinsippnote for virksomhetsregnskap etter SRS.....	50
6.3.2	Resultatregnskap og balanse	53
6.3.3	Noter til virksomhetsregnskapet	56
Vedlegg	.....	67
Vedlegg 1	Nøkkeltall og informasjon knyttet til norsk utdanning	67
Vedlegg 2	Nøkkeltall og informasjon knyttet til utenlandsk utdanning	70
Vedlegg 3	Publikasjoner og innlegg 2016.....	71
Vedlegg 4	Nøkkeltall arrangementer og media	73
Vedlegg 5	Overordnet risikovurdering	74

1 Styrets beretning

2016 var et hektisk år for NOKUT med mange endringsprosesser og utvikling av nye tjenester på alle virksomhetsområder. Innenfor norsk utdanning ble det lagt ned mye arbeid i utviklingen av ny tilsynsmodell med tilhørende studietilsynsforskrift og etablering av nye Sentre for fremragende utdanning (SFU). Studietilsynsforskriften ble fastsatt i februar 2017, og arbeidet med implementeringen av den nye tilsynsmodellen vil fortsette ut året. Videre ble evaluerings- og analysekapasiteten styrket, og det ble, som et supplement til Studiebarometeret, utviklet og pilotert en undersøkelse om underviseres vurdering av kvalitetstilstanden. Det var for øvrig god fremdrift i oppdragsprosjektene for departementet knyttet til kunnskap om kvalitet i høyere utdanning, og alle ordinære driftsoppgaver som akkreditering og tilsyn og Studiebarometeret ble stort sett gjennomført som planlagt.

På utlandssiden er NOKUTs ansvarsområde fra og med 2016 utvidet fra høyere utdanning til også å omfatte fag- og yrkesopplæring og fagskoleutdanning. Året ble derfor preget av rekruttering av nye medarbeidere, utvikling og igangsetting av nye godkjenningsordninger og etablering av kontakt med nye interessentgrupper. Arbeidet med å innføre og utvide de nye godkjenningsordningene fortsetter i 2017. Også overgang til digitalt søknads- og saksbehandlingssystem påvirket arbeidet med utenlandsk utdanning i 2016 i vesentlig grad. Digitalisering av saksbehandlingen er en betydelig investering som allerede har begynt å gi bedre tjenester for brukerne, og som etter en innkjøringsfase også skal gi gevinster i form av mer effektiv saksbehandling i løpet av 2017.

I 2016 ble det i tillegg lagt ned en ekstraordinær innsats for å bidra med virkemidler og kapasitet i kjølvannet av flyktningestrømmen høsten 2015. NOKUT var raskt ute med å utvikle og pilotere en ny type kvalifikasjonsvurdering for flyktninger. Ordningen er intervjubasert og er tilpasset nyankomne flyktninger uten verifiserbare utdanningspapirer, og som ennå ikke behersker godt norsk eller engelsk. Denne nye vurderingsordningen skal nå fases inn som permanent supplement til NOKUTs ordinære godkjenningsordninger og har vakt stor interesse internasjonalt. Flyktningssituasjonen førte dessuten til kraftig vekst i antall søknader om godkjenning av høyere utdanning fra Syria og andre flyktningeland. Disse søknadene er mer krevende å behandle enn andre søknader og bidro til at gjennomsnittlig saksbehandlingstid gikk opp med en halv måned til 2,1 måneder. Da det erfaringsmessig tar to-tre år fra flyktninger ankommer til de søker om godkjenning av utdanningen sin, forventer vi fortsatt betydelig vekst i søknader fra flyktningeland i 2017. Dette kombinert med at NOKUT er midt i en overgangsfase mellom gammelt og nytt saksbehandlingssystem, gjorde at det ved årets slutt var høye restanser som dessverre kan gi vesentlig lengre saksbehandlingstider enn normalt i første del av 2017.

Som tidligere år gjennomførte NOKUT også i 2016 flere godt besøkte frokostseminarer, samt en rekke fagseminarer og konferanser innenfor både norsk og utenlandsk utdanning. Styret er spesielt fornøyd med Utdanningsfesten som ble organisert i tilknytning til at de nye SFU-ene ble utnevnt. De ulike arrangementene er viktige for å skape oppmerksomhet om og stimulere til videreutvikling av kvalitet i utdanningen. På mediefronten hadde NOKUT større gjennomslag og var mer synlige enn noen gang, ikke bare i Norge, men også i internasjonal fagpresse. Styret er svært tilfreds med at NOKUT innenfor godkjenning av utenlandsk utdanning er i førerretet i flere prosesser internasjonalt. Også arbeidet med norsk utdanning vekker interesse i andre land. Det gjelder ikke minst SFU-ordningen og vår nye tilsynsmodell.

I tillegg til å gjennomføre og kontinuerlig videreutvikle de lovfestede kjerneoppgavene og levere godt på oppdragsprosjekter, er styret opptatt av at NOKUT skal bruke sin kompetanse og opparbeidede kunnskapsgrunnlag til å gi fagpolitiske råd og annen bistand til Kunnskapsdepartementet og andre

myndigheter i relevante prosesser. I 2016 ble det brukt mye ressurser inn mot bl.a. Meld. St. 16 (2016-2017) (Kvalitetsmeldingen), Meld. St. 9 (2016-2017) (Fagskolemeldingen), arbeidet med integrering av flyktninger og departementets lov- og forskriftsarbeid. NOKUTs styre og ledelse har dessuten prioritert mye tid på prosessen knyttet til omorganisering av kunnskapsforvaltningen. Forvaltningen av høyere utdanning og fagskole-utdanning er i dag svært fragmentert. Vi håper og tror at omorganiseringen vil gi betydelig færre og mer solide forvaltningsorganer. Det er samtidig viktig å understreke at slike prosesser er betydelige tidstyver som ikke bør trekke for langt ut i tid.

Samlet sett vurderer styret NOKUTs måloppnåelse i 2016 som meget god. NOKUTs generelt høye aktivitetsnivå kombinert med mange endringsprosesser krever nøye planlegging og styring. Styret og ledelsen bruker derfor mye tid på de årlige budsjett- og planprosessene og følger opp vedtatte styringsparametere og risikovurderinger gjennom året. Ledelsen vurderer løpende risiko og foretar omdisponering av ressurser og kapasitet mellom oppgaver. På den måten får NOKUT mye ut av tilgjengelige ressurser. Det er likevel ikke til å komme fra at NOKUTs samlede bevilgning er knapp i forhold til bredden i mandat og ansvarsområde. Dette blir ekstra merkbart når departementet pålegger NOKUT oppgaver og oppdrag som ikke følges opp med finansiering. På grunn av arbeidet med ny nasjonal tilsynsmodell, ekstraoppgaver knyttet til akkreditering av lærerutdanning og ulike evalueringsoppdrag for departementet var det ikke mulig for NOKUT å sette i gang nye større tilsynsprosjekter i 2016. Det vil det dessverre ikke være i 2017 heller.

Planleggingen av 2017 ble svært krevende som følge av at tildelingen i tolvte time ble redusert med 10 mill. kroner i forhold til regjeringens forslag til statsbudsjett. Reduksjonen er knyttet til utenlandsk utdanning og vil konkret medføre økt saksbehandlingstid, forsinket oppstart av NOKUTs nye i kvalifikasjonsvurdering for flyktninger og betydelig redusert ambisjonsnivå for de nye godkjenningsordningene for hhv. fagskoleutdanning og fag- og yrkesopplæring. Budsjettkuttet går dessuten utover NOKUTs digitaliseringsarbeid. Digitaliseringsarbeidet holdes oppe omtrent som planlagt første halvår, men trappes betydelig ned resten av året. For å få budsjettet til å gå opp har vi også måttet skyve en del utgifter foran oss til 2018. Dersom vi skal opprettholde et tilsvarende aktivitetsnivå på kjerne-oppgavene i 2018 som i 2017, vil NOKUT innenfor dagens budsjetttramme ikke kunne finansiere videre digitalisering av tjenestene. Det vil heller ikke være midler til tilstrekkelig vedlikehold av allerede utviklet IKT-infrastruktur uten å nedbemanne og kutte ytterligere i utgifter til sakkyndige både innen norsk og utenlandsk utdanning. NOKUT har på denne bakgrunn tatt initiativ til en dialog med departementet med sikte på å komme fram til et bærekraftig budsjettnivå med bedre samsvar mellom oppgaver og tildeling.

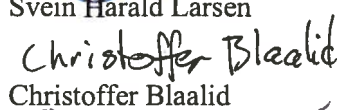
Lysaker, 8 mars 2017

Lise Iversen Kulbrandstad
styreleder

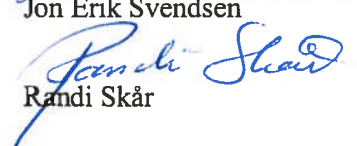

Jan I. Haaland

Susann Strømsvåg

Tormod Skjerve

Svein Harald Larsen

Christoffer Blaalid

Kim Kantardijev

Jon Erik Svendsen

Randi Skår

2 Introduksjon til virksomheten og hovedtall

NOKUT – Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen – er et faglig uavhengig, statlig forvaltningsorgan med kompetanse innenfor norsk og utenlandsk høyere utdanning og fagskoleutdanning.

NOKUT skal føre tilsyn med, informere om og bidra til å utvikle kvaliteten på norske utdanninger og institusjoner. NOKUT skal videre godkjenne og informere om utenlandsk utdanning, samt informere om mulighetene for godkjenning av utenlandsk kompetanse i Norge. NOKUTs arbeid skal bidra til at samfunnet kan ha tillit til kvaliteten på norsk høyere utdanning og fagskoleutdanning, og godkjent utenlandsk utdanning. Nedenfor omtales samfunnsoppdraget videre, og det gis en oversikt over organisasjonen med noen nøkkeltall.

2.1 Virksomheten og samfunnsoppdraget

NOKUT er et faglig uavhengig organ under Kunnskapsdepartementet (KD). NOKUTs mandat og oppgaver er definert i Lov om universiteter og høyskoler, og i Lov om fagskoler med tilhørende forskrift gitt av KD.

NOKUTs tre overordnede virksomhetsmål for strategiperioden 2015-2020 er:

1. NOKUT skal bidra til at alle utdanninger ved norske universiteter, høyskoler og fagskoler har tilfredsstillende kvalitet, at flest mulig utdanninger er fremragende og at samfunnet er godt informert om tilstanden i sektoren.
2. NOKUT skal bidra til at personer med utenlandsk utdanning effektivt kan benytte kompetansen sin i Norge, og at arbeidsliv og utdanningsinstitusjoner har god informasjon om hva utenlandsk kompetanse tilsvarer i Norge.
3. NOKUT skal ha en effektiv forvaltning av virksomheten, kompetansen og ressursene – i samsvar med samfunnsoppdraget og internasjonale standarder.

NOKUT har mange virkemidler for å nå disse hovedmålene: Vi *fører tilsyn* med nærmere 4000 utdanningstilbud ved rundt 160 læresteder i Norge, og i 2016 mottok vi 7650 individuelle søknader om NOKUTs *generelle godkjenning* av utenlandsk utdanning. Vi *frambringer og tilrettelegger informasjon* om utdanningskvalitet, og er ansvarlige for *Senter for fremragende utdanning* (SFU-ordningen). Som kompetansesenter for utenlandsk utdanning *gir vi råd og informerer* om alle de norske godkjenningsordningene.

NOKUTs virksomhet er internasjonalt forankret

NOKUTs arbeid med norsk utdanning er forankret i de europeiske standardene for kvalitetssikring av høyere utdanning: *Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area* (ESG), og NOKUT er registrert i kvalitetssikringsregistret *European Quality Assurance Register for Higher Education* (EQAR). NOKUTs arbeid med utenlandsk utdanning er forankret i Konvensjon om godkjenning av kvalifikasjoner vedrørende høyere utdanninger i Europa-regionen (Lisboa-konvensjonen).

For å sikre at NOKUTs praksis er i tråd med internasjonale standarder og for å påvirke utviklingen internasjonalt, prioriterer NOKUT samarbeid både gjennom felles organisasjoner og bilateralt med søsterorganisasjoner.

Formelle internasjonale fora:

- *EQAR – European Quality Assurance Register for Higher Education*
- *ENQA - The European Association for Quality Assurance in Higher Education*
- *NOQA – Nordic Quality Assurance Network in Higher Education*
- *INQAAHE - International Network for Quality Assurance Agencies in Higher Education*
- *ENIC/NARIC – European Network of Information Centres in the European Region / National Recognition Information Centre*
- *NORRIC – Nordic National Recognition Information Centres*

Internasjonale konferanseorganisasjoner innen forskning, utdanning og internasjonalisering:

- *EAIE – European Association for International Education*
- *EAIR - European Association for Institutional Research*
- *Groningen Declaration*
- *NAFSA – Association of International Educators*
- *TAICEP – The Association for International Credential Evaluation Professionals*

NOKUT er representert med ett styremedlem i ENQA og ett styremedlem i NARIC Advisory Board. Videre er vi representert i en arbeidsgruppe i ENIC-NARIC-nettverket, i to av EAIEs organer og i ett av TAICEPs organer.

2.2 Organisasjonen og ledelse

NOKUT har et eget styre oppnevnt av KD. Styret har det overordnede ansvaret for virksomheten og de vedtakene som NOKUT gjør.

Styret i NOKUT 2016 og 2017:

- *Lise Iversen Kulbrandstad, styreleder, professor, Høgskolen i Hedmark, oppnevnt fra 1. januar 2017 til 31. desember 2020*
- *Borghild Barth-H Roald, styreleder i 2016, professor, UiO, oppnevnt fra 1. januar 2013 til 31. desember 2016*
- *Inger Lise Blyverket, direktør, Hovedorganisasjonen Virke, oppnevnt fra 15. oktober 2014 til 31. desember 2020*
- *Jon Erik Svendsen, spesialrådgiver studiekvalitet og analyser, Handelshøyskolen BI, oppnevnt fra 14. februar 2015 til 31. desember 2020*
- *Svein Harald Larsen, fagsjef utdanning, NELFO, oppnevnt fra 1. januar 2015 til 31. desember 2018*
- *Stina Vrang Elias, adm. direktør, Tænk tanken DEA & Danish Society for Education and Business, København, oppnevnt fra 1. januar 2015 til 31. desember 2018*
- *Jan I. Haaland, professor, NHH, oppnevnt fra 1. august 2015 til 31. desember 2018*
- *Susann Strømsvåg, student, NSO, oppnevnt fra 1. januar 2017 til 31. desember 2018*
- *Christoffer Błaalid, student, ONF, oppnevnt fra 1. januar 2017 til 31. desember 2018*
- *Eli Fyhn Ullern, student, NSO, oppnevnt fra 1. januar 2015 til 31. desember 2016*
- *Kim Kantardjiev, rådgiver, ansatterrepresentant fra NOKUT, stemmerett bare i saker som relaterer seg til NOKUTs organisasjon og personale; oppnevnt fra 1. januar 2017 til 31. desember 2020*
- *Luna Lee Solheim, seniorrådgiver, ansatterrepresentant fra NOKUT, stemmerett bare i saker som relaterer seg til NOKUTs organisasjon og personale, oppnevnt fra 1. januar 2013 til 31. desember 2016*

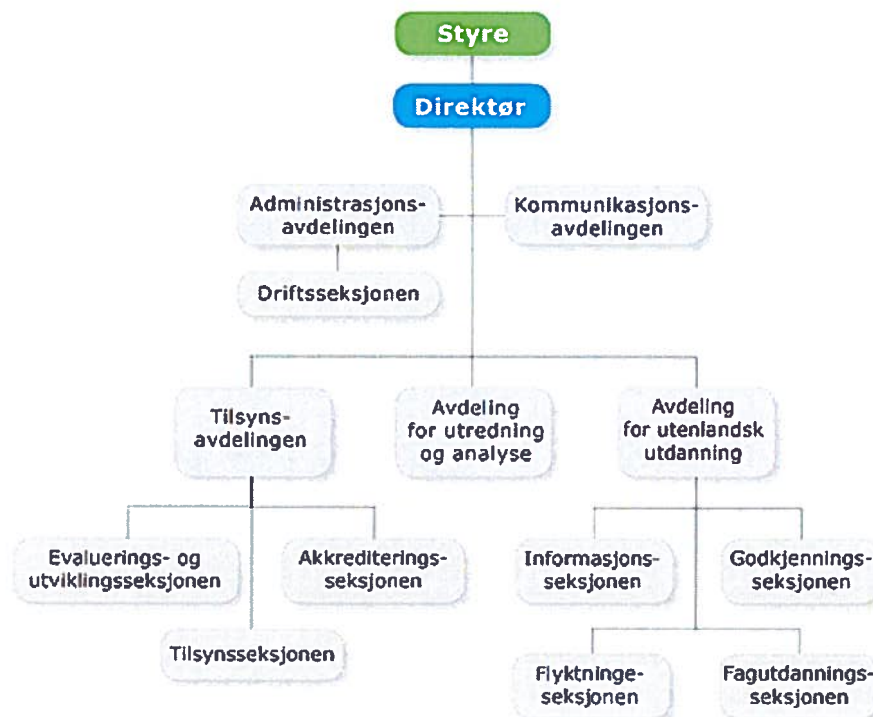
Varamedlemmer i 2016 og 2017:

- *Randi Skår, dekan, Høgskulen på Vestlandet, oppnevnt fra 1. januar 2015 til 31. desember 2018*
- *Tormod Skjerve, seniorrådgiver, Hovedorganisasjonen Virke, oppnevnt fra 1. januar 2015 til 31. desember 2018*
- *Jo Ese, Fung, studieleder, Høgskolen i Østfold, oppnevnt fra 1. januar 2015 til 31. desember 2018*
- *Sondre Jahr Nygaard, student, NSO, oppnevnt fra 1. januar 2017 til 31. desember 2018*
- *Silje Kjørholt, student, ONF, oppnevnt fra 1. januar 2015 til 31. desember 2018*
- *Kjersti Tokstad, seniorrådgiver, ansatterrepresentant fra NOKUT, oppnevnt fra 1. januar 2017 til 31. desember 2020*
- *Helen Eckersberg, seniorrådgiver, NOKUT, oppnevnt fra 1. januar 2013 til 31. desember 2016*

Toppledelsen i NOKUT består av:

- *Direktør: Terje Mørland (åremål til 7. desember 2020)*
- *Tilsynsdirektør: Øystein Lund*
- *Direktør for utenlandsk utdanning: Stig Arne Skjerven*
- *Analysedirektør: Ole-Jacob Skodvin*
- *Administrasjonsdirektør: Kathrine Dahlslett Graff*
- *Kommunikasjonsdirektør: Gard Sandaker-Nielsen*

NOKUT er lokalisert på Lysaker i Oslo. Vi var 125 ansatte ved utgangen av 2016. Hvert år engasjerer NOKUT i tillegg 400-500 eksterne i ulike evaluerings- og akkrediteringsprosesser og prosjekter.

Figur 1 Organisasjonskart

2.3 Utvalgte hovedtall

NOKUT startet per 1. januar 2014 å føre regnskapet etter periodiseringsprinsippet i tråd med de anbefalte statlige regnskapsstandardene (SRS). NOKUT er bruttobudsjettet og rapporterer kontantregnskapet månedlig til Statsregnskapet. Utvalgte tall fra årsregnskapet vises i tabellene nedenfor.

Tabell 1 Tildelinger fra KD (tall i mill. kroner)

Kapittel	2014	2015	2016	Tildelinger 2017 (per 01.01.17)
258		0,467	0	0
226		0,467	17,000	0
280	80,718	79,833	91,985	129,558
281	36,800	50,824	31.140	16,050
258	0,650	0	0	0
Bevilgning	118,168	131,591	140,125	145,608
3280	-1,263	-1,297	-1,327	-1.353
Inntektskrav	-1,263	-1,297	-1,327	-1,353

NOKUT har de siste tre årene hatt en økning i bevilgningene fra KD knyttet til flere nye oppgaver. Som en konsekvens av dette ser vi også en økning i antall årsverk. For øvrig henviser vi til årsregnskapet i kapittel 6.

Tabell 2 Utvalgte nøkkeltall fra virksomhetsregnskapet (tall i mill. kroner)

	2014	2015	2016
Driftsinntekter	98,000	127,610	135,656
Driftskostnader	97,969	125,561	135,656
Lønn og sosiale kostnader (inkl honorarer) som en andel av driftskostnadene	68,6%	63,1%	72,5% ¹
Antall ansatte ² per 31. desember 2016	84	103	125
Antall årsverk ³ per 31. desember 2016	72,2	84	103

¹ Økning i lønnsandelen fra 2015 til 2016 skyldes, i tillegg til økning i antall ansatte, at NOKUT i 2015 hadde en utbetaling på totalt 13 mill. kroner til SFU-ene som ikke inngår i driftskostnadene i 2016.

² Dette inkluderer både faste og midlertidige ansatte. I tillegg kommer lærling, ansatte på pensjonistvilkår og praktikanter.

³ Årsverk er justert for fravær > 1 dag som ikke skyldes ferieuttak eller avspasering av fleksitid eller overtid/reisetid til avspasering

3 Årets aktiviteter og resultater

NOKUT har tre overordnede virksomhetsmål for henholdsvis norsk utdanning, utenlandsk utdanning og for NOKUT som organisasjon. I dette kapittelet vurderer vi måloppnåelsen for hvert av disse, etterfulgt av rapportering på hvert av styringsparameterne som ble definert for 2016. Nøkkeltall og fakta knyttet til de ulike virksomhetsmålene er oppsummert i tabeller i vedlegg 1 – 4.

3.1 Virksomhetsmål for norsk utdanning

Mål 1: NOKUT skal bidra til at alle utdanninger ved norske universiteter, høyskoler og fagskoler har tilfredsstillende kvalitet, at flest mulig utdanninger er fremragende og at samfunnet er godt informert om tilstanden i sektoren.

Under dette virksomhetsmålet har vi hatt følgende styringsparameter for 2016:

- Ferdigstille arbeidet med ny studietilsynsforskrift og ny tilsynsmodell for øvrig
- Fortsette å utvikle NOKUTs rolle for å fremskaffe og systematisere data om kvalitetstilstanden
- Lyse ut midler og tildele status til nye SFU-er
- Gjennomføre prosjektene knyttet til kunnskap om studiekvalitet
- Bidra til å løfte lærerutdanningen til masternivå
- Sikre kapasitet og effektivitet i tilsynet med eksisterende virksomhet
- Sikre kapasitet og effektivitet i arbeidet med å fremskaffe og systematisere fakta som grunnlag og bakgrunn for fagpolitisk rådgivning og arrangementer

3.1.1 Analyse og vurdering av måloppnåelse for norsk utdanning

2016 har vært preget av nyutvikling og høy aktivitet på alle resultatområder knyttet til norsk utdanning. Det er eksempelvis utviklet ny tilsynsmodell og studietilsynsforskrift, etablert fire nye Senter for fremragende utdanning (SFU), utviklet og gjennomført en ny type undersøkelse av underviseres syn på utdanningskvalitet, og det har vært god fremdrift i oppdragsprosjektene for KD knyttet til kunnskapsgrunnlaget om kvalitet i utdanningen. I tillegg har vi gjennomført alle ordinære driftsoppgaver som akkreditering og tilsyn og arbeidet med den nasjonale studentundersøkelsen Studiebarometeret. Videre har vi hatt et høyt aktivitetsnivå på analysesiden, og NOKUT har gjennomført en rekke vellykkede frokostseminarer, fagseminarer og konferanser. På mediefronten har NOKUT vært mer synlige enn noen gang, både på nasjonalt og lokalt nivå.

NOKUT sendte høsten 2016 ny studietilsynsforskrift på høring. Både gjennom høringen og ved særskilte møter – inkludert høringskonferanse – er UH-sektoren blitt godt involvert. Studietilsynsforskriften ble vedtatt av styret 3. februar 2017. Parallelt med dette har NOKUT arbeidet med å utvikle metodikk og veiledninger i den nye tilsynsmodellen. NOKUTs nye tilsynsmodell har fått stor internasjonal oppmerksomhet og anerkjennelse, fordi modellen kombinerer en utstrakt grad av tillit til institusjonene balansert med et bredere spekter av tilsynsformer, hvor indikatorer og risikoanalyser står sentralt.

NOKUT har gjennomført utlysning, og etablert fire nye Sentre for fremragende utdanning (SFU). Det har videre vært en god dialog med alle de etablerte sentrene om utvikling, drift og spredning av god

praksis til resten av sektoren. Flere europeiske land vurderer nå å implementere eksellens-ordninger etter mønster av den norske SFU-ordningen.

De fire oppdragsprosjektene knyttet til kunnskap om utdanningskvalitet, har i 2016 hatt god fremdrift. Dette gjelder Nasjonale deleksamener, Kombinerte fagevalueringer, Internasjonal benchmarking av mastergrader (EUROMA-prosjektet), og en internasjonal rådgivende ekspertgruppe for grunnskolelærerutdanningene. EUROMA vil avsluttes i løpet av 2017. Kombinerte fagevalueringer innen samfunnsvitenskapelige fag (samarbeid med Norges forskningsråd) ble igangsatt i 2016. Nasjonale deleksamener er gjennomført i henhold til plan, og pilotfasen vil bli avsluttet i 2017.

To av de nevnte oppdragsprosjektene har ikke hatt særskilt finansiering. NOKUT har derfor delvis måttet bruke ressurser som opprinnelig var avsatt til tilsyn for å kunne gjennomføre dem. Det har bidratt til en presset situasjon på tilsynssiden, og det ble derfor ikke igangsatt nye større tilsynsprosjekter i 2016. NOKUT har imidlertid gjennomført og ferdigstilt flere tilsyn som allerede var igangsatt før 2016. Tilsyn med urettmessige akkrediteringer/misbruk av fullmakter i høyere utdanning fikk et stort omfang, og ble avsluttet i løpet av 2016. Gjennom dette tilsynet har lærestedenes fullmakts-praktisering blitt strammet opp. NOKUT har videre gjennomført første runde av tilsyn med tekniske fagskoler, og avsluttet tilsynet med Nord Universitet. Andre runde av «evaluering av kvalitetssikringssystemer» ble også ferdigstilt i 2016. NOKUT har dessuten gjennomført tilsyn med alle landets barnevernspedagog-, sosionom- og vernepleier- utdanninger (BSV).

Søknader om akkreditering/godkjenning av studietilbud er i hovedsak behandlet innen neste søknadsfrist. Vi ser imidlertid tegn på at det kan oppstå restanse. I 2016 la NOKUT opp til en hurtigbehandling av nye grunnskolelærerutdanninger i forbindelse med overgang til femårig lærerutdanning. Denne prioriteringen har nødvendigvis gått noe utover saksbehandlingskapasiteten til andre søknader.

NOKUT styrket i 2016 analyse- og evalueringskapasiteten gjennom ansettelse av flere ressurspersoner med forskningskompetanse, og vi har startet arbeidet med å utarbeide et bedre konsept for å systematisere kunnskapsgrunnet om utdanningskvalitet. Studentundersøkelsen Studiebarometeret fikk som vanlig god oppslutning og stor oppmerksomhet. I tillegg gjennomførte vi i 2016 for første gang en tilsvarende undersøkelse rettet mot undervisere. Også denne har fått mye positiv oppmerksomhet.

I 2016 arrangerte NOKUT en Utdanningsfest i tilknytning til NOKUT-konferansen for høyere utdanning. Dette tiltaket fikk meget god mottakelse og vurderes gjentatt. Det er videre gjennomført en rekke mindre konferanser og seminarer, og frokostmøtene har hatt fulle hus. Vi får mange tilbakemeldinger om at NOKUTs analyser, oppsummeringer og ulike arrangementer bidrar til å løfte oppmerksomheten om utdanningskvalitet og prestisje for undervisningsgjerningen. På mediefronten har NOKUT økt synligheten med over 30% sammenlignet med 2015.

Oppsummert vurderer vi at NOKUT har hatt en meget god måloppnåelse innenfor alle resultatområder knyttet til norsk utdanning, til tross for en presset ressursituasjon.

3.1.2 Rapportering på styringsparametere for 2016

Ferdigstille arbeidet med ny studietilsynsforskrift og ny tilsynsmodell for øvrig

Arbeidet med studietilsynsforskriften har pågått gjennom hele 2016. På grunn av at endringer i universitets- og høyskoleloven og studiekvalitetsforskriften ble fastsatt senere enn ventet, har også arbeidet med studietilsynsforskriften blitt forsinket med noen måneder. Studietilsynsforskriften ble sendt på høring 9. september 2016, med høringsfrist 9. desember 2016. Forskriften ble vedtatt 3. februar 2017.

Utvikling av ny tilsynsmodell, beskrivelse av virkemidler og prosesser, samt etablering av detaljene i de nye prosedyrene og veiledningene har blitt tilsvarende forsinket som selve forskriften. Det innledende arbeidet til disse prosessene har imidlertid hatt god fremdrift fra desember 2016 av, og er et prioritert område i første halvdel av 2017.

Fortsette å utvikle NOKUTs rolle for å fremskaffe og systematisere data om kvalitetstilstanden

En viktig oppgave for NOKUT er å informere om kvalitetstilstanden i høyere utdanning. Dette ble også fremhevet i KDs strukturmelding i 2015. Vi arbeider derfor kontinuerlig med å fremskaffe og systematisere data. I 2016 har dette skjedd ved videreutvikling og forbedring av den nasjonale studentundersøkelsen og selve portalen (Studiebarometeret), gjennomføring av en egen underviserundersøkelse innen et utvalg av utdanningstyper og tilrettelegging for portalvisning for denne, samt videreutvikling og forbedring av NOKUT-portalene i DBH.

Studiebarometeret fikk også i 2016 stor oppmerksomhet fra media, myndigheter, de høyere utdanningsinstitusjonene og studentene etter at resultatene ble lagt frem i februar. Resultatene fra den nasjonale studentundersøkelsen, dens fokus på både god og sviktende kvalitet er et viktig bidrag med tanke på å stimulere til økt kvalitet i norsk høyere utdanning. NOKUT har sammen med institusjonene lagt ned mye arbeid i å få til en høy svarprosent. Svarprosenten ble i 2016 på 45. Selv om det er 2 prosentpoeng ned fra 2015, er dette i internasjonal sammenheng meget tilfredsstillende for denne type undersøkelser. Studiebarometeret.no fikk nesten 100.000 besøk i 2016, noe som er en økning på 4,2% fra 2015.

Lyse ut midler og tildele status til nye SFU-er

Sentre for fremragende utdanning (SFU) er en prestisjeordning for utdanning som ble opprettet i 2010. Status som SFU tildeles miljøer som allerede kan oppvise fremragende kvalitet og innovativ praksis i utdanningen, og som har gode planer for videreutvikling og innovasjon. Et viktig krav til sentrene er formidling av oppnådde resultater og kunnskapsspredning.

I 2016 lyste NOKUT ut tre til seks nye sentre som hver kunne tildeles midler tilsvarende 4–8 mill. kroner per år i en femårsperiode, med mulighet for en forlengelse med ytterligere fem år. Størrelsen på tildelingene per senter og det totale antallet nye sentre, var avhengig av kvaliteten på søknadene som kom inn og hvilket ambisjons- og aktivitetsnivå som ble skissert.

22 fagmiljøer søkte om SFU-status i denne runden, og 1. november, på NOKUTs utdanningsfest, ble fire nye SFU-sentre offentliggjort. Disse sentrene ble omtalt som eksellente utdannings- og

forskningsmiljøer av den internasjonale ekspertkomiteen. Sentrene vil potensielt være katalysatorer for fremragende utdanning nasjonalt så vel som internasjonalt. Følgende sentre fikk SFU-status:

- CCSE – Center for Computing in Science Education, UiO
- CEFIMA- Centre of Excellence in Film and Interactive Media Arts, Høgskolen i Innlandet
- ENgage – Centre for Engaged Education through Entrepreneurship, NTNU
- ExcITEd – Excellent IT Education, NTNU

Gjennomføre prosjektene knyttet til kunnskap om studiekvalitet

Her rapporterer vi på tre prosjekter som alle ble gitt som oppdrag av KD i 2014, og som har fortsatt i 2016.

Nasjonale deksamener

NOKUT hadde som ambisjon å gjennomføre fire fullskala nasjonale deksamener i 2016.

Eksamenene ble gjennomført som planlagt: I *årsregnskap* i bachelorgradsstudiet regnskap og revisjon, i *matematikkdidaktikk* i begge grunnskolelærerutdanningene og i *anatomi, fysiologi og biokjemi* i bachelorgradsstudiet i sykepleie.

Alle eksamenene ble avholdt i tråd med planen, og den praktiske delen av gjennomføringen har vært vellykket for alle fire. Analysene viser at eksamensoppgavene måler det de skal, og at sensuren også er reliabel. Prosjektgruppen har jobbet videre med mål om å gjøre dette enda bedre for de kommende eksamenene.

Delrapporten for matematikkdidaktikk i grunnskolelærerutdanningen ble publisert allerede i juli 2016, og rapporten for regnskap og revisjon ble publisert i september 2016. Pilotfasen avsluttes i løpet av 2017, og NOKUT skal levere en evalueringsrapport til KD i løpet av mars 2017. Rapporten vil være et beslutningsgrunnlag for KD om nasjonale deksameners videre status.

Kombinerte fagevalueringer i samarbeid mellom NOKUT og Forskningsrådet

NOKUT og Forskningsrådet hadde i 2016 som ambisjon å utforme en modell for kombinerte fagevalueringer, der både utdanning og forskning inngår, og å starte utprøvingen.

Modellen er utviklet som planlagt i samarbeid med NOKUT, Forskningsrådet, prosjektets referansegruppe og andre aktører. Den består av tre hovedkomponenter: en modell for evaluering av forskning – som bygger på Forskningsrådets eksisterende modell – en ny modell for evaluering av høyere utdanning, og en ny modell for evaluering av samspillet mellom forskning og høyere utdanning. De ulike komponentene integreres gjennom en evalueringsprosess med felles datainnsamling, delvis overlappende evalueringspaneler og felles sekretariat.

Ved siden av å utvikle den overordnede modellen har arbeidet med å utvikle indikatorer for utdanningskvalitet vært sentralt i 2016. Prosjektgruppen har innhentet en litteratur- og metodestudie fra NIFU om mulige evalueringsindikatorer for samspillet mellom forskning og høyere utdanning.

Det har vært nødvendig å utsette selve utprøvingen fra 2016 til 2017 for å tilpasse fremdriften til Forskningsrådets syklus for evalueringer. Utprøvingen av modellen finner sted i rammen av Forskningsrådets evaluering av samfunnsvitenskapelig forskning i 2017 (SAMEVAL), og i tett samarbeid med NOKUT. Tre disipliner inngår i piloten: sosiologi, statsvitenskap og samfunnsøkonomi. Samlet utgjør dette om lag 60 studieprogrammer.

I 2016 ble det ikke tildelt særskilte midler fra KD til dette prosjektet, og derfor er det blitt finansiert innenfor den ordinære driftsrammen til NOKUT.

Internasjonal benchmarking av mastergrader (EUROMA-prosjektet)

NOKUT hadde i 2016 som ambisjon å utforme modell for internasjonal benchmarking av mastergrader i samarbeid med fire land. Det var planlagt å ha en utarbeidet metodikk, og å ha kommet i gang med gjennomføringen av prosjektet høsten 2016.

I løpet av 2016 har ett lands kvalitetssikringsorgan (Storbritannia) trukket seg fra prosjektet. Det samme gjelder to sentrale programmiljøer i Norge. Det har i tillegg tatt lengre tid enn antatt å få med programmer fra Sverige og Nederland. Det har også vist seg at våre søsterorganer i Sverige og Nederland i liten grad har prioritert ressurser til gjennomføring utover administrative oppgaver, noe som har ført til at NOKUT har måttet ta ansvar for all faglig oppfølging i prosjektet. Tidsplanen for prosjektet har derfor blitt revidert. Metodikken ble ferdigstilt sommeren 2016, og den første operasjonelle fasen ble gjennomført høsten 2016. Denne bestod av en rekke seminarer med programmiljøene i de tre landene. Resultatet så langt er at vi har identifisert og diskutert hvilke faktorer som er spesielt viktige for å oppnå høy kvalitet på mastergradsnivå i samfunnsøkonomi og molekylærbiologi i de ulike landene, samt identifisert strukturelle forskjeller i organiseringen av utdanningene som kan ha stor verdi i arbeidet med videreutvikling av kvaliteten. Tilbakemeldingene fra programmene som har deltatt har vært svært positiv – de oppfatter at diskusjonene har gjort dem mer bevisst på egne valg og praksiser, og gitt dem innspill til hvordan andre programmiljøer løser felles utfordringer. Utkast til midtveisrapporter ble oversendt de sakkyndige for kommentarer i desember.

På grunn av utfordringene beskrevet over forventes prosjektet å bli ferdigstilt først høsten 2017. Prosjektet var i 2016 ikke tildelt særskilte midler fra KD og er blitt finansiert innenfor den ordinære driftsrammen til NOKUT.

Bidra til å løfte lærerutdanningene til masternivå

I forbindelse med implementeringen av femårige integrerte masterutdanninger, har KD gitt NOKUT i oppdrag å etablere en internasjonal ekspertgruppe som skal bidra til et faglig løft av grunnskolelærerutdanningene (GLU). Arbeidet ble igangsatt i 2016, og en referansegruppe har sammen med NOKUTs administrasjon fått på plass gruppens mandat, samt rekruttert en rekke internasjonalt kjente eksperter.

Ekspertgruppen, kalt *Advisory Panel in Teacher Education* (APT), ble opprettet som planlagt i 2016. Ekspertgruppen skal stimulere institusjonenes kvalitetshevende arbeid gjennom faglige råd og anbefalinger til institusjonene, NOKUT, Nasjonalt råd for lærerutdanning og KD, men kan ikke gi formelle pålegg, og er uavhengig NOKUTs øvrige akkrediterings- og tilsynsarbeid overfor GLU-programmene.

Sikre kapasitet og effektivitet i tilsynet med eksisterende virksomhet

I 2016 har det gått med mye ressurser til arbeidet med ny tilsynsmodell/studietilsynsforskrift. Dette kombinert med at NOKUT har måttet bruke en del tilsynsressurser på oppdragsprosjekter for KD og akkreditering av nye lærerutdanningsprogram, har medført begrenset kapasitet til å føre tilsyn og vansker med å holde saksbehandlingsfrister. Det ble derfor ikke igangsatt nye større tilsynsprosjekter i 2016, men vi har gjennomført flere tilsyn som allerede var igangsatt tidligere år.

NOKUT har avsluttet tilsynet med urettmessige akkrediteringer/misbruk av fullmakter i høyere utdanning. Både påbegynte revideringer og tilsynet med universitetsakkrediteringen på Nord universitet er gjennomført i henhold til oppsatt plan. I tillegg har vi prioritert å opprettholde aktiviteter rettet mot fagskoleutdanninger og studietilbud der vi har mottatt signaler om alvorlig svikt i kvaliteten eller brudd på akkrediteringskriterier eller lovverk som det har vært helt nødvendig å følge opp.

BSV-tilsynet hadde særskilt finansiering. Dette tilsynet ble igangsatt høsten 2015 og NOKUT mottok egenrapporter fra institusjonene i januar 2016. I april 2016 ble alle institusjonene besøkt av representanter fra sakkyndigkomiteene og NOKUTs administrasjon. Det er utarbeidet samlerapporter hvor det inngår vurderinger av om studietilbudene tilfredsstillende utvalgte krav fra studietilsynsforskriften for hver enkelt utdanning. Vurderingene inneholder anbefalinger for videre utvikling av studiene og pålegg om utbedringer. Institusjonene har fått frist til 1. oktober 2017 for å komme med kommentarer til de sakkyndiges vurderinger og til å rette opp påpekt kvalitetssvikt i utdanningene. NOKUT tar sikte på at prosjektet avsluttes innen utgangen av 2017.

Sikre kapasitet og effektivitet i arbeidet med å fremskaffe og systematisere fakta som grunnlag og bakgrunn for fagpolitisk rådgivning og arrangementer

Det er en kontinuerlig utfordring å sikre tilstrekkelig kapasitet til arbeidet med faktagrunnlag for fagpolitisk rådgivning og ulike arrangementer innen NOKUTs brede ansvarsområde. NOKUT har derfor i 2016 styrket analyse- og evalueringskapasiteten gjennom ansettelse av ressurspersoner med forskningskompetanse. I tillegg har vi startet arbeidet med å utarbeide et bedre konsept for å systematisere vårt kunnskapsgrunnlag. NOKUT har bidratt med en rekke innspill til KDs arbeid med Kvalitetsmeldingen for høyere utdanning og Fagskolemeldingen. NOKUT har også utarbeidet diverse faktadokumenter som beskriver kvalitetssituasjonen på ulike tema, og bidratt i KDs arbeid med justering av studiekvalitetsforskriften.

Vi har gjennomført en vellykket og godt besøkt Utdanningsfest og NOKUT-konferanse for høyere utdanning. Det er også gjennomført en rekke mindre konferanser og seminarer. Frokostmøtene har hatt fulle hus. Disse møtene profilerer NOKUT på en god måte og vi får tak i fremtredende personer til å debattere. Gjennom frokostmøtene har vi, basert på undersøkelser, faktautredninger og notater, satt søkelys på problemstillinger vi mener det er viktig at offentligheten diskuterer og får vite mer om. Vi får mange tilbakemeldinger om at disse møteplassene er viktige, og at de bidrar til å løfte oppmerksomheten om utdanningskvalitet og prestisjen for undervisningsgjerningen. De bidrar dessuten til medieoppmerksomhet om NOKUTs samfunnsoppdrag.

Vi har vektlagt betydningen av å få økt synlighet og gjennomslag i media. NOKUT er i 2016 omtalt i media over 33% mer enn i 2015. Vi er godt fornøyd med at Studiebarometeret fortsetter å skape overskrifter, selv om de overordnede resultatene ikke endres vesentlig fra år til år. I tillegg til saker om Studiebarometeret, fikk vi i 2016 god publisitet på frokostmøtene og ulike NOKUT-analyser, SFU, nasjonale deleksamener og saker knyttet til vedtak og gjennomføringen av ulike tilsyn. NOKUT-bloggen og NOKUTs twitterkonto har vært levende gjennom hele året, og vi opplever at det vi uttaler oss om, og ny fakta vi legger frem, blir lyttet til og lagt vekt på av sektoren og andre samfunnsaktører.

3.2 Virksomhetsmål for utenlandsk utdanning

Mål 2: NOKUT skal bidra til at personer med utenlandsk utdanning effektivt kan benytte kompetansen sin i Norge, og at arbeidsliv og utdanningsinstitusjoner har god informasjon om hva utenlandsk kompetanse tilsvarer i Norge.

Under dette virksomhetsmålet har vi hatt følgende styringsparameter for 2016:

- Etablere godkjenningsordning for utenlandsk fagopplæring
- Utrede godkjenningsordning for utenlandsk fagskoleutdanning
- Utrede og pilotere NOKUTs kvalifikasjonsvurdering for flyktninger
- Iverksette andre tiltak i utviklingsplanen for NOKUTs tjenester på utlandsområdet
- Sikre kapasitet og effektivitet i saksbehandlingen på utlandsområdet som følge av flyktningekrisen
- Sikre kapasitet og effektivitet i arbeidet med å fremskaffe og systematisere fakta som grunnlag og bakgrunn for fagpolitisk rådgivning og arrangementer

3.2.1 Analyse og vurdering av måloppnåelse for utenlandsk utdanning

Det har i 2016 vært mye nyutvikling og høy aktivitet på alle resultatområder knyttet til utenlandsk utdanning. Ansvarsområdet har blitt utvidet til å inkludere fag- og yrkesopplæring og fagskoleutdanning, det har vært gjennomført nybrottsarbeid med utvikling og igangsetting av nye godkjenningsordninger, og det har vært lagt ned betydelig innsats for å bidra med virkemidler og kapasitet mot målgruppen flyktninger. Samtidig har vi innført nytt digitalt søknads- og saksbehandlingssystem og nye arbeidsformer i organisasjonen.

NOKUTs største tjeneste på området er generell godkjenning av utenlandsk høyere utdanning. Kvartal for kvartal økte antall søkere med kvalifikasjoner fra flyktningeland, hvilke er langt mer tidkrevende å saksbehandle enn kvalifikasjoner fra tradisjonelle arbeidsinnvandringsland. Dette skyldes at verifiseringer tar betydelig lengre tid for land som Syria, samtidig som mange av kvalifikasjonene er kompliserte. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for saker fra Syria var rundt fire måneder i 2016, hvilket er nær det dobbelte av gjennomsnittlig saksbehandlingstid for alle saker som helhet.

Innføringen av digitalt søknads- og saksbehandlingssystem har vært givende, samtidig som det er utfordrende. For våre søkere er digital søknadsportal en klar forbedring, og det er ingen tvil om at overgangen til et fulldigitalt system er en god investering for fremtiden. I siste halvår, og ikke minst i siste kvartal av 2016, har mange ansatte bidratt inn i planlegging, rutinebygging og innføring i systemet, noe som er krevende, men normalt i slike overgangsperioder. Overgangen til nytt saksbehandlingssystem og den økte andelen søkere med kvalifikasjoner fra krigsrammede land medførte at gjennomsnittlig saksbehandlingstid for godkjenning av utenlandsk høyere utdanning gikk opp med en halv måned til 2,1 måneder.

Nye godkjennings- og vurderingsordninger er utviklet og igangsatt. Godkjenningsordningen for utenlandsk fag- og yrkesopplæring er implementert i siste halvår av 2016 for fem kvalifikasjoner fra to land. For å lykkes med dette har NOKUT hatt god dialog med KD og partene i arbeidslivet. Videre er planleggingen av vurderingsordningen for utenlandsk fagskoleutdanning igangsatt, men her er det fortsatt behov for prinsipielle avklaringer med KD før det kan åpnes for søknader.

Flyktninger har vært et sentralt tema for NOKUTs arbeid gjennom hele 2016. Som nevnt over, har antallet søkere med kvalifikasjoner fra flyktingeland økt kraftig gjennom året. Vi har også gjennomført det planlagte antallet vurderinger for søkere uten verifiserbar dokumentasjon (UVD-ordningen), og samtidig pilotert en spesiell kvalifikasjonsvurdering for flyktninger med godt resultat. Den nye ordningen etableres som supplement til NOKUTs øvrige godkjenningsordninger under navnet *NOKUTs kvalifikasjons-vurdering for flyktninger* i 2017. Samme metodikk ligger for øvrig også til grunn for et pilotprosjekt i regi av Europarådet og greske myndigheter, hvor første testing av European Qualifications Passport for Refugees vil finne sted i Hellas i første kvartal 2017. Gjennom året har NOKUT prioritert høyt å dele kompetanse og ha dialog med andre aktører innen høyere utdanning, blant annet i tilknytning til Akademisk dugnad og utvikling av kompletterende utdanning.

I forbindelse med moderniseringen av yrkeskvalifikasjonsdirektivet er NOKUT gitt nye oppgaver, og planleggingen av dette er gått etter planen og i tråd med de føringer som er gitt av KD. Informasjonsoppgavene som ENIC-NARIC kontor er viktige for NOKUT. I 2016 har det spesielt blitt lagt ressurser i å videreutvikle landdatabasen med flere land for å sikre god informasjon om alle land i Panorama-strategien⁴ og det som kan betegnes som flyktingeland. Det er gjennomført fire godt besøkte seminarer om utenlandske kvalifikasjoner. Rollen som kontaktpunkt for det europeiske kvalifikasjonsrammeverket har vært godt ivaretatt med god gode tilbakemeldinger fra EU-kommisjonen, og NOKUT har også i år fått finansiering fra kommisjonen til konkrete utviklingsprosjekter. Besøket på NOKUTs hjemmesider har økt betraktelig også i 2016.

Styrking av NOKUTs bilaterale relasjoner både i og utenfor Europa har vært høyt prioritert, og NOKUT har vært sentral i arbeidet med å få til en global konvensjon for godkjenning av utenlandsk utdanning. NOKUT inngår nå i en rekke samarbeidsprosjekter som har fått støtte innenfor Erasmus+ Key Action 2 og 3. NOKUT leder et konsortium som utvikler en verktøykasse for godkjenning av flyktingers kvalifikasjoner. Det er videre gledelig at KD fikk innvilget en søknad, ORION, i EHEA Call, hvor målet er en modernisering av NOKUTs regelverk for godkjenning av utenlandsk høyere utdanning.

NOKUT har i 2016 opplevd en betydelig økning i offentlighetens interesse, spesielt knyttet til godkjenning og vurdering av innvandreres utdanning og kompetanse, og vi har ved flere anledninger fått stor oppmerksomhet i media. NOKUTs ledende rolle på godkjenningsfeltet internasjonalt gjør at medieoppmerksomheten ikke bare er stor i Norge, men også i internasjonal fagpresse.

Samlet sett vurderes måloppnåelsen på feltet i 2016 som meget god.

3.2.2 Rapportering på styringsparametere for 2016

Etablere godkjenningsordning for utenlandsk fagopplæring

NOKUT fikk i tildelingsbrevet for 2016 i oppdrag å utrede og etablere en godkjenningsordning for utenlandsk fag- og yrkesopplæring. Arbeidet med dette har foregått gjennom hele året.

Retningslinjer for godkjenning av utenlandsk fag- og yrkesopplæring er utarbeidet i samsvar med opplæringsloven § 3-4a. Forslag til retningslinjer ble utarbeidet i en arbeidsgruppe som inkluderte

---

⁴ Strategi for høyere utdannings- og forskningsarbeid med Brasil, India, Japan, Kina, Russland og Sør-Afrika (2016-2020)

representanter fra LO, NHO, Fellesforbundet, BNL, Norsk industri og NOKUT. NOKUTs styre vedtok retningslinjene 25. oktober 2016 etter en høringsrunde.

14. november 2016 åpnet NOKUT for søknader for fem kvalifikasjoner fra Polen og Tyskland gjennom NOKUTs digitale søknadsportal. De fem kvalifikasjonene er betongfagarbeider, frisør, kjøttskjærer, rørlegger og tømmer. 25. november 2016 ble de første vedtakene fattet. Ordningen skal utvides i løpet av 2017.

Utrede godkjenningsordning for utenlandsk fagskoleutdanning

NOKUT fikk i mars 2016 i oppdrag å etablere en ordning for godkjenning av utenlandsk fagskoleutdanning. Inntil departementet bestemmer at fagskolelovens §14 skal tre i kraft skal det gis rådgivende uttalelser om utenlandsk fagskoleutdanning.

Det er lagt til rette for å kunne motta søknader gjennom NOKUTs digitale søknadsportal. NOKUT vurderer det som hensiktsmessig å legge opp til en etappevis etablering av vurderingsordningen og har som ambisjon å åpne for søknader for enkelte kvalifikasjoner i 2017. NOKUT har nedsatt både en intern arbeidsgruppe og en ekstern referansegruppe bestående av medlemmene i Fagskolerådet til å foreslå retningslinjer for godkjenning. Det er imidlertid behov for videre dialog med KD om prinsipielle spørsmål rundt etableringen av ordningen før retningslinjer kan fastsettes, og det kan åpnes for søknader.

Utrede og pilotere NOKUTs kvalifikasjonsvurdering for flyktninger

Vinteren 2016 gjennomførte NOKUT et pilotprosjekt for å teste ut en ny type metodikk for vurdering av flyktnings kvalifikasjoner – NOKUTs kvalifikasjonsvurdering for flyktninger. Konklusjonen etter avsluttet prosjekt var at vurderingsordningen ville være et viktig supplement til eksisterende godkjenningsordninger i NOKUT.

I oktober 2016 fikk NOKUT klarsignal fra KD til å arbeide videre med en kvalifikasjonsvurdering for personer som ikke kan benytte ordinære godkjenningsordninger eller UVD-ordningen, som et supplement til eksisterende godkjenningsordninger. NOKUT tar sikte på å fase inn ordningen i 2017.

Iverksette andre tiltak i utviklingsplanen for NOKUTs tjenester på utlandsområdet

Dette omfatter videreutviklingen av *Landdatabase for godkjenning av utenlandsk utdanning* og *Implementering av nye roller ifm. EUs yrkeskvalifikasjonsdirektiv*. Øvrige tiltak i utviklingsplanen, som digitalisering av saksbehandlingen og innføring av nye godkjenningsordninger mv. er omtalt andre steder.

NOKUTs landdatabase

NOKUT arbeider kontinuerlig med å oppdatere og videreutvikle sin landdatabase for godkjenning av utenlandsk utdanning, et verktøy som brukes mye av høyere utdanningsinstitusjoner, godkjenningskontorer og arbeidsgivere. I 2016 har vi lagt til syv nye land, og vi skal etter planen ha lagt til ytterligere seks land i løpet første halvår 2017. De viktigste flyktingelandene og landene i Panoramastrategien er nå inkludert i NOKUTs landdatabase.

De nye flyktingelandene i landdatabasen var utgangspunkt for flere seminarer NOKUT arrangerte i 2016. I mars arrangerte vi en heldags workshop for UH-sektoren med fokus på utdanningssystemet og utdanningsdokumenter fra Syria og Eritrea, mens dagsseminaret for hjelpeapparatet i november tok for

seg utdanning fra Syria, Eritrea og Afghanistan, samt godkjenningmuligheter i Norge. I november arrangerte vi dessuten et dagsseminar i samarbeid med Universitets- og høyskolerådet (UHR) med tittelen «Integrating Refugees in Higher Education».

Yrkeskvalifikasjonsdirektivet

Yrkeskvalifikasjonsdirektivet 2005/36/EF ble endret ved direktiv 2013/55/EU, og KD har gitt NOKUT rollen som assistansesenter. Gjennom 2016 har NOKUT forberedt rollen og de nye oppgavene, blant annet med oppdaterte hjemmesider med informasjon om innholdet i direktivet. Altinn blir kontaktpunkt for yrkeskvalifikasjonsdirektivet, og NOKUT har samarbeidet med Altinn om å publisere informasjon om godkjenningsprosedyrer for alle 163 lovregulerte yrker på Altinns sider. NOKUT er utpekt som ansvarlig myndighet for utstedelse av europeisk profesjonskort (EPC) for fjellfører. NOKUT blir også ansvarlig myndighet for alle innkomne og utgående varslinger for yrker som omfattes av opplæring av mindreårige, og saker hvor yrkesutøver har blitt domfelt for bruk av falske dokumenter. I tillegg får NOKUT i oppdrag å innhente årlig statistikk over antall søknader om godkjenning for lovregulerte yrker, og utstede bekreftelser om at norsk arkitektutdanning og yrkeserfaring er i tråd med direktivets minstekrav.

Sikre kapasitet og effektivitet i saksbehandlingen på utlandsområdet som følge av flyktningkrisen

På grunn av den store flyktningetilstrømmingen i 2015 har NOKUT hatt et særskilt fokus på saksbehandlingskapasitet i 2016. Den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden i 2016 var 2,1 måneder, hvilket er marginalt over ambisjonsnivået, se vedlegg 2. Gjennom året har den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden gradvis økt. Dette skyldes blant annet mer tidkrevende søknader fra de typiske flyktningeland som Syria og Eritrea, hvor antallet søknader har steget kvartal for kvartal. I forbindelse med en krevende omlegging til nytt digitalt søknads- og saksbehandlingssystem i november 2016 økte saksbehandlingstiden til NOKUT ytterligere, og NOKUT hadde en svært høy restanse på 1065 søknader i ved årsslutt. Gjennom første halvår av 2017 må NOKUT saksbehandle i både gammelt og nytt system. Det vil derfor ta flere måneder før saksbehandlingstiden vil komme tilbake til normalnivå.

Vi har i 2016 gjennomført jevnlige evalueringer knyttet til troverdigheten av dokumenter fra Syria, og situasjonen har vært fulgt nøye med blant annet innspill fra norske utenriksmyndigheter. I tillegg ble det gjennomført en grundig vurdering av dokumenter fra Jemen, hvilket resulterte i at alle søknader fra Jemen ble overført til UVD-ordningen. Når det gjelder utdanningsdokumenter fra Libya, har det siden juni 2016 vært arbeidet med en gjennomgang og innhenting av informasjon. NOKUT konkluderte tidlig i januar 2017 med at også alle saker fra Libya blir overført til våre intervjubaserte godkjenningsordninger for flyktninger.

Sikre kapasitet og effektivitet i arbeidet med å fremskaffe og systematisere fakta som grunnlag og bakgrunn for fagpolitisk rådgiving og arrangementer

NOKUT har i 2016 også klart å sette av noe kapasitet til fagpolitisk rådgiving til norske myndigheter og internasjonalt, ikke minst knyttet til godkjenning av flyktningers kvalifikasjoner, et felt hvor Norge går i front internasjonalt.

Det er gjennomført et frokostmøte om internasjonale rangeringer og en rekke fagseminarer. NOKUT har deltatt i flere nasjonale arbeidsgrupper, blant annet knyttet til kvalifisering av flyktninger, utvikling av kompletterende utdanning og informasjon om studier i utlandet. Internasjonalt har

NOKUT bidratt inn i arbeidsgrupper om integrering av flyktninger i høyere utdanning i regi av både Europarådet og EAIE (European Association for International Education). En representant fra NOKUT er oppnevnt medlem i Drafting Committee i UNESCOs arbeid med å utvikle en global konvensjon for godkjenning av utenlandsk høyere utdanning.

NOKUT har kvartalsvis holdt KD oppdatert om utviklingen vedrørende behandlingen av søkere til NOKUTs generelle godkjenning om utenlandsk høyere utdanning.

3.3 Virksomhetsmål for NOKUT som organisasjon

Mål 3: NOKUT skal ha en effektiv forvaltning av virksomheten, kompetansen og ressursene - i samsvar med samfunnsoppdraget og internasjonale standarder på området

Under dette virksomhetsmålet har vi hatt følgende styringsparameter for 2016:

- Gjennomføre IKT-prosjektet e-Sam
- Iverksette tiltak i plan for utvikling av kultur og kompetanse
- Utforme opplegg for interessentanalyse og omdømmemåling i 2017
- Ha høy oppmerksomhet på å sikre langsiktig oppbygging av kompetanse og infrastruktur

3.3.1 Analyse og vurdering av måloppnåelse for NOKUT som organisasjon

NOKUTs organisasjon har også i 2016 vært i sterk utvikling. Som følge av nye oppgaver både på utlandsområdet og innen norsk utdanning er antallet ansatte økt med vel 20% i løpet av året, og dette har naturlig nok opptatt mye av driftskapasiteten. Andelen midlertidige stillinger har vært høyere enn tidligere år, noe som i hovedsak skyldes midlertidig kapasitetsøkning på utlandsområdet som følge av øremerket finansiering til dette feltet. I tillegg til rekruttering av nye medarbeidere, er lokalene i Drammensveien 288 utvidet og infrastrukturen er tilpasset veksten. Det er lagt vekt på å sikre at nyansatte så vel som øvrige ansatte blir effektivt inkludert i organisasjonen gjennom introduksjonsprogram for nyansatte, felles personalseminar og lokale tiltak og aktiviteter i den enkelte enhet.

Parallelt med rekruttering av nye medarbeidere, og som et ledd i å styrke NOKUTs langsiktige kompetanse innen evaluering, analyse og utvikling, er NOKUTs organisasjonsstruktur justert. Det er etablert en ny seksjon for evaluering og utvikling i tilsynsavdelingen som bl.a. vil ha ansvaret for de nasjonale prosjektene (Nasjonal deleksamen, Kombinerte fagevalueringer, EUROMA-prosjektet og Internasjonal rådgivningsgruppe knyttet til innføring av masternivå innen lærerutdanning).

Utviklingsplanen for kultur og kompetanse 2015 – 20 tydeliggjør hvilke holdninger vi ønsker skal prege organisasjonen og den enkeltes arbeid, og hvilke tiltak som blir særlig viktige fremover. I 2016 er det særlig prioritert aktiviteter som bidrar til å etablere en felles lederplattform, styrket kompetanse i prosjektstyring og økonomioppfølging, ferdigheter i klart språk og målrettede tiltak i den enkelte avdeling. I tillegg er NOKUTs nøkkelord «etterrettelig- imøtekommende - nytenkende» implementert i introduksjonsprogram, medarbeidersamtaler og andre relevante aktiviteter.

Det største løftet for NOKUTs organisasjon i 2016 har vært innføringen av fullelektronisk søknadsmottak og søknadsbehandling for godkjenningsordningene innen utenlandsk utdanning. e-Sam-prosjektet hadde tre viktige leveranser i løpet av året, der den siste omfatter en ny søkerportal for søkere om generell godkjenning (over 7600 søknader i 2016), søkere med uverifiserbar

dokumentasjon samt den nye godkjenningsordningen for utenlandsk fag- og yrkesopplæring. Det er nedlagt et betydelig arbeid i tilrettelegging for nye arbeidsformer, og denne investeringen vil det arbeides med å høste gevinster av gjennom 2017.

NOKUT startet i 2016 en oppgradering av publiseringsløsningen for nokut.no, noe som også innebærer en oppgradering av innholdet og den visuelle profilen på nettsidene. Etter en anbuds-konkurranse fikk Laboremus/Netlife Research oppdraget. Fullføringen av oppgraderingen og videreutviklingen vil skje våren 2017. NOKUT er snart midtveis i strategiperioden, og i den forbindelse er det høsten 2016 gjennomført en helhetlig interessentundersøkelse, der vi har fått svært nyttige innspill til den videre utvikling av NOKUTs roller, profil og organisasjon fra sentrale interessenter innen hele NOKUTs virkeområde. Interessentundersøkelsen vil bli tatt med inn i utviklingsarbeidet for 2017, og vil resultere i konkrete tiltak der NOKUT selv har mulighet til å foreta forbedringer.

En viktig rammebetingelse for NOKUTs organisasjon og virksomhet er knyttet til finansiering gjennom ulike poster og kapitler på statsbudsjettet. Det var derfor en prioritert oppgave å sikre større forutsigbarhet i finansieringen gjennom dialog med KD i 2016. De siste årene har en økende andel av virksomheten kommet fra øremerkede, ettårige bevilgninger på prosjekter. Dette har gitt utfordringer for den operative økonomi- og prosjektstyringen og for forutsigbarhet ved dimensjonering av langsiktige kompetansebehov. Det er positivt at denne trenden snudde gjennom statsbudsjettet for 2017, gjennom at flere prosjektmidler er integrert i driftskapittelet. Imidlertid bortfalt 10 mill. kroner av den foreslåtte driftsbevilgningen ved endelig behandling av budsjettet i Stortinget, uten at det er mulig å se at ambisjonsnivået i tildelingsbrevet for 2017 er endret tilsvarende. Dette har skapt en mer utfordrende og uforutsigbar situasjon enn noen gang for NOKUTs planlegging av aktiviteter og gir særlige utfordringer for fremtidige IKT-investeringer som heretter må finansieres av driftsrammen. Dette omtales nærmere i kapittel 5 om fremtidsutsikter. Merarbeid knyttet til omprioriteringer og nedjustering av budsjettet etter at budsjettåret var i gang medførte i tillegg ca. 2 månedsverks ekstrabelasting på administrasjonen. I tillegg har ledelsen på alle nivåer rettet oppmerksomheten sin mot dette i første del av 2017.

Basert på det samlede settet av styringsparametere for 2016 vurderer vi likevel den samlede måloppnåelsen på organisasjonsområdet som meget god.

3.3.2 Rapportering på styringsparametere for 2016

Gjennomføre IKT-prosjektet e-Sam

IKT-prosjektet e-Sam har som mål å utvikle en helhetlig samhandlingsløsning med selvbetjening for eksterne brukere, integrert med saksbehandlingsstøtte og arkiv, og hvor fagdata kan brukes inn i andre oppgaver både internt og eksternt. Dette skal gi bedre tilgjengelighet til og kvalitet på NOKUTs tjenester og effektivisere den interne ressursbruken. Prosjektet har hatt tre hovedleveranser i 2016: I januar ble saksbehandlings- og arkivsystemet Public 360 (P360) innført for hele organisasjonen. Systemet er integrert med Sikker digital postkasse (SDP), søknadsportal og fagapplikasjon.

I juni ble selvbetjeningsportalen for NOKUTs sakkyndige etablert sammen med ulike registre som skal sikre tilgang, gjenbruk og deling av fagdata. Registerne vil utvikles videre i 2017.

I november ble søknadsportalen for utenlandsk utdanning lansert. Portalen omfatter NOKUTs generelle godkjenning (over 7600 søknader i 2016), ordningen for søkere uten verifiserbar dokumentasjon (UVD-ordningen) og den nye godkjenningsordningen for utenlandsk fag- og yrkesopplæring. Søknadsportalen er integrert med P360, slik at hele søknadsprosessen nå er digitalisert. Ved utgangen av året var det registrert 896 søknader i portalen. Erfaringene så langt tilsier at systemet i stor grad har bidratt til bedre tilgjengelighet for søkere til NOKUTs tjenester.

Endringene innebærer store endringer i de interne arbeidsmåtene i organisasjonen, og det er nedlagt et betydelig arbeid i forberedelsene til lansering. NOKUT er en av dem som har kommet lengst med å ta i bruk Sikker digital postkasse (SDP), men erfarer at mange av brukerne ikke har registrert seg i denne ordningen. Dette medfører ekstra kostnader for NOKUT. Tilsvarende er vi først ute med en avansert integrasjon med UNINETTs saksbehandlingsløsning, noe som også har medført særlige utfordringer. I det videre vil gevinstrealisering likevel ha høy oppmerksomhet innenfor den reduserte budsjettammen, både gjennom ytterligere forbedringer av portalen og gjennom å effektivisere arbeidsformene. Parallelt med lansering av nye løsninger er det også inngått en ny rammeavtale med eksternt leverandør for å videreutvikle e-samhandlingssystemet basert på behovene i produktkøen.

Iverksette tiltak i plan for utvikling av kultur og kompetanse

I 2016 har vi prioritert tiltak som bidrar til å styrke ledelseskompetanse, og som et ledd i dette har vi gjennomført en lederevaluering i form av en åpen ledertilbakemelding fra leders medarbeidere og nærmeste leder. Opplegget ble gjennomført og fulgt opp i samarbeid med eksterne konsulenter. Vi har gjennomført flere lederutviklingstiltak, blant annet etablert faste lederforum for alle ledere med personalansvar, hatt felles samling for alle ledere og fulgt opp med noen særskilte tiltak i enkelte avdelinger.

Det er etablert retningslinjer for prosjektstyring i NOKUT, og vi har hatt to runder med kurs i prosjektstyring for prosjektledere og prosjekteiere i samarbeid med eksternt leverandør for å utvikle prosjektlederkompetansen.

NOKUTs holdninger *etterrettelig, imøtekommende og nytenkende* er fulgt opp gjennom ulike styrende dokumenter, og konkretisering av innhold for den enkelte medarbeider/seksjon/avdeling har foregått gjennom medarbeidersamtaler og enhetsvise diskusjoner.

Arbeidet med å styrke kjernekompetansen på ulike områder (f. eks. metodikk, arbeidsformer, utredningskompetanse mm.) følges opp i linja, og gjennom felles etablerte arenaer som personalseminar og temalunsjer. Dette arbeidet videreføres i 2017. For øvrig har det vært omfattende opplæring av ansatte i forbindelse med innføring av elektronisk saksbehandling og søkerportal i flere deler av organisasjonen.

Utforme opplegg for interessentanalyse og omdømmemåling i 2017

NOKUT har ikke bare planlagt et forprosjekt, men har også fått gjennomført en interessentundersøkelse høsten 2016. Etter et anbud, ble kommunikasjonsbyrået Zynk valgt ut. De har benyttet seg av en kvalitativ metode for slike undersøkelser, og har gjennomført rundt 30 intervjuer med nøkkel-personer for NOKUT innen utdannings- og samfunnslivet. Resultatene vil bli fulgt opp med tiltak gjennom 2017.

Ha høy oppmerksomhet på å sikre langsiktig oppbygging av kompetanse og infrastruktur

De siste årene har NOKUT fått en stadig større andel av midlene fra KD som øremerkede, ettårige bevilgninger på prosjekter, og vi har arbeidet for å synliggjøre utfordringer som dette skaper for økonomi- og ressursstyring både på kort og lengre sikt. Innenfor rammebetingelsene har vi likevel hatt et langsiktig perspektiv på oppbygging av kompetanse og infrastruktur, blant annet gjennom å rekruttere medarbeidere med evaluerings- og analysekompetanse. I tillegg er evaluerings- og utviklingsprosjekter samlet i ny seksjon, slik at vi får større ledelsesoppmerksomhet på disse oppgavene.

Som et ledd i å sikre god, løpende økonomi- og ressursstyring i prosjekter, er det gjennomført kurs og utviklet rutiner og malverk i prosjektstyring. Vi har begynt å vurdere et nytt verktøy som DFØ har lansert – Økonomiinfo – som kan gi ledere økonomiinformasjon innenfor flere dimensjoner, og dermed bidra til god oversikt over økonomien både i prosjektene og driften generelt.

I statsbudsjettet for 2017 utgjør prosjektbevilgninger en mindre andel av budsjettet. Dette er positivt, men reduksjonen i nivået på driftsbevilgningen på 10 mill. kroner i forhold til opprinnelig forslag til statsbudsjett opprettholder uforutsigbarheten i NOKUTs økonomiske rammebetingelser og forvansker den langsiktige oppbygging av kompetanse og infrastruktur, særlig knyttet til nødvendige IKT-investeringer og vedlikehold. Dette omtales nærmere i kapittel 5 om framtidutsikter.

3.4 Midler tildelt over andre kapitler enn kapittel 280 post 01

NOKUT har i 2016 hatt en tildeling på 31,140 mill. kroner på kapittel 281 post 01 og 17,0 mill. kroner på kapittel 226 post 21. Tildelingene er tilknyttet ulike styringsparametere i 2016, og resultater og måloppnåelser er omtalt tidligere i kapittelet. Her omtales derfor kun ressursbruken.

Nasjonale deksamener

NOKUT fikk i tildelingsbrevet for 2016 en øremerket bevilgning til prosjektet på kapittel 281 post 01 på 10,940 mill. kroner. Hovedandelen av midlene er benyttet til eksterne sakkyndige som utarbeider og kvalitetssikrer eksamenene, og til sensorene som foretar vurderingen av eksamenene. Tildelingen har i 2016 dekket interne årsverk knyttet til ordningen. Prosjektet har fått videre finansiering av KD for 2017. For øvrig omtale av Nasjonal deksamnen, se [her](#).

Kap 0281 Bygg og fellesutg., universitet og høyskoler
Post 01 - driftsutgifter

Kontoklasse	Tekst	Forbruk
5	Lønn og sosiale utgifter	9 282
6/7	Andre driftsutgifter	1 658
	<i>Sum post 01</i>	<u>10 940</u>

Intensjonal rådgivningsgruppe for implementering av grunnskolelærerutdanningen på masternivå

NOKUT fikk i april 2017 et supplerende tildelingsbrev til dette prosjektet med en øremerket bevilgning på kapittel 281 post 01 med 2,0 mill. kroner. Det var opprinnelig budsjettet med såkornmidler for 0,500 mill. kroner, men man vurderte at det ikke var aktuelt å dele ut i midlene allerede i 2016. For øvrig omtale av prosjektet, se [her](#).

Kap 0281 Bygg og fellesutg., universitet og høgschooler
Post 01 - driftsutgifter

Kontoklasse	Tekst	Forbruk
5	Lønn og sosiale utgifter	873
6/7	Andre driftsutgifter	627
<i>Sum post 21</i>		<u>1 500</u>

Tilsyn med BSV-utdanningene

Oppdrag om tilsyn av med barnevernspeagog,- sosionom,- og vernepleieutdanningene (BSV) kom fra KD i supplerende tildelingsbrev av 7. juli 2015. NOKUT fikk i tildelingsbrevet for 2016 en øremerket bevilgning på kapittel 281 post 01 med 1,500 mill. kroner. For øvrig omtale av prosjektet, se [her](#).

Kap 0281 Bygg og fellesutg., universitet og høgschooler
Post 01 - driftsutgifter

Kontoklasse	Tekst	Forbruk
5	Lønn og sosiale utgifter	881
6/7	Andre driftsutgifter	619
<i>Sum post 01</i>		<u>1 500</u>

Arbeidet med stortingsmelding om fagskoler, prosjekt 80046

NOKUT fikk et supplerende tildelingsbrev på 0,250 mill. kroner på kapittel 281 post 01. Midlene er i sin helhet benyttet til avlønning av NOKUTs medarbeider på arbeidet med fagskolemeldingen.

Kap 0281 Bygg og fellesutg., universitet og høgschooler
Post 01 - driftsutgifter

Kontoklasse	Tekst	Forbruk
5	Lønn og sosiale utgifter	250
<i>Sum post 01</i>		<u>250</u>

Utenlandsk fag- og yrkesopplæring

NOKUT fikk i tildelingsbrevet for 2016, og med supplerende tildelingsbrev av mars 2016, tildelt midler til et nytt oppdrag for å etablere en ordning for utenlandsk fag- og yrkesopplæring og fagskoleutdanning. Midlene ble tildelt på kapittel 226 post 21 med 17 mill. kroner. I hovedsak har midlene blitt brukt til lønnskostnader og infrastruktur som følge av den nye ordningen. For øvrig omtale av ordningen, se styringsparameteret [her](#).

Kap 0226 Kvalitet i grunnopplæringen
Post 21 - spesielle driftsutgifter

Kontoklasse	Tekst	Forbruk
1	Investeringer	1 516
5	Lønn og sosiale utgifter	7 919
6/7	Andre driftsutgifter	6 716
<i>Sum post 21</i>		<u>16 151</u>

Generell godkjenning av utenlandsk høyere utdanning

NOKUT fikk en supplerende tildeling på kapittel 281, post 01 for arbeidet med generell godkjenning på 6,0 mill. kroner. Tildelingen har primært støttet opp under lønnskostnader til midlertidig ansatte innenfor godkjenning av utenlandsk utdanning. For øvrig omtale, se [her](#).

Kap 0281 Bygg og fellesutg., universitet og høyskoler

Post 01 - driftsutgifter

Kontoklasse	Tekst	Forbruk
5	Lønn og sosiale utgifter	5 169
6/7	Andre driftsutgifter	<u>831</u>
	<i>Sum post 01</i>	<u>6 000</u>

Nytt IKT-system

IKT-prosjektet e-Sam fikk tildelt øremerkede midler på kapittel 281 post 01 med 10,450 mill. kroner. Interne ressurser dekkes ikke over denne tildelingen, mens utviklingskostnadene som utføres av eksterne leverandører, regnskapsføres som investering. For øvrig omtale av IKT-systemet, se [her](#).

Kap 0281 Bygg og fellesutg., universitet og høyskoler

Post 01 - driftsutgifter

Kontoklasse	Tekst	Forbruk
1	Investeringer	9 809
5	Lønn og sosiale utgifter	50
6/7	Andre driftsutgifter	<u>591</u>
	<i>Sum post 01</i>	<u>10 450</u>

4 Styring og kontroll i virksomheten

Innledningsvis gis det en vurdering av om NOKUTs opplegg for styring og kontroll er tilpasset risiko og vesentlighet, fulgt av rapportering innenfor likestillingsområdet. Deretter følger andre særskilte rapporteringskrav fra KD.

4.1 Overordnet vurdering av styring og kontroll i NOKUT

NOKUT har et helhetlig kvalitetsstyringssystem som skal sikre kvalitet i leveranser, god og effektiv styring og bidra til gode prosesser for læring og forbedring. Systemet består av fem elementer; Strategier og planer, styrende dokumenter, kompetanse, kontroll og systematisk forbedringsarbeid.

Visjoner og overordnede mål for virksomheten fastsettes gjennom strategiplan med tilhørende delstrategier. NOKUT strategiplan rulleres normalt hvert 5. år. I strategiplanene fastsettes overordnede mål og strategier som legger føringer for rapportering og oppfølging av virksomheten. I 2014 ble det utformet ny strategi for utvikling av NOKUT for perioden 2015-2020. Det utarbeides årsplan og budsjett basert på strategiplanen og årlig tildelingsbrev fra KD. I planen fastsettes konkrete styringsparametere med tilhørende ambisjonsnivå for året.

NOKUT har et fungerende og dokumentert internkontrollsystem gjennom våre styrende dokumenter på intranettet. Styringssystemet inneholder føringer utenfra (lover, forskrifter og instruksjoner), NOKUTs strategier, internt vedtatte dokumenter og operative retningslinjer og rutiner. NOKUTs løpende kontroll av kvalitet i saksbehandlingen skjer ut i fra fastsatte rammer gjennom NOKUTs styrende dokumenter. Gjennom dette skjer det også et forbedringsarbeid. For eksempel har vi i 2016 hatt fokus på å dokumentere rutiner og få på plass informasjon knyttet til bruk av sakkyndige i NOKUT, inkludert utenlandske sakkyndige.

NOKUT har et årshjul som skal sikre systematikk i planlegging, gjennomføring og evaluering av virksomheten. Årshjulet inneholder faste milepæler for rapportering til styret i form av halvårsrapportering og avviksrapporing. I tillegg rapporteres det på viktige milepæler knyttet til styringsparameterne etter behov gjennom hele året. Målet med dette er en mest mulig effektiv styringsdialog med fokus på risiko og vesentlighet både innad i virksomheten, med NOKUTs styre og departementet samt øvrige eksterne organer som påvirker NOKUTs virksomhet.

NOKUT foretar årlige risikovurderinger, og dette har i 2016 blitt knyttet til oppdrag fra KD, NOKUTs egeninitierte utviklingstiltak/prosjekter, og til driften generelt. Vi har i tillegg behov for mer systematiske risikovurderinger i alle større prosjekter, og i 2016 startet vi arbeidet med å forbedre prosessene rundt dette.

NOKUT har ikke samlede utgifter eller inntekter over 300 mill. kroner og er dermed ikke underlagt kravet om å vurdere internrevisjon. Intern kontroll for øvrig inngår i NOKUTs kvalitetsstyringssystem.

Totalt sett vurderer NOKUT at vi har et system for styring og kontroll som er tilpasset risiko, vesentlighet og virksomhetens egenart.

4.2 Likestilling, diskriminering og tilgjengelighet

Rapporteringen som fremgår av tabellene nedenfor er i henhold til redegjørelsesplikten etter Likestillingsloven, Diskrimineringsloven om etnisitet, Diskrimineringsloven om seksuell orientering og Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven.

NOKUT har et personalpolitisk mål om å oppnå en balansert alders- og kjønns sammensetning, og å rekruttere personer med innvandrerbakgrunn og redusert funksjonsevne. Søkere som opplyser at de har nedsatt funksjonsevne innkalles til intervju. Det samme gjelder kvalifiserte personer med innvandrer-bakgrunn. Med bakgrunn i vår personalsammensetning mener vi at vi lykkes godt i å rekruttere bredt, noe som også vises ved at 22% av NOKUTs ansatte har innvandrerbakgrunn. NOKUT tilstreber en balansert kjønnsfordeling i alle avdelinger og på alle nivåer, men kvalifikasjonsprinsippet ved tilsetninger har likevel gitt en litt skjev kjønnsfordeling. Andelen midlertidig ansatte har hatt en økning i 2016. Årsaken til dette er først og fremst midlertidig finansiering av mer kapasitet innenfor godkjenning av utenlandsk utdanning.

Tabell 3 Personaldata fordelt på kjønn

		Kjønnsbalanse (n)			Månedslønn (kr)	
		K	M	Totalt	K	M
Lederstillinger	2016	5	9	14	63 045	71 966
	2015	5	8	13	60 585	69 865
	2014	3	6	9	66 517	74 356
Øvrige stillinger	2016	86	25	111	43 176	43 820
	2015	65	25	90	43 243	41 588
	2014	54	21	75	42 302	41 361
Totalt ansatte i faste stillinger	2016	70	30	100	46 705	50 661
	2015	60	28	88	45 836	47 821
	2014	57	27	84	43 474	48 432
Totalt årsverk ⁵ rapportert	2016	71,3	31,3	102,7		
	2015	54,9	29,3	84,2		
	2014	48,1	24,6	72,7		

Tabell 4 Fordeling mellom faste ansatte og midlertidige ansatte

		Ansettelsesform		
		K (n)	M (n)	Totalt (n)
Heltidsansatte	2016	85	34	119
	2015	65	32	97
	2014	54	27	81
Deltidsansatte	2016	6	0	6
	2015	5	1	6
	2014	3	0	3
Totalt antall ansatte	2016	91	34	125
	2015	70	33	103
	2014	57	27	84
Midlertidig ansatte	2016	21	4	25
	2015	10	5	15
	2014	9	4	13

⁵ Fra og med 2014 tok NOKUT i bruk DFØ sin definisjon og standardrapport på årsverk. Her er ett årsverk definert som en person i 100 % stilling i et helt år. Årsverksberegningen reduseres for fravær ≥ 1 dag med unntak av ferieuttak og avspasering. Ytterligere årsverksrapportering gjøres på DBH.

Tabell 5 Oversikt over permisjonsuttak

		Permisjonsuttak		
		K (n)	M (n)	Totalt (n)
Permisjon med lønn	2016	4	0	4
	2015	5	2	7
	2014	5	3	8
Permisjon uten lønn	2016	3	1	4
	2015	6	0	6
	2014	4	2	6

Tabell 6 Oversikt over ansatte med innvandrerbakgrunn ⁶

		Ansatte med innvandrerbakgrunn			
		K (n)	M (n)	Totalt (n)	Andel av totalt ansatte
Faste stillinger	2016	15	1	16	13%
	2015	12	1	13	13%
	2014	9	1	10	12%
Midlertidige stillinger	2016	10	2	12	10%
	2015	5	2	7	7%
	2014	7	2	9	11%
Totalt	2016	25	3	28	22%
	2015	17	3	20	19%
	2014	16	3	19	23%

Tabell 7 Utvikling i sykefravær

	2011	2012	2013	2014	2015	Ambisjon 2016	2016
Sykefravær	5,65 %	5,71%	5,21%	5,05%	4,43%	<5%	5,35%
Legemeldt sykefravær	2,85 %	4,04%	3,38%	3,19%	3,1%		3,9%
Turnover			8%	1%	4%		2%

4.3 Andre rapporteringskrav fra KD

4.3.1 Økning av antall lærlinger i statsforvaltningen

NOKUT har, i samsvar med KDs krav, tilrettelagt for lærlingeplass. Vår nåværende lærling i kontor- og administrasjonsfaget er inne i siste del av sin periode, og vi har positive erfaringer med denne lærlingeordningen. Vi forbereder nå å starte opp med én ny lærling i IKT-servicefaget høsten 2017.

Tabell 8 Utvikling i antall lærlinger

		Antall lærlinger i NOKUT			
		K (n)	M (n)	Totalt (n)	Lærefag
Lærlinger	2016	0	1	1	Kontor- og administrasjonsfaget
	2015	0	1	1	Kontor- og administrasjonsfaget
	2014	0	0	0	-

I tillegg til lærlingeordningen, har NOKUT etablert ordninger for flere praktikanter som av ulike grunner har vansker med å komme inn på det ordinære arbeidsmarkedet. Det dreier seg ofte om høyt

⁶ Med innvandrerbakgrunn menes:

- Personer med to utenlandsfødte foreldre som har innvandret til Norge
- Person som er født i Norge med to foreldre som er født i utlandet

kvalifiserte personer som kommer fra land utenfor Vest-Europa. NOKUT har gode erfaringer med at disse skaffer seg relevant kompetanse gjennom praksisordningen hos oss, og vi har ansatt flere tidligere praktikanter i både faste og midlertidige stillinger i 2016 og tidligere år.

4.3.2 Sikkerhet og beredskap

NOKUTs styringssystem for Informasjonssikkerhet (SSIS) er oppdatert og i funksjon. Alle informasjonssystemer hvor personopplysninger og sensitive personopplysninger behandles har blitt vurdert i 2016. Alle risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS-analyser) er også vurdert og oppdatert. Nye ROS-analyser til nye informasjonssystemer er etablert. SSIS bygger på grunnprinsippene i anerkjente sikkerhetsstandarder, med en definert sikkerhetsorganisasjon med egne mål, strategier, arbeidsmetodikk/redskaper og ressurser.

Beredskapsplan med tilhørende ROS-analyser knyttet til HMS-hendelser, IKT-kriser og faglige kriser ble etablert i 2014 og holdes løpende oppdatert. NOKUT har gjennomført og evaluert en beredskapsøvelse i 2016.

4.3.3 Brukerorientering

NOKUT har i 2016 gjennomført en interessentundersøkelse gjennom kommunikasjonsbyrået Zynk. Målet var å få kjennskap til hvordan sentrale aktører i sektor og samfunn vurderer NOKUT og arbeidet vårt. Som en oppfølging av undersøkelsen vil det bli vurdert konkrete forbedringstiltak som vil sette i gang i 2017.

Som et ledd i saksbehandlingen og arbeidet med å forbedre arbeidet vårt både på norsk og utenlandsk utdanning, etterspør vi alltid brukernes tilbakemeldinger på saksbehandlingsprosessen. Vi ba også om tilbakemelding fra deltakerne etter Utdanningsfesten og NOKUT-konferansen i november.

4.3.4 Tiltak for avbyråkratisering og effektivisering

NOKUT har gjennomført følgende tiltak:

- NOKUT har digitalisert søknadsprosessen for godkjenning av høyere utenlandsk utdanning gjennom en ny søknadsportal og integrert denne med saksbehandlingsstøtte og arkiv. Erfaringer etter innføring tyder på at dette er en effektiv og brukervennlig portal for søkerne. Internt vil den nye løsningen gi en bedre prosess-støtte for saksbehandlere og automatisert dokumentflyt, selv om i det i en overgangsperiode vil være merarbeid med å arbeide i to systemer parallelt.
- Rutinene for behandling av godkjenningssaker og klagesaker har vært gjennomgått for å sikre at de både holder høy kvalitet og er effektive. Videreutviklingen av lann databasen har hatt som mål å bidra til at ulike målgrupper enklere kan finne informasjon om flere sentrale utenlandske kvalifikasjoner på NOKUTs hjemmesider.
- NOKUT har også lagt vekt på å implementere og informere om nye verktøy fra DFØ som kan være med på å effektivisere hverdagen; dette gjelder for eksempel DFØ-app for interne, og økt bruk av selvbetjeningsportalen for eksterne sakkyndige. Dette arbeidet fortsetter inn i 2017.
- NOKUT har i 2016 oppgradert noen møterom med videokonferanseutstyr for å effektivisere en del av møtevirkomheten og for å redusere reisekostnadene, noe som vi følger opp i 2017.

- UNINETT's rammeavtaler benyttes der det er hensiktsmessig for å effektivisere anskaffelser. I 2016 har dette for eksempel blitt benyttet for å anskaffe printere. Egne rammeavtaler opprettes også for å unngå mange små anskaffelser, og i 2016 ble det inngått rammeavtale for illustrasjonsoppdrag.

Dessverre har vi i 2016 på andre områder erfart effektivitetstap knyttet til eksterne krav og hendelser utenfor NOKUTs kontroll. Dette har redusert gevinsten av tiltakene ovenfor. Dette gjelder:

- Som følge av at NOKUT er tidlig ute med å ta i bruk felles komponenter som Sikker digital postkasse (SDP), har vi ekstra kostnader som følge av at det foreløpig er lav modenhet i befolkningens bruk av ordningen, i tillegg til at det er varierende kvalitet på adresseopplysninger. Dette har medført at printtjenesten ikke fungerer og dermed ekstraarbeid.
- NOKUT har de siste to årene, og særlig hele 2016, opplevd usikkerhet om fremtidig organisering og lokalisering. Organiseringsprosjektet har krevd høy ledelsesoppmerksomhet i hele perioden og medført arbeid med å svare på høringsutspill og delta i prosessen. I tillegg er egen langsiktig organisasjonsutvikling vanskeliggjort gjennom uklare eksterne rammebetingelser.
- Bortfallet av 10 mill. kroner i bevilgning til NOKUT i forhold til regjeringens forslag til budsjett medførte ekstra ressursbruk tilsvarende minst to månedsverk i administrasjonen. I tillegg kommer betydelig merarbeid for ledelsen på alle nivåer. Dette skyldes at NOKUT fikk informasjon om endringen i budsjettet først i januar 2017, etter at vi allerede hadde ferdigstilt detaljert budsjett og planer. Dette arbeidet måtte dermed gjøres om igjen, og aktiviteter som skulle ha skjedd i januar og delvis februar ble utsatt. Tidlig planlegging av neste års aktivitet er særlig viktig for NOKUT som er en bruttobudsjettert virksomhet.

5 Vurdering av fremtidsutsikter

I dette kapitlet redegjør vi for NOKUTs overordnede planer og budsjett for 2017. Styringsdialogen mellom NOKUT og KD er konsentrert om et begrenset antall styringsparametere (hovedprioriteringer). NOKUTs overordnede planer for 2017 oppsummeres derfor i styringsparametere med et nærmere angitt ambisjonsnivå.

Styringsparameterne omfatter større oppdrag og føringer fra KD, NOKUTs egne utviklingstiltak for å utvikle organisasjonen og realisere ambisjonene i NOKUTs strategiplan, samt driftsområder det er knyttet høy risiko til. For hvert virksomhetsmål presenteres først oppdrag og utviklingstiltak. Deretter omtales risikovurderingen knyttet til virksomhetsmålet. Til slutt oppsummeres styringsparameterne med ambisjonsnivå for 2017.

Som følge av at driftsbevilgningen for 2017 ble redusert med 10 mill. kroner i forhold til regjeringens forslag til statsbudsjett, har det etter at planene for 2017 var vedtatt av styret, vært nødvendig å foreta en ny vurdering av risiko og styringsparametere med påfølgende betydelig nedjustering av ambisjonsnivået. Den helhetlige risikoanalysen som NOKUT har foretatt, inklusive tiltak som skal bidra til å redusere risiko, fremgår av vedlegg 5.

Vi har i tillegg til å prioritere oppdragene og føringer som følger av tildelingsbrevet så langt det har vært mulig, prioritert disponible ressurser slik at NOKUTs lovpålagte oppgaver innenfor norsk og utenlandsk utdanning kan opprettholdes på et minimumsnivå. En del utviklingstiltak som allerede var planlagt/satt i gang, er derfor lagt på is eller blir kjørt med sterkt redusert ambisjonsnivå. Hvilke tiltak som utgår eller kjøres med redusert ambisjonsnivå, fremgår av tabellen med styringsparametere knyttet til hvert enkelt virksomhetsmål.

5.1 Virksomhetsmål for norsk utdanning

Mål 1: NOKUT skal bidra til at alle utdanninger ved norske universiteter, høyskoler og fagskoler har tilfredsstillende kvalitet, at flest mulig utdanninger er fremragende, og at samfunnet er godt informert om tilstanden i sektoren.

5.1.1 Oppdrag og planlagte egeninitierte utviklingstiltak i 2017

Diverse oppdrag knyttet til kunnskap om og utvikling av utdanningskvalitet

NOKUT ble i 2015 tildelt flere oppdrag fra KD knyttet til kvalitetsutvikling innen høyere utdanning. Dette omfatter gjennomføring av et pilotprosjekt om å etablere nasjonale deleksamener innen utvalgte profesjonsutdanninger, kombinerte fagevalueringer i samarbeid med Forskningsrådet der både utdanning og forskning inngår, samt benchmarking av masterutdanninger i tre europeiske land. Alle prosjektene har pågått siden høsten 2015 og er planlagt avsluttet i 2017. Bortsett fra Nasjonale deleksamener, som har særskilt finansiering, finansieres disse tiltakene over NOKUTs ordinære driftsbevilgning.

I 2016 ble NOKUT tildelt et oppdrag om å være sekretariat for en internasjonal rådgivende ekspertgruppe for å bidra til det faglige løftet av grunnskolelærerutdanningene til masternivå. Dette prosjektet finansieres med særskilte midler.

NOKUT vil også se på muligheten for et tettere samarbeid med Forskningsrådet med tanke på å finne andre områder hvor det kan etableres samarbeid om å fremskaffe kunnskap om utdanningskvalitet.

Implementere ny studietilsynsforskrift

Den nye studietilsynsforskriften ble vedtatt i februar 2017. For å implementere forskriften må NOKUT utarbeide metode/prosedyrer for tre tilsynstyper med tilhørende veiledninger:

1. Periodisk tilsyn med institusjonenes systematiske kvalitetsarbeid
2. Tematisk tilsyn, dvs. tilsyn med ett eller flere enkeltkriterier i studietilsynsforskriften, eller tilsyn med et avgrenset fagområde ved mange institusjoner.
3. Tilsyn basert på indikasjoner på kvalitetssvikt ved studieprogram, der svikten ikke rettes opp innen rimelig tid, og tilsyn iverksatt raskt på bakgrunn av signaler om alvorlig svikt i kvalitet eller brudd på akkrediteringskriterier eller lovverk.

NOKUT må i forlengelsen av dette prioritere opplæring og veiledning av sakkyndige og egne ansatte med oppgaver innenfor akkreditering og tilsyn, og ikke minst veiledning til utdanningsinstitusjonene i deres eget arbeid med akkreditering, tilsyn og kvalitetsutvikling. Veiledningen vil skje i form av både skriftlig materiale og seminarer/workshops. NOKUT legger dessuten opp til å besøke alle større utdanningsinstitusjoner i 2017 for å etablere en god dialog om institusjonenes ønsker og behov. Som integrert del av arbeidet med å implementere forskriften, er det planlagt å gjennomføre evalueringer av utvalgte fagområder med tanke på å komme frem til normtall for størrelsen på fagmiljø.

Videreutvikle arbeidet med kunnskapsgrunnlaget om utdanningskvalitet

Å styrke og systematisere arbeidet med å fremskaffe, bearbeide og formidle informasjon om utdanningskvalitet til sektor og samfunn er en viktig strategisk prioritering for NOKUT. NOKUT sitter etter hvert selv på mye informasjon om kvalitetstilstanden og om gode praksiser i kvalitetsarbeidet. I tillegg har vi tilgang til ytterligere informasjon gjennom andre aktører. For å løfte arbeidet med kunnskapsspredning ytterligere et nivå, er det behov for å systematisere informasjonen og etablere et effektivt helhetlig konsept for kunnskapsspredning. Dette tiltaket kan for 2017 deles i tre områder:

- **Gjennomføre planlagte prosjekter knyttet til kvantitative datakilder:**
 Dette omfatter Studiebarometeret (nasjonal studentundersøkelse og portalutvikling i tilknytning til denne), Underviserundersøkelsen (som skal kjøres i fullskala i 2017 og legges ut med egen «knagg»/inngang i Studiebarometerportalen), studentundersøkelse for fagskolestudentene (signalisert mulig nytt oppdrag fra KD), og å berede grunnen for en mulig arbeidsgiverundersøkelse. I tillegg skal NOKUT-portalen i DBH forbedres og tilrettelegges for ny forskrift.
- **Utvikle konsept for «God praksis»:**
 NOKUT har et ansvar for å spre gode eksempler fra lærestedenes arbeid med kvalitet og kvalitetsutvikling, samt dele gode praksiser fra høyere utdanning utenom Norge. Materialet hentes dels igjennom vårt tilsyns-, evaluerings- og analysearbeid og fra våre incentivordninger (SFU og Utdanningskvalitetsprisen), samt ved å fange opp trender og gode praksiser internasjonalt. Det må utvikles et godt konsept med tilhørende teknologisk plattform som treffer institusjonenes behov, og som er gjennomførbart for NOKUT. En naturlig sorteringsmekanisme for formidlingen av gode praksiser vil være NOKUTs kvalitetsområder for studieprogrammer.
- **Utvikle konsept for kunnskapsspredning:**
 NOKUT vil utarbeide et konsept for spredning av relevant informasjon, både kvantitativ og

kvalitativ, til institusjonene (ledelse på institusjons- og programnivå). Første fase vil være en behovsanalyse (brukerundersøkelse) rettet mot relevante aktører i UH-sektoren for å kartlegge hva de trenger av kunnskap om styring og kvalitetsarbeid. På bakgrunn av denne undersøkelsen vil det lages en plan for videreutvikling. I dette arbeidet er det viktig å etablere en god arbeidsdeling mellom NOKUT og andre aktører i sektoren som kan tilføre og behandle data. Konseptutviklingen vil være relevant også med sikte på utviklingen av indikatorportal slik det er blitt lansert i stortingsmeldingen om kvalitet i høyere utdanning.

5.1.2 Overordnet risikovurdering

Det er gjennomført en overordnet risikovurdering av både oppdrag og utviklingstiltak så vel som driften på de ulike resultatområdene innenfor virksomhetsområdet (se vedlegg 5). Risikoanalysen er preget av at NOKUT innenfor norsk utdanning har fått stadig flere oppgaver samtidig som vi opplever stagnasjon eller kutt i tildelingene til feltet. Departementets føring om at oppdragsprosjekter som Kombinerte fagevalueringer med Forskningsrådet skal prioriteres innenfor ordinær driftsramme, gir en svært vanskelig situasjon. I 2017 er NOKUT også nødt til å prioritere ressurser til å implementere ny studietilsynsforordning. Dette, kombinert med at ressurser fra tilsyn må omprioriteres til Kombinerte fagevalueringer, setter NOKUT som tilsynsorgan i en svært vanskelig situasjon, og kun et beskjedent antall tilsyn kan initieres.

Risikobildet som følger av misforholdet mellom oppgaver og finansiering kan oppsummeres som følger:

Drift:

- Fare for at NOKUT vil mangle kapasitet til å føre det antall tilsyn med akkrediterte utdanninger og institusjoner som det ut fra indikasjoner og hendelser vil være behov for.
- Manglende kapasitet til akkreditering av nye utdanninger og institusjoner med økte saksbehandlingstider som konsekvens.
- Manglende kapasitet både til å assistere KD når det gjelder oppfølging av Kvalitetsmeldingen og Fagskolemeldingen, og manglende kunnskapsgrunnlag for fagpolitisk rådgivning generelt og til å arrangere frokostmøter og etablere gode faglige møteplasser.

Oppdrag og utviklingstiltak:

- Fare for at de nye tilsynsformene (periodisk, indikasjonsbasert, hendelsesbasert og tematisk) ikke blir implementert som planlagt.
- Det er i denne situasjonen urealistisk å gjennomføre planlagte utviklingstiltak knyttet til videreutvikling av NOKUTs forvaltning av kunnskapsgrunnlaget.

5.1.3 Styringsparametere for 2017

Styringsparametere for 2017 inkluderer alle større oppdrag fra KD, egeninitierte utviklingstiltak, og de driftsområdene hvor det er identifisert høy risiko. Nedjustert ambisjonsnivå som følge av budsjettreduksjonen, pålegg om oppdrag fra KD uten særskilt finansiering, samt risikoreduserende tiltak jmf. risikovurderingen, er fremhevet i kursiv.

Tabell 9 Styringsparameter for 2017 – norsk utdanning

Styringsparameter for 2017 – norsk utdanning	Ambisjonsnivå 2017
Gjennomføre oppdrag fra KD: <ul style="list-style-type: none"> Nasjonale deleksamener Kombinerte fagevalueringer Internasjonal benchmarking. Ekspertgruppe lærerutdanning 	<ul style="list-style-type: none"> Gjennomføre alle prosjektene i henhold til tidsplan. Sikre tilstrekkelig finansiering for eventuell videreføring av prosjektene.
Implementere ny studietilsynsforskrift	<ul style="list-style-type: none"> Utarbeide veiledninger både for de som søker NOKUT om akkreditering, og for institusjoner som akkrediterer selv. Gjennomføre opplæring og veiledning av sakkyndige og egne ansatte med oppgaver innenfor akkreditering og tilsyn. Gjennomføre veiledning til utdanningsinstitusjonene i deres eget arbeid med akkreditering, tilsyn og kvalitetsutvikling. <i>Gjennomføre evaluering av utvalgte fagområder med tanke på normere størrelse på fagmiljø UTGÅR</i>
Videreutvikle arbeidet med kunnskapsgrunnlaget: <ul style="list-style-type: none"> Gjennomføre planlagte prosjekter knyttet til kvantitative datakilder <hr/> <ul style="list-style-type: none"> Utvikle konsept for «God praksis» <hr/> <ul style="list-style-type: none"> Utvikle konsept for kunnskapsspredning 	<ul style="list-style-type: none"> Videreutvikle og forbedre studentundersøkelsen som planlagt Kjøre underviserundersøkelsen i fullskala Tilrettelegge NOKUT-portalen i DBH for ny tilsynsforskrift <i>Starte arbeidet med studentundersøkelse for fagskole mot slutten av året. FORUTSATT TILLEGGSFINANSIERING</i> <i>Grunnlagsarbeidet for mulig arbeidsgiverundersøkelse i 2018 UTGÅR</i> <hr/> <ul style="list-style-type: none"> <i>Tiltaket UTGÅR (NOKUT vil dog starte dialogen med aktørene vedr. ønsker og behov)</i> <hr/> <ul style="list-style-type: none"> <i>Tiltaket UTGÅR (NOKUT vil dog starte dialogen med aktørene vedr. ønsker og behov)</i>
Begrense økning i saksbehandlingstid for akkrediteringssøknader og sikre tilsynsaktivitet på et minimumsnivå	<ul style="list-style-type: none"> <i>Så langt som mulig gjennomføre søknadsbehandling knyttet til studieakkreditering i henhold til oppsatt tidsplan</i> <i>Varsle institusjonene om forlenget saksbehandlingstid for institusjonsakkreditering og ph.d.-akkreditering</i> Skalere tilsynsvirksomheten i samsvar med finansieringen, herunder: <ul style="list-style-type: none"> Prioritere hendelsesbasert tilsyn Prioritere forsiktig igangsetting av periodisk tilsyn med institusjonenes systematiske kvalitetsarbeid mot slutten av året. <i>Droppe indikasjonsbasert og tematisk tilsyn i 2017</i> Tydeliggjøre konsekvenser av manglende finansiering av NOKUTs kjerneoppgaver og særskilte oppdrag. Gjennomføre digitalisering av søknadsbehandlingen som planlagt. Selv om dette gir noe redusert kapasitet i 2017, vil det være positivt på sikt.
Sikre kapasitet til å fremskaffe nødvendig faktagrunnlag til arrangementer og fagpolitisk rådgivning	<ul style="list-style-type: none"> <i>REDUSERT ambisjonsnivå for arrangementer: Kjøre kun fem frokostmøter og redusert seminarvirksomhet. Vurdere å droppe større konferanser helt.</i> <i>REDUSERT ambisjonsnivå for bistand til KD, med unntak av oppdrag med tilstrekkelig særskilt finansiering.</i>

5.2 Virksomhetsmål for utenlandsk utdanning

Mål 2: NOKUT skal bidra til at personer med utenlandsk utdanning effektivt kan benytte kompetansen sin i Norge, og at arbeidslivet og utdanningsinstitusjonene har god informasjon om hva utenlandsk kompetanse tilsvarer i Norge.

5.2.1 Oppdrag og planlagte egeninitierte utviklingstiltak i 2017

Etablere og utvide de nye ordningene for godkjenning og vurdering av utenlandske kvalifikasjoner

Denne prioriteringen består av følgende underområder:

- **Utvide antall land og kvalifikasjoner i godkjenningsordningen for utenlandsk fag- og yrkesopplæring:**
NOKUT etablerte i fjerde kvartal 2016 ordningen med godkjenning av utenlandsk fag- og yrkesopplæring. I startfasen omfattes fem kvalifikasjoner fra to land (Tyskland og Polen). I løpet av 2017 er planen å øke antall land som er omfattet med tre (Estland, Latvia og Litauen) og antall kvalifikasjoner med ti. Vi må samtidig følge opp at sluttbrukerne, det vil si arbeidsgiverne, opplever at ordningen er relevant.
- **Etablere midlertidig vurderingsordning for utenlandsk fagskoleutdanning:**
NOKUT har fått i oppdrag av KD å etablere en godkjenningsordning for utenlandsk fagskoleutdanning. I 2017 skal det etableres en midlertidig vurderingsordning for disse kvalifikasjonene.
- **NOKUTs kvalifikasjonsvurdering for flyktninger:**
NOKUTs kvalifikasjonsvurdering for flyktninger blir startet opp med utgangspunkt i gjennomført pilotprosjekt fra første halvår 2016 og føringer gitt av KD. Ordningen skal i 2017 etableres som permanent supplement til NOKUTs godkjenningsordninger for høyere utdanning.
- **Implementere nye roller ifm modernisert yrkeskvalifikasjonsdirektiv:**
NOKUT er tildelt nye oppgaver når det moderniserte yrkeskvalifikasjonsdirektivet blir del av norsk lovverk i 2017. Oppgavene omfatter varslingsmekanismer, informasjonsansvar, utstedelse av europeisk profesjonskort og statistikkansvar.

Videreutvikle NOKUTs informasjonsrolle og -verktøy for utenlandske kvalifikasjoner

Kjernen i Lisboa-konvensjonen er deling av informasjon om utenlandske kvalifikasjoner gjennom nasjonale informasjonssentre (ENIC-NARIC). Det er potensial for mer effektiv informasjonsdeling til søkere og norske aktører om utenlandske kvalifikasjoner, både kvalitativt og teknologisk. Samtidig har NOKUT nå ansvar for godkjenning av kvalifikasjoner på andre nivåer enn høyere utdanning, og derfor må informasjonen om utenlandske kvalifikasjoner gjennomgås for å sikre at dette også ivaretas.

Utgangspunktet er at god, tilrettelagt og målgruppestyrt informasjon er «hjelp til selvhjelp» som på sikt vil kunne redusere antall henvendelser til NOKUT gjennom besøk, telefoner og e-post. God målgruppetilpasset informasjon vil i noen tilfeller også delvis kunne erstatte behovet for godkjennings- eller vurderingstjenestene våre. Det ligger derfor betydelig gevinstpotensial i å utvikle informasjonsverktøyene både mht. kvalitet for brukerne og effektivitet for NOKUT. Derfor skal oppgradering av verktøy som landdatabasen og GSU-listen prioriteres både med tanke på innhold og nye tekniske

løsninger i 2017. Som en del av utviklingsprosjektet vil vi også vurdere hvordan ordningen med turbourverdinger kan videreutvikles.

Styrke dialog og kontakt med de andre aktørene på godkjennings- og integreringsfeltet

En viktig erfaring fra flyktningkrisen høsten 2015 er at det er behov for bedre dialog og samordning mellom aktørene som arbeider med godkjenning av utenlandsk utdanning og kompetanse. Det gjelder både innen kunnskapssektoren og over mot aktører i andre sektorer med ansvar for autorisasjon, integrering og arbeid. NOKUT har en sentral rolle på godkjenningsfeltet og har et naturlig medansvar for å sikre kontakt og samordning på feltet. NOKUT vil derfor i 2017 bl.a. ta initiativ til ulike dialogmøter og workshops med de andre aktørene.

5.2.2 Overordnet risikovurdering

Det er gjennomført en overordnet risikovurdering både av oppdrag og utviklingstiltak så vel som av driften på de ulike resultatområdene innenfor virksomhetsområdet (vedlegg 5). Departementet har mange krav og forventninger til godkjenningsordningene, både nye og utvidelse av eksisterende, men uten tilstrekkelig finansiering er det generelt høy risiko for at målsettinger ikke vil kunne nås.

Den vanskelige situasjonen forsterkes av at NOKUT står midt i en stor omlegging fra gammelt til nytt saksbehandlingssystem, og startet året med en betydelig søknadskø som ventet på behandling. NOKUT regner med å få kontroll på situasjonen i løpet av første tertial, slik at vi for resten av året kan begynne å ta ut effektiviseringsgevinster av nytt saksbehandlingssystem. Vi har imidlertid måttet nedjustere gevinstpotensialet siden det etter budsjettreduksjonen ikke er midler til nødvendig videreutvikling av søknadssystemet i 2017, og innenfor nåværende driftsramme sannsynligvis heller ikke i 2018.

Fordi det forventes betydelig økt søknadsmengde i 2017 sammenlignet med 2016, er det imidlertid kritisk å komme raskest mulig i gang med å ta ut effektiviseringsgevinster. Ut fra tendensen høsten 2016 og begynnelsen av 2017 er det beregnet at antall søknader på årsbasis ender et sted mellom 8500 og 9000 (mot 7651 i 2016), med en økt andel flyktningesøknader som er krevende å behandle. Det forventes størst økning fra Syria og andre flyktningeland, men også søknader fra de tradisjonelle arbeidsinnvandringslandene har begynt å øke igjen. Risikobildet kan oppsummeres som følger:

Drift:

- Fare for betydelig økt saksbehandlingstid for generell godkjenning av utenlandsk høyere utdanning pga. økt saksmengde kombinert med overgangen til nytt saksbehandlingssystem.

Oppdrag og utviklingstiltak:

- Utilstrekkelig finansiering kombinert med at ressurser må omprioriteres til godkjenning av høyere utdanning, gjør at arbeidet med alle de nye godkjenningsordningene (fag- og yrkesopplæring, fagskole og kvalifikasjonsvurdering for flyktninger) blir forsinket/utsettes.
- Det er i denne situasjonen urealistisk å gjennomføre de to planlagte utviklingstiltakene om hhv. å videreutvikle NOKUTs informasjonsrolle og informasjonsverktøy for utenlandske kvalifikasjoner, og å styrke dialog og kontakt med de andre aktørene på godkjennings- og integreringsfeltet.

5.2.3 Styringsparametere for 2017

Styringsparametere for 2017 inkluderer alle større oppdrag fra KD, egeninitierte utviklingstiltak, samt de driftsområder hvor det er identifisert høy risiko. Nedjustert ambisjonsnivå som følge av budsjettreduksjonen samt risikoreducerende tiltak jmf. risikovurderingen, er fremhevet i kursiv.

Tabell 10 Styringsparameter for 2017 – utenlandsk utdanning

Styringsparameter for 2017 – utenlandsk utdanning	Ambisjonsnivå 2017
<p>Etablere og utvide de nye ordningene for godkjenning og vurdering av utenlandske kvalifikasjoner:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fag og yrkesopplæring • Fagskoleutdanning • Kvalifikasjonsvurdering for flyktninger • Yrkeskvalifikasjonsdirektivet 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Ordningen utvides med 10 nye kvalifikasjoner. <i>Utvidelse med tre nye land UTGÅR</i> ○ Villkår for godkjenning utarbeides i samråd med KD og Fagskolerådet <i>Åpning for søknader UTSETTES til tidligst andre halvår 2017.</i> ○ <i>OPPSTART UTSETTES til 2. tertial, REDUSERT ambisjonsnivå: 50 vurderinger.</i> ○ Innfase nye oppgaver i tråd med oppdraget fra KD
Videreutvikle NOKUTs informasjonsrolle og -verktøy for utenlandske kvalifikasjoner	<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>Tiltaket UTGÅR</i> (NOKUT vil dog oppdatere landdatabase og GSU-liste som normalt)
Styrke dialog og kontakt med de andre aktørene på godkjennings- og integreringsfeltet	<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>Tiltaket UTGÅR</i> (NOKUT vil dog pleie og opprettholde eksisterende relasjoner)
Begrense økningen i saksbehandlingstid på generell godkjenning av utenlandsk høyere utdanning og effektivisere saksbehandlingen	<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>REDUSERT ambisjonsnivå for saksbehandlingstid:</i> <ul style="list-style-type: none"> ○ <i>Gj.sn. saksbeh.tid for året som helhet < 2,5 måneder</i> ○ <i>Gj.sn. saksbeh.tid for søknader fra Syria < 4,5 måneder</i> ○ <i>REDUSERT ambisjonsnivå for gevinstrealisering ifm. ny IKT: Lønnskostnad pr. søknad ultimo 2017 skal være 968 kr mot 1129 kr i 2016 (Opprinnelig ambisjonsnivå før budsjettreduksjon var 859 kr)</i> ○ Gjennomføre aktiviteter iht plan for å håndtere videre forbedringer av arbeidsformer og teknisk løsning ○ Løpende gjennomføre vurderinger av tillit/notoritet av dokumenter fra Syria og andre flyktingeland.

5.3 Virksomhetsmål for NOKUT som organisasjon

Mål 3: NOKUT skal ha en effektiv forvaltning av virksomheten, kompetansen og ressursene - i samsvar med samfunnsoppdraget og internasjonale standarder på området

5.3.1 Planlagte egeninitierte utviklingstiltak i 2017

Gjennom flere nye oppgaver og økt etterspørsel etter NOKUTs tjenester har organisasjonen hatt en sterk vekst de siste årene. For å sikre en effektiv implementering av nye oppgaver og riktig prioritering av ressursene både på kort og lang sikt vil vi prioritere følgende områder:

Realisere gevinster gjennom implementering av nye IKT-systemer og nye arbeidsformer

Som følge av at hovedprosessene på utlandsområdet nå er digitalisert, vil vi i 2017 ha særlig oppmerksomhet på å realisere det gevinstpotensialet som er identifisert. IKT-utviklingen skal gi kvalitative og kvantitative gevinster gjennom bedre brukergrensesnitt og effektivisering av saksbehandlingen. Vi har så langt grunn til å tro at de nye løsningene allerede har gitt samfunnsmessige gevinster i form av god brukervennlighet og økt tilgjengelighet til NOKUT. Det er utformet en ny forvaltningsmodell som sammen med høy ledelsesoppmerksomhet skal sikre at nye arbeidsformer blir implementert, så vel som at nye gevinstmuligheter blir identifisert og lagt inn i produktkøen.

Det er inngått ny rammeavtale med ekstern systemleverandør, og i løpet av første halvår vil bl.a. søknadsprosessene i tilsynsavdelingen digitaliseres. For øvrig vil det i løpet av året bli utarbeidet en langsiktig plan/produktkø som gir tydelig retning for IKT-utviklingen de neste årene.

Videreutvikle organisasjon og kompetanse med særlig vekt på strukturer for samarbeid på tvers

På organisasjonsområdet vil vi særlig vektlegge struktur og prosesser som styrker samarbeid og samordning på områder som har faglige fellesnevner på tvers av avdelingene og som gjerne krever samordning mot eksterne interessenter, herunder KD. Det er i den forbindelse ønskelig å etablere noen nye felles faglige fora på prioriterte områder. Med et nedjustert ambisjonsnivå prioriteres forum for fagskoleutdanning.

I tillegg har vi i Utviklingsplanen for kultur og kompetanse 2015 – 20 definert noen prioriterte handlinger både felles og i de enkelte enheter som videreføres inn i 2017. Vi vil blant annet videreføre tiltak innen lederutvikling og prosjektstyring, i tillegg til å ha systematisk fokus på utvikling av kjernekompetanseområdene. Våre nøkkelord; etterrettelig- imøtekommende – nytenkende skal være en integrert del av organisasjons- og kompetanseutviklingsarbeidet.

Styrke kommunikasjonen og profileringen overfor sentrale interessentgrupper

NOKUT ønsker å skreddersy kommunikasjonen og profileringen av organisasjonen og arbeidet vårt tydeligere overfor sentrale interessentgrupper. Resultater fra en interessentundersøkelse gjennomført høsten 2016 blir viktig i dette arbeidet. NOKUT legger for 2017 særlig opp til å styrke dialogen med styrene og ledelsen ved de største utdanningsinstitusjonene. NOKUTs nettsider skal også videreutvikles.

5.3.2 Overordnet risikovurdering

Det er gjennomført en overordnet risikovurdering både av utviklingstiltakene og driften av organisasjonen (vedlegg 5). Risikoen på organisasjonsområdet er i særlig grad knyttet til om vi lykkes med å hente ut effektiviseringsgevinstene knyttet til IKT-investeringene, og den generelle ubalansen det er mellom oppdrag/føringer fra KD og finansiering/kapasitet på alle virksomhetsområder. Risikobildet kan oppsummeres som følger:

Drift:

- Ubalansen mellom finansiering, oppdrag og kapasitet har resultert i høy risiko på alle virksomhetsområder. Det mest alvorlige er at NOKUT med et tilsvarende aktivitetsnivå i 2018 som i 2017 ikke vil kunne finansiere videre digitalisering av tjenestene. Det vil heller ikke være midler til tilstrekkelig vedlikehold av allerede utviklet IKT-infrastruktur.

- Fare for tap av fokus og effektivitet i hele organisasjonen i forbindelse med usikre eksterne rammebetingelser (eksternt styrt omorganisering/oppsplitting av organisasjonen med mulig utflytting fra Oslo som resultat).

Utviklingstiltak:

- Manglende realisering av gevinster som følge av IKT-investeringene. Størst risiko er knyttet til om vi klarer å effektivisere de interne arbeidsformene i samsvar med gevinstpotensialet. Knyttet til dette planla NOKUT å etablere en intern IKT-organisasjon som skulle redusere behovet for eksternt konsulentbistand, og som skulle bidra til å sikre effektiv implementering av nye løsninger. Siden IKT-investeringene må reduseres som følge av budsjettkuttet og planlagt oppbemanning må nedjusteres, har dette området særlig høy risiko.

5.3.3 Styringsparametere for 2017

Styringsparametere for 2017 inkluderer alle større oppdrag fra KD, egeninitierte utviklingstiltak, samt de driftsområder hvor det er identifisert høy risiko. Nedjustert ambisjonsnivå som følge av budsjettreduksjonen samt risikoreduserende tiltak jmf. risikovurderingen, er fremhevet i kursiv.

Tabell 11 Styringsparametere for 2017 – NOKUT som organisasjon

Styringsparameter for 2017 – NOKUT som organisasjon	Ambisjonsnivå 2017
Realisere gevinster gjennom implementering av nye IKT-systemer og nye arbeidsformer, herunder sikre tilstrekkelig kapasitet til å implementere og forvalte nye løsninger	<ul style="list-style-type: none"> ○ Digitalisere virksomhetsprosessene innen norsk utdanning, utenlandsk utdanning og andre områder i produktkøen (<i>MED NEDJUSTERT AMBISJONSNIVÅ TILPASSET LAVERE BUDSJETTRAMME</i>) ○ Forankre og implementere ny forvaltningsmodell, herunder iverksette én ny stilling som IKT-forvalter/overordnet brukerstøtte ○ Inngå ny rammeavtale om konsulentbistand til utviklings- og implementeringsoppgaver
Videreutvikle organisasjon og kompetanse med særlig vekt på strukturer for samarbeid på tvers	<ul style="list-style-type: none"> ○ Etablere fora for samarbeid på tvers i organisasjonen innenfor - fagskoleutdanning <i>-kvalifikasjonsrammeverket UTGÅR</i> <i>-internasjonalt samarbeid UTGÅR</i> ○ Videreføre tiltak innen lederutvikling, prosjektledelse/styring og identifiserte kjernekompetanseområder
Styrke kommunikasjonen og profileringen overfor sentrale interessentgrupper	<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>Tiltaket UTGÅR</i> (bortsett fra ferdigstilling av nye nettsider)
Prioritere kapasitet til utviklingstiltakene, nødvendig drift og fremtidige IKT-investeringer	<ul style="list-style-type: none"> ○ Sikre gevinstrealisering som følge av digitalisering (se konkretisering under mål 2 om utenlandsk utdanning) ○ Effektivisere ressursbruken gjennom året med blant annet reduserte reisekostnader tilsvarende minst 10% ○ Sikre god, løpende økonomistyring og prioritering av oppgaver ○ <i>God dialog med KD om NOKUTs utfordringer og budsjettbehov, særlig fra og med 2018, med mål om å sikre et driftsbudsjett som er bærekraftig med tanke på løpende drift av lovpålagte oppgaver samt oppdrag og utviklingstiltak, og som samtidig gir rom for vedlikehold av eksisterende IKT-infrastruktur og videre utvikling.</i>
Begrense effektivitetstapet som følge av uklare eksterne rammebetingelser	<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>Så langt det er mulig stimulert organisasjonen til å ha fokus på kjerneoppgavene.</i>

5.4 Budsjett 2017

Styrets vedtatte budsjett for 2017 er basert på mottatt tildelingsbrev fra 23. desember 2016 og føringer fra møtet med KD 13. januar 2017. Noen særskilte kommentarer tilknyttet driftsinntektene omtales etter tabellen fulgt av budsjettvirkninger av hovedprioriteringene (styringsparameterne).

Tabell 12 Budsjett 2017

Budsjett	
2017	
Driftsinntekter	(tall i tusen kroner)
Ordinære driftsmidler, kapittel 280, post 01	129 558
Forutsetter overføringer fra 2016 til 2017, inntil 5% på kap 280, post 01	3 600
Forutsetter overføringer fra 2016 til 2017, inntil 5% på kap 226, post 21	850
Øremerkede midler til Nasjonal Deleksamen	9 250
Øremerkede midler til internasjonal rådgivningsgruppe for grunnskolelærerutdanninger	4 000
Øremerkede midler til IKT prosjektet, kap 281, post 01	2 800
Særskilte driftsutgifter, kap 280 post 21	10
Sum bevilgninger fra KD i 2017	150 058
Salgsinntekter fra kurs/konferanser, inntektskrav kap 3280, post 02	1 225
Prosjektmidler, tilskudd fra EU-prosjekter	1 657
Prosjektmidler, tilskudd fra SIU	2 674
Brutto benyttes til investeringsformål	-10 409
Utsatt inntekt fra forpliktelser knyttet til investeringer (avskrivning)	1 054
SUM DRIFTSINNTEKTER	146 259

Budsjett	
2017	
Driftskostnader	
Lønn og sosiale kostnader, inkl honorarer til sakkyndige for alle virksomhetsområder	106 523
Sum lønn og sosiale kostnader	106 523
Husleie	7 311
Andre kostnader til drift av lokaler	2 646
Leie av maskiner, inventar og lignende	724
Mindre utstyrsanskaffelser	528
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	50
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	45
Konsulenter og kjøp av tjenester fra eksterne	10 685
Kontorrekvisita, trykksaker, kurs og seminarer	4 685
Telefon, porto o.l.	1 135
Reisekostnader	7 524
Profilering og bevertning	1 863
Kontingenter, gaver	190
Øvrige driftskostnader	1 296
Sum andre driftskostnader	38 681
Beregnete avskrivninger på inventar og IKT utstyr	1 054
Sum avskrivninger	1 054
SUM DRIFTSKOSTNADER	146 259

5.4.1 Driftsinntekter

Utover ordinær driftstildeling og øremerkede midler fra KD, legger budsjettet til grunn overføringer fra 2016 til 2017. NOKUT kan søke om overføring på inntil 5% av ubrukt driftsbevilgning fra 2016 til 2017 iht. Bevilgningsreglementet. Salgsinntektene fra kurs/konferanser budsjetteres noe lavere enn tildelingsbrevet på kapittel 3280 post 02 tilsier. På grunn av budsjettssituasjonen må NOKUT redusere antall konferanseaktiviteter. Selv med én NOKUT-konferanse og noen mindre seminarer, vil nok inntektene ikke tilsvare 1,353 mill. kroner som tildelingsbrevet legger opp til. NOKUT budsjetterer med inntekter fra EU-prosjekter som vi er involverte i. Det samme gjelder prosjektmidler fra Students at Risk (SIU) knyttet til søknadsbehandling. NOKUT kan ta disse midlene til inntekt avhengig av aktivitetsnivået og kostnadene i prosjektet. Når det gjelder investeringer og avskrivninger, er det

beregnet fortsatt investeringer i IKT-prosjektet e-Sam. Så lenge dette regnes som en immateriell eiendel under utvikling, er det ikke avskrivning på eiendelen, og inntekten her er fortsatt lav.

5.4.2 Budsjettvirkning av hovedprioriteringene

Budsjettvirkningen av hovedprioriteringene er i hovedsak knyttet til lønnskostnader som er finansiert over NOKUTs driftsbevilgning. Nedenfor oppgis kun budsjettvirkninger av eksplisitte driftskostnader samt lønnskostnader der hvor disse finansieres av øremerket bevilgning på kapittel 281.

Gjennomføre oppdrag fra KD

Nasjonal deleksamen er tildelt øremerkede midler på 9,250 mill. kroner i budsjettet for 2017. Dette finansierer honorarer til sakkyndige for utvikling av eksamenene, så vel som honorarer til sensorer. Dertil kommer også noe reisekostnader. Dessuten finansieres lønnskostnader for ansatte i prosjektet med 1,890 mill. kroner. *Kombinerte fagevalueringer* finansieres innenfor NOKUTs eget driftsbudsjett, og det er budsjettert med 0,876 mill. kroner til paneler og referansegruppe. Alle honorarforpliktelser har blitt skjøvet til 2018 fordi det ikke er rom for å ta disse i 2017 innenfor tildelt ramme. *EUROMA-prosjektet* budsjetteres med 0,280 mill. kroner til avsluttende seminarer. *Internasjonal ekspertgruppe for å løfte grunnskolelærerutdanningene til masternivå* er tildelt 4,0 mill. kroner. Dette dekker honorarer og reiser for rådgivningsgruppen, gjennomføring av seminarer, oversettelser og såkornsmidler. I tillegg finansieres lønnskostnader for ansatte i prosjektet med 1,830 mill. kroner.

Implementere ny studietilsynsforskrift

Arbeidet med studietilsynsforskriften krever interne ressurser og budsjettvirkningen utgjør en andel av det totale lønnsbudsjettet. Utover lønnsbudsjettet settes det av totalt 2,480 mill. kroner i kostnader for periodisk tilsyn, indikasjonsbasert tilsyn og hendelsesbasert tilsyn. Dette er i hovedsak honorarer, reiser og noe seminar for sakkyndige. For akkrediteringer budsjetteres det med 5,188 mill. kroner i tillegg til interne ressurser. Dette omfatter i hovedsak honorarer og reisekostnader knyttet til to universitetsakkrediteringer, én fagområdegodkjenning, og midler til akkrediteringer av master/bachelor søknader og fagskolesøknader.

Videreutvikle arbeidet med kunnskapsgrunnet om utdanningskvalitet

Arbeidet krever interne ressurser hvor budsjettvirkningen utgjør en andel av lønnsbudsjettet. Utover dette budsjetteres NOKUT med 1,830 mill. kroner til arbeidet med Studiebarometeret og Underviserundersøkelsen. Dette inkluderer kostnader til videreutvikling av nettportalen, datafangst og tilrettelegging av data så vel som seminar for sektoren.

Begrense økning i saksbehandlingstid for akkrediteringssøknader og sikre tilsynsaktivitet på et minimumsnivå

Dette må gjøres innenfor det totale lønnsbudsjettet, se også implementering av studietilsynsforskrift.

Sikre kapasitet til å fremskaffe nødvendig faktagrunnlag til arrangementer og fagpolitisk rådgivning

Arbeidet krever interne ressurser og budsjettvirkningen faller inn under det totale lønnsbudsjettet. Arrangementer som frokostmøter er budsjettert med inntil 0,380 mill. kroner.

Etablere og utvide de nye ordningene for godkjenning og vurdering av utenlandske kvalifikasjoner

Arbeidet krever interne ressurser og budsjettvirkningen faller inn under det totale lønnsbudsjettet.

Føringene innenfor tildelingen betyr at det er hensiktsmessig for NOKUT å bygge opp kapasitet på *utenlandsk fag- og yrkesopplæring (FYO)* og *fagskoleutdanning* i form av nye faste stillinger, og budsjettet gir rom for tre nye stillinger til dette arbeidet. FYO budsjetteres med 1,800 mill. kroner knyttet til honorarer til sakkyndige fra de faglige rådene som er myndighetenes rådgivende organ for fag- og yrkesopplæringen. Det antas også å være behov for translatører og oversettelsebistand, men omfanget vil kunne avhenge av rekrutteringen.

NOKUTs kvalifikasjonsvurdering for flyktninger starter opp i liten skala i 2017, og budsjettvirkningen er i hovedsak knyttet til årsverk. Det samme gjelder for oppdraget *implementere nye roller ifbm modernisert yrkeskvalifikasjonsdirektiv*, men her er det i tillegg budsjettet med kostnader på 0,350 mill. kroner knyttet til oversettelser og reiser.

Videreutvikle NOKUTs informasjonsrolle for utenlandske kvalifikasjoner

Det er ikke rom for å tildele midler innenfor NOKUTs budsjettramme i 2017 til dette tiltaket utover de interne ressursene som trengs for å oppdatere landdatabasen og GSU-lista.

Styrke dialog og kontakt med de andre aktørene på godkjennings- og integreringsfeltet

Det er ikke rom for å prioritere særskilte midler til dette tiltaket i 2017. Tiltak for å pleie og opprettholde eksisterende relasjoner må gjøres innenfor NOKUTs totale budsjettramme.

Begrense økningen i saksbehandlingstid på generell godkjenning av utenlandsk høyere utdanning og effektivisere saksbehandlingen

Arbeidet krever interne ressurser og budsjettvirkningen faller inn som en del av det totale lønnsbudsjettet. Dette har høy prioritering og vil medføre ressursallokeringer internt i virksomheten, særlig i første kvartal. Samtidig er generell godkjenning et område hvor NOKUTs målsetting er gevinstrealisering etter innføring av digital søknadsbehandling.

Realisere gevinster gjennom implementering av nye IKT-systemer og nye arbeidsformer, herunder sikre tilstrekkelig kapasitet til å implementere og forvalte nye løsninger

Tildelingen for 2017 tilsier at NOKUT må redusere omfanget av nye produkter sammenlignet med tidligere planer. Det budsjetteres med en total ramme på 12,979 mill. kroner på IKT-utvikling, og det vil være høyt fokus på at gevinstene identifiseres og hentes ut. Innenfor lønnsbudsjettet er det rom for én ny stilling som IKT-forvalter.

Videreutvikle organisasjon og kompetanse med særlig vekt på strukturer for samarbeid på tvers

NOKUT budsjetteres med 0,819 mill. kroner på ulike tiltak og behov innenfor organisasjonsutvikling. Dette inkluderer også interne seminarer.

Styrke kommunikasjonen og profileringen overfor sentrale interessentgrupper

Det budsjetteres med 0,500 mill. kroner for å utvikle NOKUTs nettsider. Aktiviteter som følge av resultatet fra interessentanalysen vil måtte gjennomføres innenfor den totale budsjettrammen.

Prioritere kapasitet til utviklingstiltakene, nødvendig drift og fremtidige IKT-investeringer

NOKUT har en målsetting om å redusere administrativ ressursbruk, herunder reisekostnader, i løpet av året med 10% i forhold til budsjett. Dette for å kunne bidra til overføringer til neste år som kan finansiere en del av nødvendige IKT-investeringer.

Begrense effektivitetstapet som følge av uklare eksterne rammebetingelser

Ingen direkte budsjettvirkning

6 Årsregnskap

Årsregnskapet skal gi et dekkende bilde av virksomhetens disponible bevilgninger, regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld. Rapportering skjer i henhold til R-115 fra Finansdepartementet, brev fra KD av 15.12.2015 og er lik rapporteringspakken for 2016 avgitt til DBH. NOKUT fører regnskap i henhold til et periodisert virksomhetsregnskap etter de anbefalte statlige regnskapsstandardene (SRS) fra 01.01.2014. Samtidig er NOKUT bruttobudsjettert og rapporterer kontantregnskapet månedlig til Statsregnskapet.

6.1 Ledelseskomentarer til årsregnskapet 2016

NOKUTs formål

NOKUT – Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen – er et statlig uavhengig faglig forvaltningsorgan under KD med kompetanse innenfor norsk og utenlandsk høyere utdanning og fagskoleutdanning. NOKUT skal bidra til at alle utdanninger ved norske universiteter, høyskoler og fagskoler har tilfredsstillende kvalitet, at flest mulig utdanninger er fremragende og at samfunnet er godt informert om tilstanden i sektoren. NOKUT skal bidra til at personer med utenlandsk utdanning effektivt kan benytte kompetansen sin i Norge, og at arbeidsliv og utdanningsinstitusjoner har god informasjon om hva utenlandsk kompetanse tilsvarer i Norge. NOKUT skal ha en effektiv forvaltning av virksomheten, kompetansen og ressursene – i samsvar med samfunnsoppdraget og internasjonale standarder. NOKUTs mandat og oppgaver er definert i Lov om universiteter og høyskoler og i Lov om fagskoler med tilhørende forskrift om kvalitet i høyere utdanning.

Vurdering av NOKUTs drift

NOKUTs ordinære drift har i det vesentlige vært i tråd med planlagt omfang og fremdrift.

NOKUT har økt antall rapporterte årsverk fra 84 ved utgangen av 2015 til 103 ved utgangen av 2016 – dette fordelt på 125 ansatte. Hovedårsaken til økningen er den nye godkjenningsordningen for fag- og yrkesopplæring og implementering av nye øremerkede prosjekter slik som grunnskolelærerutdanningen på masternivå. I tillegg kommer flere engasjementer knyttet til godkjenning av høyere utenlandsk utdanning i etterkant av flykningestrømmen 2015. Det er også prioritert økt kapasitet innenfor utredning- og analyseområdet. Som følge av økningen i antall ansatte, har NOKUT også måttet styrke stab- og støttefunksjoner.

IKT-utviklingsprosjektet e-Sam har gått iht plan. Så lenge e-Sam anses for å være under utvikling, tilkommer det ikke avskrivninger. Når søknadsportalen for norsk utdanning overleveres til drift, er det aktuelt å starte avskrivning. Investering i IKT-utvikling vil føre til økte kostnader til drift og vedlikehold, og effekten i 2016 ser vi for eksempel på økte lisenskostnader. NOKUT har også investert i nytt videokonferanseutstyr og annet utstyr som kan hjelpe oss å utnytte møteroms-kapasiteten bedre nå som vi er flere ansatte. God utnyttelse av dette vil bidra til lavere reisekostnader. Vi har i tillegg oppgradert dataskjermene til alle ansatte og vil på den måte få mer effektiv support i etterkant.

Vesentlige avvik mellom periodisert resultatbudsjett og resultatregnskap

Resultatregnskapet reflekterer en prinsippendring i regelverket (SRS10) som gjelder inntektsføring av bevilgninger. Regnskapsført bevilgning spiller fra 2016 av regnskapsførte kostnader. Denne prinsippendringen var ikke hensyntatt i budsjetteringen - der budsjetterte vi med et underskudd fordi vi forventet overføringer fra 2015 til 2016 som ikke skulle være med som en del av driftsinntektene.

NOKUT hadde i 2016 et inntektskrav på 1,317 mill. kroner relatert til salgsinntekter av kurs og konferanser. Dette er mulig dersom NOKUT får inntekter fra minst tre konferanser i året. Det ble kun gjennomført én dagskonferanse i 2016, samt et par seminarer hvor det var deltakeravgift, og inntektene i 2016 ble derfor mye mindre enn budsjettet. Dette resulterte også i lavere driftskostnader. Til sammenligning ble det i 2015 gjennomført tre konferanser.

Avvik mellom budsjetterte driftskostnader og årsregnskapet viser et mindreforbruk på 4,644 mill. kroner, og det er fire hovedårsaker til dette. Det var budsjettet med noe høyere konsulentkostnader enn det som påløp bl.a. innenfor fag- og yrkesopplæring hvor det ikke ble behov for translatører/oversettertjenester fordi nye NOKUT-ansatte hadde aktuell språkkompetanse. Oppgradering av server til nokut.no ble regnskapsmessig vurdert til å være en investering i stedet for konsulenttjenester. Budsjettet for husleie inkludert utvidelse av lokalene og felleskostnader hadde et for høyt estimat. I tillegg påløp det noe mindre reiseutgifter enn opprinnelig beregnet. Reisekostnader påvirkes særlig av hvor sakkyndige holder til, og hvor i Norge tilsyn gjennomføres – på den måten kan kostnaden variere fra år til år.

Utviklingen i ubrukte bevilgninger og avregning med statskassen

For å bidra til å finansiere IKT-utviklingen har NOKUT vært, og vil fortsatt være, avhengig av å kunne overføre midler til påfølgende år. Overføringsmuligheten begrenses til 5% av driftstildelingen. NOKUT fikk overført 3,988 mill. kroner på driftskapittel 280 fra 2015 til 2016 som følge av utsatt aktivitet, og vil søke om overføring av total 4,935 mill. kroner til 2017 .

Økning i avregning med statskassen i balansen skyldes i hovedsak økte ubrukte eksterne prosjektmidler. I løpet av 2016 har NOKUT blitt involvert i flere EU-prosjekter. Dette er prosjekter som særlig drar nytte av NOKUTs kompetanse innenfor utenlandsk utdanning. Mottatte midler skal dekke prosjektarbeid i perioden 2016-2018.

Gjennomførte investeringer i perioden og planlagte investeringer i senere perioder

Investeringer i immaterielle eiendeler i 2016 er knyttet til milepælsutbetalinger i arbeidet med IKT-prosjektet e-Sam, rettigheter til nytt arkivsystem Public 360 og oppgradering av en server. Det vil fortsatt være store behov for investeringer i IKT-utvikling i NOKUT de neste årene.

Investeringer i datautstyr gjøres i takt med utstyrets levetid og nyansettelser, og det samme gjelder supplering av inventar.

Ekstern revisor

Riksrevisjonen er ekstern revisor og reviderer årsregnskapet for NOKUT.

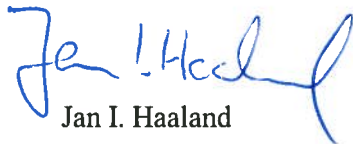

Bekreftelse

Vi bekrefter at årsregnskapet er avlagt i henhold til Bestemmelser om økonomistyring i staten, rundskriv R-115 fra Finansdepartementet og krav fra KD med opplysninger om eventuelle avvik. Vi bekrefter at årsregnskapet gir et dekkende bilde av NOKUTs disponible bevilgninger, regnskapsførte utgifter og inntekter, eiendeler og gjeld som helhet pr 31. desember 2016.

Lysaker, 8 mars 2017

Lise Iversen Kulbrandstad
styreleder

Jan I. Haaland

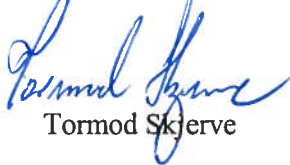

Svein Harald Larsen

Jon Erik Svendsen

Susann Strømsvåg
Susann Strømsvåg

Christoffer Błaalid
Christoffer Błaalid

Randi Skår

Tormod Skjerve

Kim Kantardijev

6.2 Bevilgningsrapportering og artskontorrapportering

Prinsippnote

Regnskap for statlige virksomheter er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten ("bestemmelsene"), fastsatt 12. desember 2003 med endringer, senest 5. november 2015. Regnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av KD. Det er utarbeidet en egen prinsippnote til virksomhetsregnskapet som føres i tråd med de statlige regnskapsstandardene (SRS).

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet. Oppstillingen av artskontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser grupper av kontoer som inngår i mellomværende med statskassen.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og artskontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 - de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- a) Regnskapet følger kalenderåret
- b) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret
- c) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp
- d) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet

Oppstillingene av bevilgnings- og artskontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene korresponderer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen "*Netto rapportert til bevilgningsregnskapet*" er lik i begge oppstillingene.

Alle statlige virksomheter er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.8.1. NOKUT som er en bruttobudsjettert virksomhet, tilføres ikke likviditet gjennom året. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som virksomheten har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet virksomheten har fullmakt til å disponere. Oppstillingen viser alle finansielle eiendeler og forpliktelser som NOKUT står oppført med i statens kapitalregnskap. Kolonnen "samlet tildeling" viser hva NOKUT har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver kombinasjon av kapittel/post.

Mottatte fullmakter til å belaste en annen virksomhets kombinasjon av kapittel/post (belastningsfullmakter) vises ikke i kolonnen for samlet tildeling, men er omtalt i note B til bevilgningsoppstillingen. Utgiftene knyttet til mottatt belastningsfullmakt er bokført og rapportert til statsregnskapet og vises i kolonnen for regnskap.

Avgitte belastningsfullmakter er inkludert i kolonnen for samlet tildeling, men bokføres og rapporteres ikke til statsregnskapet fra virksomheten selv. Avgitte belastningsfullmakter bokføres og rapporteres av virksomheten som har mottatt belastningsfullmakten og vises derfor ikke i kolonnen for regnskap. De avgitte fullmaktene fremkommer i note B til bevilgningsoppstillingen.

Artskontorrapporteringen viser regnskapstall virksomheten har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. NOKUT har en trekkrettighet for disponible tildeling på konsernkonto i Norges Bank. Tildelte midler på utgiftssiden vises ikke som inntekt i oppstillingen.

NOKUT utarbeider ikke noter til oppstillingen av artskontorrapporteringen, fordi NOKUT har et virksomhetsregnskap etter de statlige regnskapsstandardene (SRS) med tilhørende noter. Det er utarbeidet egen prinsippnote til virksomhetsregnskapet.

Bevilgningsrapport

Oppstilling av bevilgningsrapportering for bruttobudsjetterte virksomheter							
Utgifts- kapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling	Regnskap 31.12.2016	Merutgift (-) og mindreutgift
226	Kvalitet i grunnopplæringen	21	Spesielle driftsutgifter	A, B	17 000	16 151	849
280	Felles enheter	01	Driftsutgifter	A, B	91 975	87 581	4 394
280	Felles enheter	21	Spesielle driftsutgifter	A, B	10	618	-608
281	Felles utgifter for universiteter og høyskoler	01	Driftsutgifter, kan nyttes under post 70	A, B	31 140	30 640	500
1633	Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift	01	Driftsutgifter			7 576	
<i>Sum utgiftsført</i>					140 125	142 566	
Inntekts- kapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst		Samlet tildeling	Regnskap 31.12.2016	Merinntekt og mindreinntekt (-)
3280	Felles enheter	01	Eksterne inntekter		10	618	608
3280	Felles enheter	02	Salgsinntekter m.v.		1 317	509	-808
5309	Tilfeldige inntekter	29	Ymse		0	144	
5700	Arbeidsgiveravgift	72	Arbeidsgiveravgift		0	10 346	
<i>Sum inntektsført</i>					1 327	11 617	
<i>Netto rapportert til bevilgningsregnskapet</i>						130 949	
Kapitalkontoer							
60080301 Norges Bank KK /innbetalinger						7 469	
60080302 Norges Bank KK/utbetalinger						-134 383	
7028111 Endring i mellomværende med statskassen						-4 035	
<i>Sum rapportert</i>						0	
Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet							
Konto	Tekst				Regnskap 31.12.2016	Regnskap 31.12.2015	Endring
702811	Mellomværende med statskassen				-7 887	-3 852	-4 035

Note A

Note A Forklaring av samlet tildeling for bruttobudsjetterte virksomheter			
Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
226.21		17 000	17 000
280.01	3 988	87 987	91 975
280.21		10	10
281.01		31 140	31 140
SUM			140 125

Note B

Note B Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år for bruttobudjetterte virksomheter (skal brukes bare i årsregnskapet)

Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-) mandreutgift	Utgiftsført av andre i hit avgitte belastningsfullmakter	Merutgift(-) mandreutgift etter avgitte belastningsfullmakter	Standard refusjoner på inntektspostene 15-18	Mer-/mindreinntekt iht merinntektsfullmakt	Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Innsparinger	Sum grunnlag for overføring	Maks overførbart beløp *	Mulig overførbart beløp beregnet av virksomheten
226.21		849		849					849	850	849
280.01		4 394		4 394		-808			3 586	4 399	3 586
280.21		-608		-608		608			0	0	0
281.01		500		500					500	1 557	500

*Maksimalt beløp som kan overføres er 5% av årets bevilgning på driftspostene 01-29, unntatt post 24 eller sum av de siste to års bevilgning for poster med stikkordet "kan overføres". Se rundskriv R-2/2013 for mer detaljert informasjon om overføring av ubrukte bevilgninger.

Forklaring til bruk av budsjettfullmakter

Fullmakt til å overskrive driftsbevilgninger mot tilsvarende merinntekter: Under kapittel 280 post 21 føres utgifter tilknyttet oppgaver hvor NOKUT får eksterne midler. Dette forutsetter merinntekt på kapittel 3280 post 01 i henhold til fullmakt fra KD.

Mulig overførbart beløp: NOKUTs ubrukte bevilgning på kapittel 280 post 01 beløper seg til 3,586 mill. kroner etter at mindreinntekten på kapittel 3280 post 02 er hensyntatt. Dette er lagt til grunn for beregning av overførbart beløp under kapittel 280 post 01. KD har også gitt signaler om mulig overføring på øvrige poster. På kapittel 0226 post 21 er det 0,849 mill. kroner i ubrukt bevilgning, og på kapittel 0281 post 01 utgjør ubrukt bevilgning 0,500 mill. kroner. Det vil bli søkt om overføring til 2017 for disse midlene.

Artskontorrapportering

Virksomhet: NOKUT

Oppstilling av artskontorrapporteringen for bruttobudsjetterte virksomheter

	Note	31.12.2016	31.12.2015	Referanse
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet				
Innbetalinger fra gebyrer				AR.011
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer		618	1 241	AR.012
Salgs- og leieinnbetalinger		509	2 266	AR.013
Andre innbetalinger				AR.014
Sum innbetalinger		1 127	3 507	AR.1
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet				
Utbetalinger til lønn		85 255	67 863	AR.021
Andre utbetalinger til drift		36 131	44 395	AR.025
Sum utbetalinger		121 386	112 258	AR.2
Netto rapporterte driftsutgifter		120 259	108 751	AR.3
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet				
Innbetaling av finansinntekter				AR.015
Sum investerings- og finansinntekter		0	0	AR.15
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet				
Utbetalt til investeringer		13 604	6 584	AR.023
Utbetalt til kjøp av aksjer				AR.024
Utbetaling av finansutgifter				AR.026
Sum investerings- og finansutgifter		13 604	6 584	AR.20
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter		13 604	6 584	AR.25
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten				
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.				AR.041
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten		0	0	AR.4
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten				
Utbetalinger av tilskudd og stønader*				AR.051
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten		0	0	AR.5
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler¹⁾				
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700)		10 346	8 167	AR.061
Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309)		144	124	AR.062
Nettoføring for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633)		7 576	4 782	AR.063
Sum inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler		-2 914	-3 509	AR.6
Netto utgifter rapportert til bevilgningsregnskapet		130 949	111 826	AR.7
Oversikt over mellomværende med statskassen		31.12.2016	31.12.2015	
Eiendeler og gjeld²⁾				
Fordringer		42	7	AR.081
Kasse				AR.082
Bankkontoer med statlige midler utenfor Norges Bank				AR.083
Skyldig skattetrekk		-4 503	-3 642	AR.084
Skyldige offentlige avgifter		-106	-21	AR.085
Annen gjeld (EU-midler o.l.)		-3 320	-196	AR.086
Sum mellomværende med statskassen		-7 887	-3 852	AR.8

1) Andre ev. inntekter/utgifter rapportert på felleskapitler spesifiseres på egne linjer ved behov.

2) Spesifiseres på egne linjer ved behov.

6.3 Virksomhetsregnskapet etter SRS

6.3.1 Prinsippnote for virksomhetsregnskap etter SRS

Generelle regnskapsprinsipper

Regnskapet er satt opp i samsvar med de Statlige Regnskapsstandardene (SRS 2015) og de tilhørende veiledningsnotatene som er utarbeidet av Finansdepartementet og Direktoratet for økonomistyring med KDs tilpasninger for universitets- og høyskolesektoren.

Inntekter

Inntekt fra bevilgninger og inntekt fra tilskudd og overføringer resultatføres i den perioden da aktivitetene som inntektene er forutsatt å finansiere er utført, jf. SRS 10, det vil si i den perioden kostnadene påløper (motsatt sammenstilling). Den andelen av inntekt fra bevilgninger og tilsvarende som benyttes til anskaffelse av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler som balanseføres, inntektsføres ikke på anskaffelsestidspunktet, men avsettes i balansen på regnskapslinjen *Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler*. I takt med kostnadsføringen av avskrivninger av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler inntektsføres et tilsvarende beløp fra avsetningen *Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler*. Periodens inntektsføring fra avsetningen resultatføres som inntekt fra bevilgninger.

Inntekter som forutsetter en motytelse er behandlet etter bestemmelsene i SRS 9, og er resultatført i den perioden rettigheten til inntekten er opptjent. Slike inntekter måles til verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet. Inntekter fra salg av tjenester anses som opptjent på det tidspunktet krav om vederlag oppstår.

Kostnader

Kostnader ved virksomhet som er finansiert av bevilgninger eller midler som skal behandles tilsvarende, er resultatført i den perioden kostnaden er pådratt eller når det er identifisert en forpliktelse.

Kostnader som vedrører transaksjonsbaserte inntekter er sammenstilt med de tilsvarende inntekter og kostnadsført i samme periode. Prosjekter innen oppdragsvirksomhet er behandlet etter metoden løpende avregning uten fortjeneste. Fullføringsgraden er målt som forholdet mellom påløpte kostnader og totalt estimerte kontraktskostnader.

Tap

Det er ikke foretatt en generell vurdering knyttet til latente tap i aktive oppdragsprosjekter. Eventuelle tap konstateres først ved avslutning av prosjektet, og er som hovedregel kostnadsført når en eventuell underdekning i prosjektet er endelig konstatert. For aktive prosjekter hvor det er konstatert sannsynlig tap, er det avsatt for latente tap.

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmiddel/langsiktig gjeld. Fordringer er klassifisert som omløpsmidler hvis de skal tilbakebetales i løpet av ett år etter utbetalingstidspunktet

Omløpsmidler er vurdert til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler er vurdert til anskaffelseskost og avskrives over driftsmidlets forventede levetid, men nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som ikke forventes å være forbigående. Varige driftsmidler balanseføres med motpost *Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler*.

Forpliktelsen som etableres på investeringstidspunktet oppløses i takt med avskrivningene og utligner dermed resultatvirkningen av avskrivningene.

Ved realisasjon/avgang av driftsmidler resultatføres regnskapsmessig gevinst/tap. Gevinst/tap beregnes som forskjellen mellom salgsvederlaget og balanseført verdi på realisasjonstidspunktet. Resterende bokført verdi av *forpliktelse* knyttet til anleggsmiddelet på realisasjonstidspunktet er vist som *Utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer, bokført verdi avhendede anleggsmidler* i note 1.

Immaterielle eiendeler

Eksternt innkjøpte immaterielle eiendeler er vurdert til anskaffelseskost og avskrives over driftsmidlets forventede levetid, men nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som ikke forventes å være forbigående. Immaterielle eiendeler er balanseført med motpost *Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler*.

Forpliktelsen som etableres på investeringstidspunktet oppløses i takt med avskrivningene og utligner dermed resultatvirkningen av avskrivningene.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap er gjort på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

Internhandel

Alle vesentlige interne transaksjoner og mellomværender innen virksomheten er eliminert i regnskapet.

Pensjoner

De ansatte er tilknyttet Statens pensjonskasse (SPK). Det er lagt til grunn en forenklet regnskapsmessig tilnærming, og det er ikke foretatt beregning eller avsetning for eventuell over- eller underdekning i pensjonsordningen. Årets pensjonskostnad er beregnet ut fra en estimert prosentsats fra SPK.

Valuta

Pengeposter i utenlandsk valuta er vurdert etter kursen ved regnskapsårets slutt.

Virksomhetskapital

NOKUT er en bruttobudsjettert virksomhet som ikke har fullmakt til å opptjene virksomhetskapital av inntekt fra oppdrag.

Kontoplan

Standard kontoplan og DFØs standard føringskontoplan er lagt til grunn.

Selvassurandørprinsipp

Staten er selvassurandør. Det er følgelig ikke inkludert poster i balanse eller resultatregnskap som søker å reflektere alternative netto forsikringskostnader eller forpliktelser.

Statens konsernkontoordning

Statlige virksomheter omfattes av statens konsernkontoordning. Konsernkontoordningen innebærer at alle bankinnskudd/utbetalinger daglig gjøres opp mot virksomhetens oppgjørskontoer i Norges Bank. Bankkonti utenfor konsernkontoordningen er presentert på linjen Andre bankinnskudd i avsnitt IV i balanseoppstillingen. NOKUT har ikke likvide midler, men har en trekkrettighet på oppgjørskonto i Norges Bank.

Prinsippendringer og endring av sammenligningstall

Inntekt fra bevilging er inntektsført i henhold til prinsippet om motsatt sammenstilling også ved årets slutt for 2016, jf. endring i SRS 10 Inntekt fra bevilgninger. Tidligere ble hele bevilgningen inntektsført ved årets slutt, uavhengig av om den var benyttet eller ikke. Det er korrigert for endringen i sammenligningstallene for 2015 i note 1 og resultatregnskapet hvor inntekt fra bevilgning er redusert med TNOK 2.049, og avregning med statskassen i resultatregnskapet er tilsvarende økt og viser dermed TNOK 0.

Statens kapital er opprettet som et nytt avsnitt på gjeldssiden i balansen. *Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler* og *Avregninger* er omklassifisert fra gjeld til statens kapital. For denne prinsippendringen er sammenligningstallene omarbeidet ved at regnskapslinjene for tidligere *Ikke inntektsført bevilgning knyttet til anleggsmidler* og *Avregninger* er flyttet til det nye avsnittet *Statens kapital*.

6.3.2 Resultatregnskap og balanse

Resultatregnskap

Virksomhet: NOKUT

Org.nr: 985042667

Beløp i 1000 kroner

	Note	31.12.2016	31.12.2015	Referanse
Driftsinntekter				
Inntekt fra bevilgninger	1	134 537	122 058	RE.1
Inntekt fra gebyrer	1			RE.2
Inntekt fra tilskudd og overføringer	1	618	1 241	RE.3
Salgs- og leieinntekter	1	501	2 262	RE.5
Andre driftsinntekter	1			RE.6
<i>Sum driftsinntekter</i>		135 656	125 561	RE.7
Driftskostnader				
Lønnskostnader	2	98 368	79 235	RE.8
Varekostnader				RE.9
Kostnadsførte investeringer og påkostninger	4,5			RE.11
Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle	4,5	1 156	975	RE.12
Nedskrivninger av varige driftsmidler og immaterielle	4,5			RE.13
Andre driftskostnader	3	36 132	45 351	RE.10
<i>Sum driftskostnader</i>		135 656	125 561	RE.14
Driftsresultat		0	0	RE.15
Finansinntekter og finanskostnader				
Finansinntekter	6			RE.16
Finanskostnader	6			RE.17
<i>Sum finansinntekter og finanskostnader</i>		0	0	RE.18
Resultat av periodens aktiviteter		0	0	RE.21
Avregninger og disponeringer				
Avregning med statskassen (bruttobudsjetterte)	7			RE.22
Avregning bevilgningsfinansiert aktivitet (nettobudsjetterte)				RE.23
Disponering av periodens resultat (til virksomhetskapskapital)				RE.26
<i>Sum avregninger og disponeringer</i>		0	0	RE.24
Periodens resultat		0	0	RE.25
Innkrevningsvirksomhet og andre overføringer til staten				
Avgifter og gebyrer direkte til statskassen	9			RE.28
Avregning med statskassen innkrevningsvirksomhet	9			RE.30
<i>Sum innkrevningsvirksomhet og andre overføringer til staten</i>		0	0	RE.31
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten				
Avregning med statskassen tilskuddsforvaltning	10			RE.32
Utbetalinger av tilskudd til andre	10			RE.33
<i>Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten</i>		0	0	RE.34

Balanse

Virksomhet: NOKUT

Beløp i 1000 kroner

	Note	31.12.2016	31.12.2015	Referanse
EIENDELER				
A. Anleggsmidler				
I Immaterielle eiendeler				
Forskning og utvikling	4			AI.01
Programvare og lignende rettigheter	4	2 342	156	AI.02
Immaterielle eiendeler under utførelse	4	27 804	17 636	AI.02A
<i>Sum immaterielle eiendeler</i>		30 146	17 792	AI.1
II Varige driftsmidler				
Bygninger, tomter og annen fast eiendom	5			AI.01
Maskiner og transportmidler	5			AI.02
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	5	5 177	5 142	AI.03
Anlegg under utførelse	5			AI.04
Infrastruktureiendeler	5			AI.05
<i>Sum varige driftsmidler</i>		5 177	5 142	AI.1
III Finansielle anleggsmidler				
Investeringer i aksjer og andeler	11			AIII.03
Obligasjoner				AIII.04
Andre fordringer				AIII.04A
<i>Sum finansielle anleggsmidler</i>		0	0	AIII.1
Sum anleggsmidler		35 323	22 934	AIV.1
B. Omløpsmidler				
I Beholdninger av varer og driftsmateriell				
Beholdninger av varer og driftsmateriell	12			BI.1
<i>Sum beholdning av varer og driftsmateriell</i>		0	0	BI.3
II Fordringer				
Kundefordringer	13	17	27	BII.1
Andre fordringer	14	1 033	2 400	BII.2
Opptjente, ikke fakturerte inntekter	16			BII.3
<i>Sum fordringer</i>		1 050	2 427	BII.4
III Bankinnskudd, kontanter og lignende				
Bankinnskudd på konsernkonto i Norges Bank	17			BIV.1
Andre bankinnskudd	17			BIV.2
Kontanter og lignende	17			BIV.3
<i>Sum bankinnskudd, kontanter og lignende</i>		0	0	BIV.4
Sum omløpsmidler		1 050	2 427	BIV.5
Sum eiendeler		36 373	25 361	BV.1

Balanse

Virksomhet: NOKUT

Beløp i 1000 kroner

	Note	31.12.2016	31.12.2015	Referanse
STATENS KAPITAL OG GJELD				
C. Statens kapital				
I Innskutt virksomhetskaper				
Innskutt virksomhetskaper				CI.01
Opptjent virksomhetskaper				CI.02
Sum virksomhetskaper		0	0	CI.1
II Avregninger				
Avregning med statskassen (bruttobudsjetterte)	7	-18 535	-13 223	CII.01
Avregnet bevilgningsfinansiert aktivitet (nettobudsjetterte)				CII.02
Sum avregninger		-18 535	-13 223	CII.1
III Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige				
Statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler	4, 5	35 323	22 934	CIII.01
Sum statens finansiering av immaterielle eiendeler og varige driftsmidler		35 323	22 934	CIII.1
Sum statens kapital		16 788	9 711	SK.1
D. Gjeld				
I Avsetning for langsiktige forpliktelser				
Avsetninger langsiktige forpliktelser				DI.01
Sum avsetning for langsiktige forpliktelser		0	0	DI.1
II Annen langsiktig gjeld				
Øvrig langsiktig gjeld		0	0	DII.01
Sum annen langsiktig gjeld		0	0	DII.1
III Kortsiktig gjeld				
Leverandørgjeld		675	2 033	DIII.01
Skyldig skattetrekk		4 503	3 642	DIII.02
Skyldige offentlige avgifter		1 369	1 126	DIII.03
Avsatte feriepenger		6 995	5 969	DIII.04
Ikke inntektsført bevilgning, tilskudd og overføringer (nettobudsjetterte)				DIII.05
Mottatt forskuddsbetaling	16			DIII.06
Annen kortsiktig gjeld	18	6 043	2 880	DIII.07
Sum kortsiktig gjeld		19 585	15 650	DIII.1
Sum gjeld		19 585	15 650	SG.1
Sum statens kapital og gjeld		36 373	25 361	SKG.1

6.3.3 Noter til virksomhetsregnskapet

Note 1

Note 1 Spesifikasjon av driftsinntekter	31.12.2016	31.12.2015	Budsjett 2017 Referanse
<i>Inntekt fra bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet</i>			
Overført bevilgning fra foregående år (bruttobudsjetterte virksomheter)	0	0	0 N1.1
Periodens bevilgning fra Kunnskapsdepartementet ²⁾	134 954	117 203	150 058 N1.2
- brutto benyttet til investeringsformål / varige driftsmidler av periodens bevilgning / driftstilskudd (-)	-13 604	-6 584	-10 409 N1.3
- ubrukt bevilgning til investeringsformål (bruttobudsjetterte virksomheter)	0	0	0 N1.4
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (avskrivninger) (+)	1 156	975	1 054 N1.5
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer, bokført verdi avhendede anleggsmidler (+)	59	0	0 N1.6
+ inntekt til pensjoner (gjelder virksomheter som er med i sentral ordning)	11 972	10 464	0 N1.7
- utbetaling av tilskudd til andre (-)	0	0	0 N1.8
Andre poster som vedrører bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet ¹⁾	0	0	0 N1.9
Sum inntekt fra bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet	134 537	122 058	140 703 N1.10
<i>Tilskudd og overføringer fra andre departement</i>			
Periodens tilskudd/overføring fra andre departement ¹⁾	0	0	0 N1.11A
- brutto benyttet til investeringsformål / varige driftsmidler av periodens bevilgning / driftstilskudd (-)	0	0	0 N1.12
- ubrukt bevilgning til investeringsformål (bruttobudsjetterte virksomheter)	0	0	0 N1.13
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer (avskrivninger) (+)	0	0	0 N1.14
+ utsatt inntekt fra forpliktelse knyttet til investeringer, bokført verdi avhendede anleggsmidler (+)	0	0	0 N1.15
+ inntekt til pensjoner (gjelder virksomheter som er med i sentral ordning)	0	0	0 N1.16
- utbetaling av tilskudd til andre (-)	0	0	0 N1.17
Andre poster som vedrører tilskudd og overføringer fra andre departement (spesifiseres)	0	0	0 N1.18
Sum tilskudd og overføringer fra andre departement	0	0	0 N1.19
Sum inntekt fra bevilgninger (linje RE.1 i resultatregnskapet)	134 537	122 058	140 703 N1.20
<i>Tilskudd og overføringer fra andre statlige forvaltningsorganer ¹⁾</i>			
Periodens tilskudd/overføring fra IMDI	0	341	0 N1.21
Periodens tilskudd/overføring fra SIU	0	776	2 674 N1.21
Periodens tilskudd/overføring i forbindelse med nasjonal deleksamen	423	0	0 N1.21
+ periodens tilskudd fra andre statlige aktører via andre virksomheter	0	0	0 N1.21A
- utbetaling av tilskudd til andre virksomheter (-)	0	0	0 N1.21B
Periodens netto tilskudd fra andre statlige etater	423	1 117	2 674 N1.21E
Periodens tilskudd/overføring fra NFR	0	0	0 N1.23
+ periodens tilskudd fra NFR via andre virksomheter (+)	0	0	0 N1.23A
- utbetaling av periodens tilskudd/overføring fra NFR til andre (-)	0	0	0 N1.29
Periodens netto tilskudd fra NFR	0	0	0 N1.28A
Andre poster som vedrører tilskudd/overføringer fra andre statlige forvaltningsorganer (spesifiseres)	0	0	0 N1.30
Sum tilskudd og overføringer fra andre statlige forvaltningsorganer	423	1 117	2 674 N1.31
<i>Tilskudd til annen bidragsfinansiert aktivitet ¹⁾</i>			
Periodens tilskudd/overføring fra regionale forskningsfond (RFF)	0	0	0 N1.22A
+ periodens tilskudd fra RFF via andre virksomheter (+)	0	0	0 N1.22B
- utbetaling av tilskudd/overføring fra RFF til andre (-)	0	0	0 N1.22C
Periodens netto tilskudd/overføring fra RFF	0	0	0 N1.22D
Periodens tilskudd/overføring fra kommunale og fylkeskommunale etater	0	0	0 N1.32A
Periodens tilskudd/overføring fra organisasjoner og stiftelser	0	0	0 N1.32B
Periodens tilskudd/overføring fra næringsliv og private i forbindelse med nasjonal deleksamen	64	0	0 N1.32C
Periodens tilskudd/overføring fra andre bidragsytere	0	0	0 N1.32D
- utbetaling av tilskudd/overføring fra diverse bidragsytere til andre virksomheter (-)	0	0	0 N1.32E
Periodens netto tilskudd/overføring fra diverse bidragsytere	64	0	0 N1.32F
Periodens tilskudd/overføring fra EUs rammeprogram for forskning (FP6, FP7 og Horisont 2020)	0	0	0 N1.35
+ innbetaling av tilskudd/overføring fra EUs rammeprogram for forskning fra andre (+)	0	0	0 N1.35B
- utbetaling av periodens tilskudd/overføring fra EUs rammeprogram for forskning til andre (-)	0	0	0 N1.35A
Periodens netto tilskudd/overføring fra EUs rammeprogram for forskning (FP6, FP7 og Horisont 2020)	0	0	0 N1.35C
Periodens tilskudd/overføring fra EU til undervisning og annet	131	124	1 657 N1.36
+ innbetaling av tilskudd/overføring fra EU til undervisning og annet fra andre (+)	0	0	0 N1.36B
- utbetaling av periodens tilskudd/overføring fra EU til undervisning og annet til andre (-)	0	0	0 N1.36A
Periodens netto tilskudd/overføring fra EU til undervisning og annet	131	124	0 N1.36C
Periodens tilskudd/overføring fra andre	0	0	0 N1.37
Sum tilskudd til annen bidragsfinansiert aktivitet	195	124	1 657 N1.38
<i>Tilskudd fra gaver og gaveforsterkninger ¹⁾</i>			
Sum tilskudd fra gaver og gaveforsterkninger	0	0	0 N1.43
Sum tilskudd og overføringer fra andre (linje RE.3 i resultatregnskapet)	618	1 241	4 331 N1.44
<i>Gevinst ved salg av eiendom, anlegg, maskiner mv. ³⁾</i>			
Gevinst ved salg av eiendom, anlegg og maskiner mv. (inngår i linje RE.6 i resultatregnskapet)	0	0	0 N1.48

Note 1 forts.

Note 1 Spesifikasjon av driftsinntekter, forts

Salgs- og leieinntekter

Inntekt fra oppdragsfinansiert aktivitet:

Statlige etater	0	0	0 N1 49
Kommunale og fylkeskommunale etater	0	0	0 N1 50
Organisasjoner og stiftelser	0	0	0 N1 51
Næringsliv/privat	0	0	0 N1 52
Andre	0	0	0 N1 54

Sum inntekt fra oppdragsfinansiert aktivitet 0 0 0 N1 55

Andre salgs- og leieinntekter

Konferanseinntekter	501	2 260	1 225 N1 56
Andre salgs- og leieinntekter	0	2	N1 56
Andre salgs- og leieinntekter ¹⁾	0	0	N1 57

Sum andre salgs- og leieinntekter 501 2 262 1 225 N1 59

Sum salgs- og leieinntekter (linje RE.5 i resultatregnskapet) 501 2 262 1 225 N1 60

Andre inntekter:

Sum andre inntekter (inngår i linje RE 6 i resultatregnskapet) 0 0 0 N1 65

Gebyrer og lisenser¹⁾

Gebyrer	0	0	0 N1 661
Lisenser	0	0	0 N1 662

Sum gebyrer og lisenser (linje RE 2 i resultatregnskapet) 0 0 0 N1 66

Sum driftsinntekter 135 656 125 561 146 259 N1 67

1) Vesentlige bidrag skal spesifiseres på i egne avsnitt under oppstillingen. Midler som benyttes til investeringer skal behandles etter forpliktelsesmodellen og spesifiseres i avsnittet "Inntekt fra bevilgninger fra Kunnskapsdepartementet".

2) Jf note 1A

3) Vesentlige salgstransaksjoner skal kommenteres og det skal angis eventuell ørmerking av midlene. Merk at det er den regnskapsmessige gevinst og ikke salgssum som skal spesifiseres under driftsinntekter, jf. også note 9

Note 1A

Note 1A Grunnlag for inntektsføring av utgiftsbevilgning

Kapittel og post	Kontantprinsippet				Periodiserings - prinsippet
	Utgiftsbevilgning (samlet tildeling)	Inntektsbevilgning	Rapportert inntekt	Maksimalt beregnet grunnlag for inntektsføring	Inntektsført bevilgning
0226.21	17 000			17 000	
0280.01/3280.02	91 975	1 317	509	91 466	
0280.21/3280.01	10	10	618	0	
0281.01	31 140			31 140	
Sum				139 606	134 954

Denne tabellen viser mottatte bevilgninger etter kontantprinsippet sammenholdt med inntektsført bevilgning i virksomhetsregnskapet etter periodiseringsprinsippet.

Note 2

Note 2 Lønn og sosiale kostnader

DEL I

	31.12.2016	31.12.2015	Referanse
Lønninger	57 075	48 156	N2.1
Lønn balanseført ved egenutvikling av anleggsmidler (-) ¹⁾	0	0	N2.1A
Feriepenger	7 511	5 937	N2.2
Arbeidsgiveravgift	11 971	9 576	N2.3
Pensjonskostnader ²⁾	9 269	8 147	N2.4
Sykepenger og andre refusjoner	-2 850	-2 671	N2.5
Andre ytelser	15 392	10 090	N2.6
Sum lønnskostnader	98 368	79 235	N2.7

Antall årsverk: 103 84 N2.8

1) Skal inkludere lønn og sosiale kostnader.

2) Pensjoner kostnadsføres i resultatregnskapet basert på en estimert premie for regnskapsåret. Premiesats estimert av Statens pensjonskasse er **15,85** prosent.

DEL II

Lønn og godtgjørelser til ledende personer	Lønn	Andre godtgjørelser
Ekstern styreleder	120 000	
Administerende direktør	1 298 430	4 392

Godtgjørelse til styremedlemmer	Fast godtgjørelse	Godtgjørelse pr. møte ¹⁾
Styremedlemmer fra egen institusjon	65 000	
Eksterne styremedlemmer	65 000	
Varamedlemmer for styremedlemmer fra egen institusjon		11 368
Varamedlemmer for eksterne styremedlemmer		20 719

Lønn og godtgjørelser til ledende personer oppgis i kroner for budsjettåret 2016. For styremedlemmer som har fast godtgjørelse, oppgis godtgjørelsen for budsjettåret 2016. Når det gis godtgjørelse pr. møte, oppgis satsen pr. møte.

Total utbetaling til faste styremedlemmer og styreleder 2016 640 000
 Total utbetaling til varamedlemmer 2016 32 087

1) Varamedlemmer får godtgjørelse på timebasis (inkl. forarbeider) etter statens utvalgsregulativ.

Satsen for 2016 har vært kr **429** pr. time. I oversikten oppgis totale utbetalinger til varamedlemmer i hver gruppe.

Note 3

Note 3 Andre driftskostnader			
	31.12.2016	31.12.2015	Referanse
Husleie	7 013	5 900	N3.1
Vedlikehold egne bygg og anlegg	0	0	N3.2
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	133	595	N3.3
Andre kostnader til drift av eiendom og lokaler	2 156	1 883	N3.4
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	217	0	N3.5
Mindre utstysanskaffelser	1 604	526	N3.6
Leie av maskiner, inventar og lignende	942	492	N3.7
Konsulenter og andre kjøp av tjenester fra eksterne	10 467	11 490	N3.8
Reiser og diett	6 590	4 607	N3.9
Tap og lignende	0	0	N3.12
Øvrige driftskostnader ¹⁾	7 010	19 858	N3.10
Sum andre driftskostnader	36 132	45 351	N3.11

1) Øvrige driftskostnader består av:

	31.12.2016	31.12.2015
Overføring av midler til SFU	200	13 200
Rekvisita/møter/kurs/konferanser	4 360	4 569
Telefoni/porto	965	1 071
Profilering, bevertning mv.	1 485	1 018
Andre øvrige driftskostnader	0	0
Sum	7 010	19 858

Oversikt over årlige leiebeløp i henhold til leieavtaler

	Varighet mellom ett og fem år	Varighet over fem år	Sum
Husleieavtaler	544	6 469	7 013
Leieavtaler knyttet til immaterielle eiendeler			0
Leieavtaler knyttet til varige driftsmidler			0
Øvrige leieavtaler			0
Sum leieavtaler			7 013

Note 4

Note 4 Immaterielle eiendeler

	F&U	Rettigheter mv.	Under utførelse	SUM	Referanse
Anskaffelseskost 31.12.2015	0	183	17 636	17 819	N4.1
+ tilgang pr. 31.12.2016 (+)	0	2 270	10 168	12 438	N4.2
- avgang anskaffelseskost pr. 31.12.2016 (-)	0	0	0	0	N4.3
+/- fra eiendel under utførelse til annen gruppe (+/-)	0	0	0	0	N4.3A
Anskaffelseskost 31.12.2016	0	2 453	27 804	30 257	N4.4
- akkumulerte nedskrivninger 31.12.2015 (-)	0	0	0	0	N4.5
- nedskrivninger pr.31.12.2016 (-)	0	0	0	0	N4.6
- akkumulerte avskrivninger 31.12.2015 (-)	0	-27	0	-27	N4.7
- ordinære avskrivninger pr. 31.12.2016 (-)	0	-84	0	-84	N4.8
+ akkumulert avskrivning avgang pr. 31.12.2016 (+)	0	0	0	0	N4.9
Balansført verdi 31.12.2016	0	2 342	27 804	30 146	N4.10

Avskrivningsatser (levetider)

spesifikt 5 år/ lineært

Universiteter og høyskoler m.v. som kostnadsfører anskaffelser av anleggsmidler, skal oppgi hvilke immaterielle eiendeler institusjonene har anskaffet i perioden når kostprisen overstiger kr 30 000 (dersom dette avviker fra benyttet sats, skal faktisk sats oppgis) og levetiden er over 3 år. Vedlikehold og mindre investeringer og påkostninger kostnadsføres som andre driftskostnader.

Regnskapsposten består av investeringer og påkostninger for:

	31.12.2016	31.12.2015	Referanse
Immaterielle eiendeler	0	0	
Sum investeringer og påkostninger i immaterielle eiendeler	0	0	N4.11

Note 5

Note 5: Varige driftsmidler

	Tomter	Driftsbygninger	Øvrige bygninger	Anlegg under utførelse	Infrastruktur-erendringer	Beredskaps-anskaffelser	Maskiner, transportmidler	Ansette		Sum	Røleranse
								avviklar og utstyr	utstyr		
Anskaffelseskost 31.12.2015	0	0	0	0	0	0	0	0	6 697	6 697	N5.1
+ utgang pr. 31.12.2016(+)	0	0	0	0	0	0	0	0	1 166	1 166	N5.2
- avgang anskaffelseskost pr. 31.12.2016 (-)	0	0	0	0	0	0	0	-116	0	-116	N5.3
+/- fra anlegg under utførelse til annen gruppe (+/-)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	N5.4
Anskaffelseskost 31.12.2016	0	0	0	0	0	0	0	0	7 757	7 757	N5.5
- akkumulerte nedskrivninger pr. 31.12.2015 (-)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	N5.6
- nedskrivninger pr. 31.12.2016 (-)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	N5.7
- akkumulerte avskrivninger 31.12.2015 (+)	0	0	0	0	0	0	0	0	-1 555	-1 555	N5.8
- ordinære avskrivninger pr. 31.12.2016 (-)	0	0	0	0	0	0	0	0	-1 072	-1 072	N5.9
+ akkumulert avskrivning avgang pr. 31.12.2016(+)	0	0	0	0	0	0	0	0	47	47	N5.10
Balansført verdi 31.12.2016	0	0	0	0	0	0	0	0	5 177	5 177	N5.11

Avskrivningsarter (levetider)	lagren		20-40 år		Videnskabets-		3-15 år levert		Sum	Røleranse
	avskrivning	delkomponent	avskrivning	delkomponent	spesifikt	spesifikt	spesifikt			
Tilleggsoppbygninger når det er avhendet anleggsmidler	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vedrlæg ved avhendling av anleggsmidler	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
- bokført verdi av avhendte anleggsmidler* (-)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Regnskapsmessig gevinst/tap	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

* Når det er sannsynligheitsovervekt for at salgssummen tilfaller virksomheten.

Røleransen forpliktelser vedrørende bokført verdi av avhendte anleggsmidler er innregulert og vist i note 1 som "usatt inntekt fra forpliktelser knyttet til investeringer, bokført verdi avhendte anleggsmidler".

* Når det er sannsynligheitsovervekt for at salgssummen ikke tilfaller virksomheten.

Røleransen forpliktelser vedrørende bokført verdi av avhendte anleggsmidler er regnskapsført direkte mot "avregning med statskassen" i balansen.

Universiteter og høyskoler m. v. som kostnadsfører anskaffelser og påkostninger, skal oppgi anskaffelser av andre varige driftsmidler som har en kostpris større enn kr 30 000 (dersom dette avviker fra benyttet sats, skal faktisk sats oppgis) og økonomisk levetid over 3 år. Vedlikehold og mindre investeringer og påkostninger skal kostnadsføres som andre driftskostnader.

Regnskapsposten består av investeringer og påkostninger til:

	31.12.2016	31.12.2015	Røleranse
Eiendom og bygg (benyttes kun av de som eier egne bygg)	0	0	0
Teknisk data og undervisningsutstyr	0	0	0
Anleggsmaskiner og transportmidler	0	0	0
Kontormaskiner og annet inventar	0	0	0
Sum investeringer og påkostninger av varige driftsmidler	0	0	N5.15

Note 6

	31.12.2016	31.12.2015	Referanse
Finansinntekter			
Renteinntekter	0	0	N6.1
Agio gevinst	0	0	N6.2
Oppskrivning av aksjer	0	0	N6.2A
Annen finansinntekt	0	0	N6.3
Sum finansinntekter	0	0	N6.4
Finanskostnader			
Rentekostnad	0	0	N6.5
Nedskrivning av aksjer	0	0	N6.6
Agio tap	0	0	N6.7
Annen finanskostnad	0	0	N6.8
Sum finanskostnader	0	0	N6.9
Utbytte fra selskaper m.v.			
Mottatt utbytte fra selskap XX	0	0	N6.010
Mottatt utbytte fra selskap YY	0	0	N6.010
Mottatt utbytte fra selskap ZZ	0	0	N6.010
Mottatt utbytte fra selskap andre selskap ¹⁾	0	0	N6.011
Sum mottatt utbytte	0	0	N6.11

1) Spesifiseres om nødvendig på egne linjer under oppstillingen.

Grunnlag beregning av rentekostnad på investert kapital:

	31.12.2015	31.12.2016	Gjennomsnitt i perioden
Balanseført verdi immaterielle eiendeler	17 792	30 146	23 969
Balanseført verdi varige driftsmidler	5 142	5 177	5 160
Sum	22 934	35 323	29 129
Antall måneder på rapporteringstidspunktet: (må fylles ut)	12		
Gjennomsnittlig kapitalbinding i år 2016:	29 129		
Fastsatt rente for år 2016:	1,15 %		
Beregnet rentekostnad på investert kapital¹⁾:	335		

Beregning av rentekostnader på den kapitalen som er investert i virksomheten vises her i henhold til "Utkast til veiledningsnotat om renter på kapital".

* Gjelder bare institusjoner som balansefører anleggsmidler. Beregnet rentekostnad på investert kapital skal kun gis som noteopplysning. Den beregnede rentekostnaden skal ikke regnskapsføres.

Note 7A

Note 7A Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen (bruttobudsjetterte virksomheter)

Del A Avregning med statskassen				
	31.12.2016	31.12.2015	Endring	Referanse
Finansielle anleggsmidler				
Finansielle anleggsmidler	0	0	0	N7AI.011
Sum	0	0	0	N7AI.1
Omløpsmidler				
Varebeholdninger og forskudd til leverandører	0	0	0	N7AI.021
Kundefordringer	17	27	-10	N7AI.022
Andre fordringer	1 033	2 400	-1 367	N7AI.023
Opptjente, ikke fakturerte inntekter	0	0	0	N7AI.024
Kasse og bank	0	0	0	N7AI.025
Sum	1 050	2 427	-1 377	N7AI.2
Annen langsiktig gjeld				
Annen langsiktig gjeld	0	0	0	N7AI.031
Sum	0	0	0	N7AI.3
Kortsiktig gjeld				
Leverandørgjeld	-675	-2 033	1 358	N7AI.041
Skyldig skattetrekk	-4 503	-3 642	-861	N7AI.042
Skyldige offentlige avgifter	-1 369	-1 126	-243	N7AI.043
Avsatte feriepenger	-6 995	-5 969	-1 026	N7AI.044
Forskuddsbetalte, ikke opptjente inntekter	0	0	0	N7AI.045
Annen kortsiktig gjeld	-6 043	-2 880	-3 163	N7AI.046
Sum	-19 585	-15 650	-3 935	N7AI.4
Avregning med statskassen¹⁾	-18 535	-13 223	-5 312	N7AI.SUM

Nettosummen av omløpsmidler og kortsiktig gjeld vil som hovedregel ha sin finansiering knyttet til regnskapslinjen *Avregning med statskassen*. Immaterielle eiendeler og varige driftsmidler vil som hovedregel følge forpliktelsesmodellen, dvs. ha finansiering (motpost) klassifisert som avsetning for langsiktige forpliktelser på regnskapslinjen *Ikke inntektsført bevilgning knyttet til anleggsmidler*.

Avstemming av periodens resultat mot endring i avregning med statskassen (kongruensavvik)

	Endring	Referanse
Konsernkonto utbetaling	-134 383	N7AII.011
Konsernkonto innbetaling	7 469	N7AII.012
Netto trekk konsernkonto	-126 914	N7AII.1
Innbetaling innkreivingsvirksomhet	0	N7AII.021
Utbetaling tilskuddsforvaltning	0	N7AII.022
Inntektsført fra bevilgning (kontogruppe 19)	134 954	N7AII.023
Arbeidsgiveravgift/gruppeliv rapportert på kap. 5700/5309	-10 490	N7AII.024
Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift rapportert på statskonto 1633.01	7 669	N7AII.024A
Tilbakeførte utsatte inntekter ved avgang anleggsmidler, der forpliktelsen ikke er resultatført	0	N7AII.025
Korrigerings av avsetning for feriepenger (ansatte som går over i annen statlig stilling)	93	N7AII.026
Andre avstemningsposter (spesifiseres)		N7AII.027
<i>Forskjell mellom resultatført og netto trekk på konsernkonto</i>	5 312	N7AII.2
Resultat av periodens aktiviteter før avregning mot statskassen	0	N7AII.031
Sum endring i avregning med statskassen¹⁾	5 312	N7AII.3

1) Sum endring i avregning med statskassen skal stemme med sum i endringskolonnen ovenfor.

Note 7B

Note 7B Sammenheng mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen (bruttobudsjetterte virksomheter)

Del B Forskjellen mellom avregning med statskassen og mellomværende med statskassen

	31.12.2016	31.12.2016		
	Spesifisering av <u>bokført</u> avregning med statskassen	Spesifisering av <u>rapportert</u> mellomværende med statskassen	Differanse	Referanse
Finansielle anleggsmidler				
Finansielle anleggsmidler	0	0	0	N7B.011
<i>Sum</i>	0	0	0	N7B.1
Omløpsmidler				
Varebeholdninger og forskudd til leverandører	0	0	0	N7B.021
Kundefordringer	17	0	17	N7B.022
Andre fordringer	1 033	42	991	N7B.023
Opptjente, ikke fakturerte inntekter	0	0	0	N7B.024
Kasse og bank	0	0	0	N7B.025
<i>Sum</i>	1 050	42	1 008	N7B.2
Annen langsiktig gjeld				
Annen langsiktig gjeld	0	0	0	N7B.031
<i>Sum</i>	0	0	0	N7B.3
Kortsiktig gjeld				
Leverandørgjeld	-675	0	-675	N7B.041
Skyldig skattetrekk	-4 503	-4 503	0	N7B.042
Skyldige offentlige avgifter	-1 369	-106	-1 263	N7B.043
Avsatte feriepenger	-6 995	0	-6 995	N7B.044
Forskuddsbetalte, ikke opptjente inntekter	0	0	0	N7B.045
Annen kortsiktig gjeld	-6 043	-3 320	-2 723	N7B.046
<i>Sum</i>	-19 585	-7 929	-11 656	N7B.4
Sum	-18 535	-7 887	-10 648	N7B.SUM

Mellomværende med statskassen består av tidsavgrensningsposter som er rapportert til statsregnskapet (S-rapport). Avregning med statskassen inneholder mellomværende med statskassen, men også flere tidsavgrensningsposter enn det som er rapportert til statsregnskapet.

Note 13

Note 13 Kundefordringer

	31.12.2016	31.12.2015	Referanse
Kundefordringer til pålydende	17	27	N13.1
Avsatt til latent tap (-)	0	0	N13.2
Sum kundefordringer	17	27	N13.3

Note 14

Note 14 Andre kortsiktige fordringer			
	31.12.2016	31.12.2015	Referanse
Forskuddsbetalt lønn	0	0	N14.1
Reiseforskudd	0	0	N14.2
Personallån	42	7	N14.3
Andre fordringer på ansatte	0	0	N14.4
Forskuddsbetalte kostnader	852	2 182	N14.5
Andre fordringer	139	211	N14.6
Fordring på datterselskap m.v. ¹⁾	0	0	N14.7
Sum	1 033	2 400	N14.8

1) Gjelder også tilknyttet selskap (TS) og felleskontrollert virksomhet.

Note 18

Note 18 Annen kortsiktig gjeld			
	31.12.2016	31.12.2015	Referanse
Skyldig lønn	-15	-8	N18.1
Skyldige reiseutgifter	0	0	N18.2
Annen gjeld til ansatte	2 042	2 056	N18.3
Påløpte kostnader	681	628	N18.4
Avstemningsdifferanser ved rapportering til statsregnskapet	0	0	N18.4A
Annen kortsiktig gjeld	3 335	204	N18.5
Gjeld til datterselskap m.v. ¹⁾	0	0	N18.6
Sum	6 043	2 880	N18.7

1) Gjelder også tilknyttet selskap (TS) og felleskontrollert virksomhet.

Alle vesentlige poster skal spesifiseres i egne avsnitt under oppstillingen.

Note 30

Note 30 EU-finansierte prosjekter

Prosjektnavn (tittel)	Prosjektets kortnavn (hos EU)	Tilskudd fra Horizon 2020	Tilskudd fra EUs rammeprogram for forskning (FP6 og FP7)	Tilskudd fra EUs randsonerprogram til FP7	Tilskudd fra andre tiltak/programmer finansiert av EU	SUM		Koordinatorrolle (JA/NEI)	Referanse
Toolkit for recognition of higher education for refugees, displaced persons and persons in a refugee-like situation	Refugees and Recognition				94	94		JA	EU.011
572463-EPP-1-2016-1-NO-EPPKA3-EQF	EQF				37	37		NEI	EU.011
Sum		0	0	0	131	131			EU.1

Forklaring

Tabellen omfatter de tiltak/prosjekter ved institusjonen som finansieres av EU. Prosjekter som er EU-finansiert, størrelsen på finansieringen og navnet og kortnavnet på prosjektene skal rapporteres. Det skal skilles mellom prosjekter som finansieres via EUs rammeprogram for forskning (Horizon 2020, FP7 og eventuelt FP6) og andre EU-finansierte prosjekter. Tilskudd fra EUs randsonerprogram skal oppgis særskilt. Institusjoner som har koordinatørrolle i EU-finansierte prosjekter skal opplyse om dette. Det vises til Blått hefte for 2016 som

Note 31

Note 31 Resultat - Budsjettoppfølgingsrapport

Tall i 1000 kroner

	Budsjett pr:	Regnskap pr:	Avvik budsjett/ regnskap
	31.12.2016	31.12.2016	31.12.2016
Driftsinntekter			
Inntekt fra bevilgninger	135 863	134 537	1326
Inntekt fra gebyrer	0	0	0
Inntekt fra tilskudd og overføringer	610	618	-8
Salgs- og leieinntekter	1 318	501	817
Andre driftsinntekter		0	0
Sum driftsinntekter	137 791	135 656	2 135
Driftskostnader			
Lønn og sosiale kostnader	98 414	98 368	46
Varekostnader	0	0	0
Kostnadsførte investeringer og påkostninger	0	0	0
Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	1 119	1 156	-37
Nedskrivninger av varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	0	0	0
Andre driftskostnader	40 767	36 132	4635
Sum driftskostnader	140 300	135 656	4 644
Driftsresultat	-2 509	0	-2 509
Finansinntekter og finanskostnader			
Finansinntekter	0	0	0
Finanskostnader	0	0	0
Sum finansinntekter og finanskostnader	0	0	0
Resultat av periodens aktiviteter	-2 509	0	-2 509
Avregninger			
Avregning med statskassen (bruttobudsjetterte)	0	0	0
Avregning bevilgningsfinansiert aktivitet (nettobudsjetterte)			
Tilført annen opptjent virksomhetskapital			
Sum avregninger	0	0	0
Periodens resultat	-2 509	0	-2 509
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Inntekter av avgifter og gebyrer direkte til statskassen	0	0	0
Avregning med statskassen innkrevingsvirksomhet	0	0	0
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	0	0	0
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Avregning med statskassen tilskuddsforvaltning	0	0	0
Utbetalinger av tilskudd til andre	0	0	0
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	0	0	0

Vedlegg

Vedlegg 1 Nøkkeltall og informasjon knyttet til norsk utdanning

Tabell 13 Større tilsynsprosjekter med enkeltstudier gjennomført i 2016

Større tilsynsprosjekter		
Navn på prosjekt	Omfang	Kommentar
BSV-tilsynet	38 bachelorprogram ved til sammen 14 institusjoner	Institusjonene vil få en frist i fjerde kvartal 2017 til å dokumentere oppretting av mangler i utdanningene.
Tilsyn med tekniske fagskoler	141 fagskoleutdanninger gitt av til sammen 23 tilbydere	Det er pr. 31.12.16 vedtatt revidering av fagskoleutdanninger ved to fagskoler. Tilsynet fokuserer med bakgrunn i rapporteringen spesielt på nettbaserte utdanninger. Det arbeides også med utviklingstiltak rettet mot læringsutbyttebeskrivelser.
Samarbeidstilsynet	56 høyere utdanningsinstitusjoner, 18 institusjoner er fortsatt igjen i tilsynet	Institusjonene har fått en frist i andre kvartal 2017 til å rapportere i henhold til ny studietilsynsforskrift.

Tabell 14 Tilsyn med institusjonsakkrediteringer i 2016

Tilsyn med institusjonsakkreditering	
Navn på institusjon	Styrevedtak
Nord universitet	Det innledende tilsynet med Nord universitet viser at universitetet har utfordringer med å oppnå kvalitet på linje med sammenlignbare universiteter. Tilsynet viser også at Nord universitet har iverksatt prosesser for utvikling av områder som er viktige for å opprettholde status som universitet. NOKUT vil følge opp universitetet gjennom tilsyn med universitetets systematiske kvalitetsarbeid i 2018. NOKUT vil vurdere om det er behov for å revidere universitetets akkreditering som universitet etter at tilsynet med det systematiske kvalitetsarbeidet er gjennomført

Tabell 15 Påbegynte og gjennomførte revideringer av akkrediteringer/godkjenninger til studietilbud/fagskoleutdanninger

Revideringer av akkrediteringen/godkjenningen til studietilbud/fagskoleutdanninger		
Navn på tilbyder og studietilbud/fagskoleutdanning	Styrevedtak	Kommentar
Luftfartsskolen – fagskoleutdanningene trafikkflyger fly og trafikkflyger helikopter	Godkjenningen ble opprettholdt	
Rudolf Steinerhøyskolen - studietilbudet billedkunst- 30 sp	Akkrediteringen ble opprettholdt	
Høgskolen i Sørøst-Norge – bachelorgradsstudium i marinteknisk drift og bachelorgradsstudium i nautikk	Akkrediteringen ble opprettholdt	
Høgskolen i Sørøst-Norge – bachelorgradsstudium i økonomi og ledelse	Akkrediteringen ble trukket tilbake	Fra samarbeidstilsynet.
Fagskolen i Vestfold - maritim utdanning av «skipsoffiser» og «maskinoffiser»	Godkjenningen ble trukket tilbake	
Petroleumsteknisk akademi AS - fagskoleutdanningene boreteknologi og brønnservice	Godkjenningen ble trukket tilbake	
Høgskolen i Østfold: åtte studier, Samarbeidstilsynet	Ikke godkjent, opprettingsfrist mars 2017	Fra samarbeidstilsynet.
Nord universitet – bachelorgradsstudium i nautikk, maritim økonomi og leiing	Ikke godkjent, opprettingsfrist	Fra samarbeidstilsynet.

	mars og oktober 2017	
ITC – Boreskolen – fagskoleutdanningen petroleum boreteknikk	Nedlagt	Fra tilsyn med tekniske fagskoler. Fagskolen la ned utdanningen før fristen for innsending av egenrapport
Bergen tekniske fagskole –fagskoleutdanningene bygg og elkraft.		Fra tilsyn med tekniske fagskoler. Rapport og styrevedtak kommer i 2017
NMBU – erfaringsbasert mastergradsstudium i eiendomsutvikling		Fra samarbeidstilsynet. Rapport og styrevedtak kommer i 2017
Art Complexion makeup skole AS – fagskoleutdanningen makeupartist		Rapport og styrevedtak kommer i 2017

Tabell 16 Oversikt over gjennomførte evalueringer av system for kvalitetssikring

Evaluering av kvalitetssikringssystemer		
Navn på utdanningsinstitusjon	Styrevedtak	Kommentar
Skrivekunstakademiet i Hordaland	Godkjent	
Bergen Arkitektøgskole	Godkjent	
Fjellhaug Internasjonale Høgskole	Godkjent	
Høgskolen i Lillehammer	Godkjent	
Noroff University College	Godkjent	
Atlantis Medisinske Høyskole	Godkjent	
Rudolf Steinerhøyskolen	Godkjent	
Norges Dansehøyskole	Godkjent	Godkjent etter re-evaluering.
Høgskulen for landbruk og bygdeutvikling	Systemet har vesentlige mangler	Gis en frist på ett år for å utvikle systemet. NOKUTs tilsyn vil bli gjennomført i henhold til de på dette tidspunktet gjeldende studiekvalitetsforskrift og studietilsynsforskrift.

Tabell 17 Oversikt over søknader og vedtak om institusjonsakkreditering og fagområdegodkjenninger

Institusjonsakkrediteringer og fagområdegodkjenning			
Navn på utdanningsinstitusjon	Akkrediteringstype	Styrevedtak	Kommentar
AOF Haugaland	Fagområde: Helse- og oppvekstfag	Godkjenning vedtatt i styremøte 25.10.2016	
Høyskolen Kristiania	Fagområde: Design, kommunikasjon og teknologi		Kom inn til søknadsfristen 1. november 2016. Innledende vurdering pågår
Bårdar Akademiet AS	Fagområde: Scenekunst		Kom inn til søknadsfristen 1. november 2016. Innledende vurdering pågår
Høgskulen for landbruk og bygdenæring	Akkreditering som høyskole		Avvist på administrativt grunnlag.

Tabell 18 Oversikt over søknader og vedtak om akkreditering av ph.d.-studier i 2016

Akkreditering av ph.d.-studier			
Navn på utdanningsinstitusjon	Studieprogram	Styrevedtak	Kommentar
Norges arktiske universitet, Høgskolen i Sørøst-Norge, Høgskolen Stord/Haugesund, NTNU (Høgskolen i Ålesund)	ph.d.-studium i nautiske operasjoner (fellesgrad)	Akkreditert i styremøtet 7.9.16	En av søkerinstitusjonene uten faglige fullmakter (Høgskolen i Ålesund) fusjonerte med NTNU i løpet av saksbehandlingstiden.
Høgskolen i Bergen	ICT Engineering	Akkreditert i styremøtet 7.9.16	

Tabell 19 Oversikt over saksbehandlingstider for akkreditering/godkjenning

	Resultat 2015	Ambisjonsnivå 2016	Resultat 2016
Nye studietilbud høyere utdanning	43 % forsinket	Alle søknader behandlet innen neste søknadsfrist	16 % forsinket (5 av 31 søknader)
Nye studietilbud fagskole	21 % forsinket		18 % forsinket (7 av 38 søknader)
Ph.d.-akkrediteringer	NA	NA	100% forsinket Gj.sn 10 mnd.
Institusjonsakkrediteringer/ fagområdegodkjenninger	NA	9 mnd.	100% forsinket Gj.sn. 11 mnd.

Tabell 20 Utvikling i svarprosent på Studiebarometeret

Styringsparameter	2013	2014	2015	Ambisjonsnivå 2016	2016
Svarprosent	32%	42%	47%	>40%	45%

Tabell 21 Oversikt over antall søkere til SFU og utdanningskvalitetsprisen

	Resultat 2014	Resultat 2015	Ambisjonsnivå 2016	Resultat 2016
Søkere til utdanningskvalitetsprisen	16 søkere	18 søkere	>15 stk	13
Søkere til SFU	Ingen søknadsrunde	Ingen søknadsrunde	>20 stk	22

Vedlegg 2 Nøkkeltall og informasjon knyttet til utenlandsk utdanning

Tabell 22 Saksbehandlingstid og vedtak for utenlandsk utdanning

Styringsparameter	Resultat 2014	Resultat 2015	Ambisjonsnivå 2016	Resultat 2016
Generell godkjenning	1,2 mnd.	1,6 mnd.	Gj.sn <2 mnd.	2.1 mnd.
-saksbehandlingstid	86%	76% ferdig < 2 mnd.	85% ferdig < 2 mnd.	68% ferdig < 2 mnd.
-ferdigstillelse innen 2 og 4 mnd.	95%	93% ferdig < 4 mnd.	95% ferdig < 4 mnd.	90% ferdig < 4 mnd.
UVD ordningen	119	120 vedtak	120 vedtak	123 vedtak
-Ferdigbeh. Saker	219	167 nye søkere	200 nye søkere	
-Antall søknader				
Turboordningen		2 dager	Gj.sn. 3 virkedager	4 virkedager
-saksbehandlingstid		Avvik over 5 virkedager: 0	Avvik over 5 virkedager: 0	Avvik over 5 virkedager: 17
-antall henvendelser		162 henvendelser	200 henvendelser	155 henvendelser

Tabell 23 Topp 10 land (utdanningsland) 2016 – generell godkjenning

Land	Antall
Polen	1083
Syria	871
Litauen	586
Serbia	533
Storbritannia	445
Filippinene	411
Russland	339
India	339
USA	276
Romania	256

Tabell 24 Vanligste utenlandske utdanningene som ble godkjent i 2016 – generell godkjenning

Fag	Antall
Handelshøgskolefag	1382
Ingeniørfag	1310
Helsefag	867
Realfag	596
Lærerutdanning	541

Tabell 25 Antall søknader likestilt med norsk grad

Fag	Antall
Phd	75
Mastergrad	1101
Bachelorgrad	4041
Høyskolekandidatgrad	351

Tabell 26 Oversikt over henvendelser om utenlandsk utdanning vs. treff på nett

Styringsparameter	Resultat 2014	Resultat 2015	Ambisjonsnivå 2016	Resultat 2016
Treff på utenlandsk utdanning - nokut.no		Totalt 565000 og økning for utenlands utdanning.	>10% økning	Totalt 645800, opp 14,3 pst., og økning for utenlandsk utdanning
Henvendelser totalt	12785	12.971	>5% nedgang	12614, nedgang på 2,8 %
e-post	6554	7452		8147
telefon	5376	4920		4151
besøk	855	599		316

Vedlegg 3 Publikasjoner og innlegg 2016

Rapporter

- NOKUTs kvalifikasjonspass for flyktninger. Rapport 2016-1. Marina Malgina og Stig Arne Skjerven
- «...ikke mål, men på god vei.» Om institusjonenes arbeid med å styrke de ansattes undervisningskompetanse. Rapport 2016-2. Turid Hegerstrøm
- Hva vet vi om kvalitet? Rapport 2016-3. Stein Erik Lid, Rachel Glasser og Stephan Hamberg

Studiebarometeret

- Studiebarometeret 2015: hovedtendenser. Rapport 1-2016. Marie-Louise Damen, Lisa Dahl Keller, Stephan Hamberg, Pål Bakken
- Studiebarometeret 2015 – gjennomføring og svarinnngang. Rapport 2-2016. Pål Bakken.
- The influence of faculty expectations on students' workload. Searching for academic challenges. Studiebarometeret: Rapport 3-2016. Marie-Louise Damen, Pål Bakken and Magnus Strand Hauge.
- Adding a year – explaining satisfaction in teacher education in a time of reforms. Magnus Strand Hauge og Kim Kantardijev. Studiebarometeret: Rapport 4 – 2016.
- Rom for mer læring? Pål Bakken, Marie-Louise Damen og Magnus Strand Hauge, 2016. NOKUTs notater.

SFU

- PÅ VEI MOT DET FREMSTE? Sentre for fremragende utdanning – en nasjonal prestisjeordning. Artikkelsamling: Helen Bråten og Astrid Børsheim (red.). NOKUT 2016
- Fra knutepunktfunksjon til SFU. Om statlig satsing på utdanningskvalitet. Astrid Børsheim i «På vei mot det fremste?» (2016) Bråten og Børsheim (red).
- Hvordan dokumentere kvalitet? En studie av hvordan ulike institusjoner og fagmiljøer dokumenterte fremragende kvalitet i SFU-søknader i 2013. (2016) Helen Bråten i «På vei mot det fremste?» Bråten og Børsheim (red).
- Helse- og sosialfagutdanningene – ekstra hindre på veien mot SFU? Turid Hegerstrøm i «På vei mot det fremste?» (2016) Bråten og Børsheim (red).
- SFU-prosessen i et institusjonsperspektiv. Kirsti Rye Ramberg (NTNU) i «På vei mot det fremste?» (2016) Bråten og Børsheim (red).
- SFU fra et studentperspektiv. Asbjørn Rogne Bråthen (ProTed) i «På vei mot det fremste?» (2016) Bråten og Børsheim (red).
- The Potential of Centres of/for Excellence in Higher Education. Duncan Lawson i «På vei mot det fremste?» (2016) Bråten og Børsheim (red).
- Sigma: A case study of an enduring centre for excellence. Duncan Lawson i «På vei mot det fremste?» (2016) Bråten og Børsheim (red).

Oppsummeringer

- Nasjonal deleksamen i årsregnskap 2016. September 2016. Stephan Hamberg og Kjersti Tokstad.
- Nasjonal deleksamen i matematikk for grunnskolelærerutdanningen. 2016 Delrapport 2. Stephan Hamberg og Kjersti Tokstad.
- Nasjonal deleksamen i anatomi, fysiologi og biokjemi for sykepleierutdanningene. Mars 2016. Stephan Hamberg og Kjersti Tokstad.
- Nasjonal deleksamen i matematikk for grunnskolelærerutdanningen. 2016 Delrapport 1. Stephan Hamberg og Kjersti Tokstad.
- Oppfølging tre år etter vedtak om nytt studium. Samlerapport for 35 studier. April 2016. Tove Blytt Holmen, Gertie De Fraeye, Magnus Strand Hauge, Luna Solheim.

Notater

- Bachelorgraden som selvstendig grad – arbeidslivsrelevans i teoretiske bachelorgrader. 2016. Kim Orlin Kantardjiev og Jon Haakstad.
- Tilbakemelding og veiledning i høyere utdanning. Hva forklarer studentenes misnøye? 2016. Stephan Hamberg, Pål Bakken og Marie-Louise Damen.
- Hva sier egentlig universitetsrangeringer om utdanningskvaliteten? 2016. Ole-Jacob Skodvin, Stein Erik Lid og Magnus Strand Hauge.

Utvalgte kronikker

- University World News A European Qualifications Passport for Refugees, 01.04.2016, Terje Mørland og Stig Arne Skjerven
- Netzwerk Flüchtlingsforschung: Zum Bedarf eines europäischen Qualifikationspasses für Flüchtlinge, 14.06.2016, Terje Mørland og Stig Arne Skjerven
- IAU Horizons, May 2016, Vol. 21, No. 3: European Qualifications Passport for Refugees: A multi-national approach on recognition of refugees' qualifications. Stig Arne Skjerven, Marina Malgina og Joachim Gumus Kallevig.

Innlegg på NOKUT-bloggen (flere publisert på Khrono.no)

- Omorganisering til det beste for samfunnet (januar 2016)
- Ta studentene på alvor! (februar 2016)
- Gode erfaringer og ny kunnskap med nasjonale deksamener (mars 2016)
- Vi trenger en gjennomgang av godkjenningsordningene (mars 2016)
- Alternativer i omorganiseringen av kunnskapsforvaltningen – NOKUT svarer Gjedrem og Fagermæs (april 2016)
- Det behøver ikke å være så vanskelig. Sett studenten i sentrum! (juni 2016)
- Paradokser i studentenes tilbakemeldinger (september 2016)
- Norge har fått fire nye fremragende utdanningsmiljøer! (november 2016)

Vedlegg 4 Nøkkeltall arrangementer og media

Tabell 27 NOKUT-konferanser og seminarer

Styringsparameter	Ambisjonsnivå 2016	Resultat 2016
NOKUT konferanse høyere utdanning	1. og 2. november 2016	Utdanningsfest og NOKUT-konferanse om høyere utdanning arrangert 1. og 2. november i Oslo, med tildeling av nye SFU og Utdanningskvalitetsprisen. NOKUT er godt fornøyd med arrangementet og vi har fått veldig gode tilbakemeldinger fra deltakerne. Totalt 407 deltakere på Utdanningsfest, og 457 deltakere på konferansedagen. Utdanningsfest er et konsept vi ønsker å videreutvikle.
NOKUT konferanse utenlandsk utdanning	Høst 2016	I stedet for konferanse om utenlandsk utdanning, er det avholdt følgende fagseminarer: 3. mars: workshop for UH-sektoren om utdanning fra Eritrea og Syria 9. mai: workshop om Hviterussland og Ukraina for NORRIC-nettverket og norske institusjoner i østlandsregionen 23. november: Integrating refugees in higher education (seminar for UH-sektoren i samarbeid med UHR) 24. november: seminar om utdanning fra Syria, Eritrea og Afghanistan for godkjenningkontorer, hjelpeapparatet o.a.
NOKUT konferanse fagskoleutdanning	Høst 2016	Ikke arrangert i 2016.
Frokostseminarer	Minst tre om norsk utdanning og minst ett om utenlandsk utdanning	Arrangert fem vellykkete frokostmøter om norsk utdanning, fire i Oslo og ett i Trondheim. I tillegg ett om utenlandsk utdanning. Mellom 65 og 180 deltakere. 2. februar: Studiebarometeret 3.0 17. mars 2016: Resultatene fra Nasjonal deleksamen for sykepleierutdanningene 13. juni: Rom for mer læring? 8 september: Internasjonale universitetsrangeringer: "fleip eller fakta"? 14. september: NOKUT-frokost i Trondheim: Tilbakemelding og veiledning: Hva forklarer studentenes misnøye? 12. oktober: Er en akademisk bachelorgrad god nok for arbeidslivet?
Fagseminarer		NOKUT har gjennomført flere fagseminarer rettet mot sektoren.
Markeringer på andre arrangementer		Nasjonalt: Innledninger på SIU-konferanser (IK12 og IKG16) og andre nasjonale konferanser, diverse seminarer i kommunetjenesten, NAV, voksenopplæringskontorer, innleder Nordkalottens grensetjenesten, innleder seminar i regi av KS mv. NOKUT har deltatt med presentasjoner på en rekke arrangementer i forbindelse med «Akademisk dugnad». Internasjonalt: Innledninger på ENIC-NARIC møtet, NARIC-møtet, EAIE-konferansen, arrangementer for Europarådet, EU-kommisjonen og UNESCO m.fl.

Tabell 28 Antall medieoppslag

	Resultat 2014	Resultat 2015	Ambisjonsnivå 2016	Resultat 2016
Medieomtale om utenlandsk utdanning	1226	1140 (totalt)	Økning fra 2015	Totalt 1466, opp 33 pst., god omtale og debatt om utenlandsk utdanning og godkjenningsordningene våre. Deltatt i debatter og fått god spredning på det generelle arbeidet og nye ordninger som er blitt etablert i løpet av året. Ingen negativ oppmerksomhet å snakke om. – I tillegg har NOKUT hatt positiv synlighet i utenlandske fagmedier som Times Higher Education og University World News. I tillegg kommer debatter og oppslag i TV og radio som i liten grad fanges opp av medieovervåkingen.
Medieomtale om norsk utdanning	1226	1140 (totalt)	Økning fra 2015	Totalt 1466, opp 33 pst. God omtale og debatt om arbeidet og resultater på norsk utdanning. Studiebarometeret skaper fremdeles god oppmerksomhet og debatt, noe også frokostmøtene våre gjør. Ingen negativ oppmerksomhet å snakke om. I tillegg kommer debatter og oppslag i TV og radio som i liten grad fanges opp av medieovervåkingen.

Vedlegg 5 Overordnet risikovurdering

Overordnet risikovurdering for 2017 er utarbeidet for hvert av virksomhetsmålene. Vurderingen er gjort med utgangspunkt i NOKUTs evne til å oppnå resultater i tråd med mål og føringer. Bildet nedenfor gir en vurdering av situasjonen primo 2017, etter at det ble gjort kjent at tildelingen til NOKUT ble 10 mill. kroner lavere enn forespeilet.

Risikoene sammenfattes i risikomatriksen i tabellen nedenfor. Tallene er en referanse til risikovurderingen per hovedmål i etterfølgende tabeller. Grønne felt tilsvarer risiko innenfor definerte akseptkriterier. Gule felt har middels risiko og gir grunnlag for tiltak (Kost-nytte vurderes). Røde felt indikerer uakseptabel risiko som krever ulike tiltak for å redusere risikoen. Risiko beregnes som et produkt av Sannsynlighet (S) og Konsekvens (K) på en skala fra 1-5.

Tabell 29 Det totale risikobildet 2017

Sannsynlighet (S)	5			1.3, 1.5, 1.16, 2.5, 2.6	1.9	2.7, 3.6
	4	1.10		1.4, 3.5	1.17, 2.2, 2.3	3.7
	3		1.14	2.9, 2.11, 2.13, 3.3, 3.4, 3.13	1.2, 1.12, 3.12	1.1, 2.1, 3.1, 3.2
	2		1.13, 1.15, 1.18, 2.10, 2.12, 2.14, 3.10	1.8, 3.8, 3.9	1.6, 1.7, 1.11	
	1			2.8	2.4, 3.11, 3.14	
Konsekvens (K)	1	2	3	4	5	

Tabell 31 Risikovurdering av virksomhetsmål for utenlandsk utdanning

Mål 2: NOKUT skal bidra til at personer med utenlandsk utdanning effektivt kan benytte kompetansen sin i Norge, og at arbeidslivet og utdanningsinstitusjonene har god informasjon om hva utenlandsk kompetanse tilsvarer i Norge.					
Nr	Trusler / Risikofaktorer	Sannsynlighet (1-5)	Konsekvens (1-5)	Risiko	KORRIGERENDE TILTAK
Risikovurdering relatert til oppdrag og utviklingstiltak					
2.1	Oppskalering av godkjenning av utenlandsk fag- og yrkesopplæring innfrir ikke forventningene hos partene i arbeidslivet	3	5	15	Monitorering gjennom året. Dialog med partene i arbeidslivet og KD om redusert ambisjonsnivå pga budsjettreduksjonen.
2.2	Midlertidig vurderingsordning for utenlandsk fagskoleutdanning innfrir ikke forventningene	4	4	16	Be om tydelig og operasjonell avklaring fra KDs side slik at formålet med ordningen kan nås. Dialog med partene i arbeidslivet om forsinket oppstart pga. budsjettreduksjon.
2.3	Antall gjennomførte NOKUTs kvalifikasjonsvurderinger for flyktninger dekker ikke behovet for antall vurderinger som UH-sektor, arbeidsgivere og integreringsapparat har behov for	4	4	16	Dialog med KD og andre relevante aktører som blir berørt av forsinket og begrenset igangsetting.
2.4	Utilstrekkelig forvaltning av nye roller ifm modernisert yrkeskvalifikasjonsdirektiv	1	4	4	
2.5	Manglende kapasitet og ressurser til å videreutvikle informasjonsrollen og informasjonsverktøyene	5	3	15	Dette tiltaket må utsettes. Budsjettkuttet gjør det umulig å prioritere oppgavene. Tilgjengelige ressurser må brukes til andre oppgaver.
2.6	Manglende kapasitet til å systematisk styrke dialogen med andre aktører på godkjennings- og integreringsfeltet	5	3	15	Dette tiltaket må utgå som særskilt prioritering. Kapasiteten må settes inn mot andre oppgaver. Opprettholdelse av eksisterende relasjoner prioriteres.
Risikovurdering relatert til løpende drift					
2.7	Økt saksbehandlingstid som følge av utilstrekkelig kapasitet til å håndtere forventet søknadsvekst kombinert med flere søkere med flyktningekvalifikasjoner og betydelig økt restanse etter innføring av digitalt søknads- og saksbehandlingssystem ultimo 2016.	5	5	25	Økt saksbehandlingstid blir et faktum. Tiltak som går på å begrense økningen mest mulig. Midlertidig flytte ressurser over til dokumentbasert godkjenning fra andre seksjoner. Videreutvikling av det digitale søknads- og saksbehandlingssystemet så langt finansieringen tillater. Ytterligere forbedring av saksbehandlingsrutiner. Dialog med KD om tilleggsfinansiering. Syria: Overvåking av situasjonen gjennom dialog med sentrale statlige aktører, i samråd med KD.
2.8	Ikke tilstrekkelig god oppdatert GSU-liste	1	3	3	
2.9	Får ikke en nyttig og konstruktiv informasjonsrolle for kvalifikasjonsrammeverket, og klarer ikke tilrettelegge for arenaer for diskusjon	3	3	9	Samarbeid på tvers internt i NOKUT, god dialog med KD og med øvrige organer som forvalter andre mobilitetsverktøy. Tettere på øvrige prosesser i Brussel, ex Europass
2.10	Får ikke etablert et funksjonelt og moderne regelverk for godkjenning på master- og bachelorgradsnivå tilpasset føringer i Yerevan-deklarasjonen	2	2	4	
2.11	Klarer ikke bygge opp tilstrekkelig med kompetanse og erfaring med internasjonale prosjekter (bl.a. Erasmus+, Europarådet m.v.)	3	3	9	Oppbygging av kompetanse, høsting og nedskrivning av erfaringer, samarbeid med andre kontorer. Ny stilling som seniorrådgiver Erasmus+ for å bistå i å utvikle og drifte prosjekter
2.12	Manglende oppmerksomhet og gjennomslag i media	2	2	4	
2.13	Mangler kunnskapsgrunnlag om medbrakt kompetanse / godkjenning for å være en god rådgiver og å arrangere frokostmøter og etablere gode faglige møteplasser.	3	3	9	Prioritere de viktige undersøkelsene og analysene som er grunnlag for møteplasser og råd høye. Ønskelig at det vurderes å kjøpe undersøkelser av effekt av NOKUTs ordninger eksternt, bl.a. flyktningers kvalifikasjoner som spilt inn til KD
2.14	Bruken av nokut.no og portaler har ikke ønsket økning.	2	2	4	

Tabell 30 Risikovurdering av virksomhetsmål for norsk utdanning

Mål 1: NOKUT skal bidra til at alle utdanninger ved norske universiteter, høyskoler og fagskoler har tilfredsstillende kvalitet, at flest mulig utdanninger er fremragende og at samfunnet er godt informert om tilstanden i sektoren.

Nr	Trusler / Risikofaktorer	Sannsynlighet (1-5)	Konsekvens (1-5)	Risiko	MOTVIRKENDE TILTAK
Risikovurdering relatert til oppdrag og utviklingstiltak					
1.1	De nye tilsynsformene (periodisk, indikasjonsbasert, hendelsesbasert og tematisk) blir ikke tilfredsstillende implementert med tilhørende veiledningsmaterieell	3	5	15	Arbeidet styrkes med én ressurs. Området vil ha økt lederoppmerksomhet i 2017. Oppstart av Indikasjonsbasert tilsyn og tematisk tilsyn utsettes for å sikre tilstrekkelig
1.2	NOKUT lykkes ikke med en god dialog for å veilede institusjonene i deres eget arbeid med akkreditering, tilsyn og kvalitetsutvikling	3	4	12	Prosjektet trenger god opplæring og gode forberedelser, samt høy grad av lederoppmerksomhet
1.3	Manglende kapasitet og ressurser til arbeidet med «God praksis»	5	3	15	Dette tiltaket må utgå som særskilt prioritering. Kapasiteten må settes inn mot andre oppgaver
1.4	Underviserundersøkelsen får ikke tilstrekkelig oppslutning, og arbeidet med å utvikle arbeidsgiverundersøkelsen støter på tunge metodiske og praktiske utfordringer.	4	3	12	Sette av tilstrekkelig ressurser og ha høy lederoppmerksomhet. Arbeidet med arbeidsgiverundersøkelsen utsettes for å sikre tilstrekkelig prioritering av underviserundersøkelsen.
1.5	Manglende kapasitet og ressurser til arbeidet med nytt konsept for Kunnskapsspredning.	5	3	15	Dette tiltaket må utsettes og tilgjengelige ressurser må brukes til andre oppgaver.
1.6	Nasjonale deleksamener klarer ikke å levere godt resultat	2	4	8	Be om klare styringssignaler og finansiering fra KD
1.7	Kombinerte fagevalueringer klarer ikke å holde fremdriften i prosjektet og levere godt resultat	2	4	8	Be om klare styringssignaler og finansiering fra KD
1.8	EUROMA klarer ikke å levere godt resultat grunnet utilstrekkelig med ressurser knyttet til prosjektet og kulturelle utfordringer på tvers av landene	2	3	6	
Risikovurdering relatert til løpende drift					
1.9	Manglende kapasitet til å føre det antall tilsyn med akkrediterte utdanninger og institusjoner som vi ut ifra indikasjoner og hendelser ser at det er behov for	5	4	20	Misforholdet mellom antall må-oppgaver og finansiering gjør det umulig å unngå dette. Skadereduserende tiltak vil være å prioritere ekstra skarpt, omprioritere eller løpende vurdere å utsette enkelte oppgaver
1.10	Ikke kapasitet til å bygge Studiebarometeret med lærer, kandidat og arbeidsgiverdata	4	1	4	
1.11	Manglende kvalitet på akkreditering av nye utdanninger og institusjoner	2	4	8	
1.12	Manglende kapasitet til akkreditering av nye utdanninger og institusjoner	4	4	16	På kort sikt ikke mulig å garantere at saksbehandlingstider overholdes. Planlegger å digitalisere søknadsprosessen - dette gir effekt på lang sikt.
1.13	Manglende kvalitet på tilsyn av akkrediterte utdanninger og institusjoner	2	2	4	
1.14	Manglende kapasitet og kompetanse til å etablere møtesteder/rådgivningsarenaer knyttet til norsk HU og FS.	3	2	6	
1.15	Manglende oppmerksomhet og gjennomslag i media.	2	2	2	
1.16	Manglende kapasitet og kompetanse til å gi KD råd/assistanse når det gjelder: - Kvalitetsmeldingen - Fagskolemeldingen	5	3	15	Redusere ambisjonsnivået og prioritere kapasitet til det nødvendige. Eventuelle oppdrag vil kreve tilleggsbevilgning
1.17	Manglende kunnskapsgrunnlag for å være en god rådgiver generelt og å arrangere frokostmøter og etablere gode faglige møteplasser.	4	4	16	Prioritere de viktige undersøkelsene og analysene som er grunnlag for møteplasser og råd høyere. Planlegge med lengre tidshorisont. Generelt lavere ambisjonsnivå
1.18	Bruken av nokut.no og portaler har ikke ønsket økning.	2	2	4	

Tabell 32 Risikovurdering av virksomhetsmål for organisasjonen

Mål 3: NOKUT skal ha en effektiv forvaltning av virksomheten, kompetansen og ressursene - i samsvar med samfunnsoppdraget og internasjonale standarder på området					
Nr	Trusler / Risikofaktorer	Sannsynlighet (1-5)	Konsekvens (1-5)	Risiko	KORRIGERENDE TILTAK
Risikovurdering relatert til oppdrag og utviklingstiltak					
3.1	Får ikke etablert en intern IKT-organisasjon som erstatter bistand fra ekstern konsulent	3	5	15	Det er lagt opp til rekruttering av én ny stilling som kan erstatte noe av hovedtyngden av ekstern konsulentbistand. God planlegging av innholdet i stillingen og avsette ressurser til rekrutteringsprosess. Vurdere ny rammeavtale for ekstern bistand ved behov.
3.2	Manglende intern effektivisering som følge av innføringen av e-Sam	3	5	15	Oppdatert businesscase må omsettes til konkret plan for gevinstrealisering på utland. Stor ledelsesoppmerksomhet på optimalisering av arbeidsformer. Alle nye løsninger som skal prioriteres i produktkøen skal være gevinstvurdert før realisering.
3.3	Ikke tilstrekkelig kompetanse og kapasitet til å følge opp utviklingsplanen for kultur og kompetanse, herunder gjennomføre nødvendige kompetanseutvikling	3	3	9	En 100% stillingsressurs i Administrasjonsavdelingen som jobber med dette. Høy ledelsesoppmerksomhet i alle avdelinger.
3.4	Klarer ikke etablere gode nok nettsider (nokut.no)	3	3	9	Etablere prosjekt med god forankring i avdelingene
3.5	Klarer ikke etablere hensiktsmessige faglige fora på tvers	4	3	12	Direktørmøtet får ansvar for oppfølging. Nedskalere ambisjonsnivået.
Risikovurdering relatert til løpende drift					
3.6	Tap av fokus og effektivitet knyttet til usikre eksterne rammebetingelser (Eksternt styrt omorganisering/oppsplitting av organisasjonen med mulig utflytting av NOKUTs oppgaver fra Oslo.)	5	5	25	Høy oppmerksomhet i ledelsen og i styret, men uansett vanskelig å motvirke.
3.7	Ubalanse mellom finansiering, oppdrag og kapasitet. Gir risiko for lite eller ingen midler til videre IKT-utvikling i 2018	4	5	20	God dialog med KD om våre behov og utfordringer. Sikre god, løpende økonomistyring på drift og i prosjekter. Innsparingstiltak gjennom året på driften.
3.8	Dårlig arbeidsmiljø med økende turnover	2	3	6	
3.9	Høyt sykefravær, høyt langtidsfravær	2	3	6	
3.10	Høyt antall klager til klagenemnda, økende antall klager som får medhold	2	2	4	
3.11	Det blir avdekket vesentlige merknader og avvik gjennom intern og ekstern kontroll	1	4	4	
3.12	Manglende kjennskap til rutiner for sikkerhet, beredskap og krisehåndtering	3	4	12	God informasjon på Bikuben. Gjennomføre beredskapsøvelse i 2017.
3.13	Negativ omtale av NOKUT i media	3	3	9	Oppdage og ta tak i eventuelle "snikende kriser" og poensliert dårlige saker så tidlig som mulig.
3.14	Manglende kapasitet til rekruttering og mottak av nyanstatte, samt tid til opplæring	1	4	4	

